

67. évf., 2013. I. 17., ára 100 dinár

1-2

Jó Pajtás

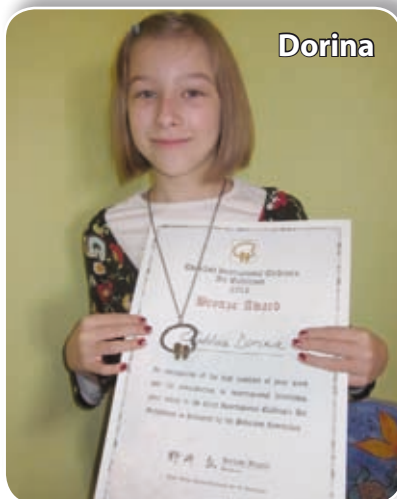
Micimackó és társai

A japán PENTEL írószergyártó cég által 42. alkalommal meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton eredményesen szerepeltek a következő szabadkai diákok: Szakáll Edina (J. J. Zmaj iskola), Göblös Dorina és Korek Diána (EmArt Műhely). Mindhárman bronzérmesek lettek. Egyébként a pályázatra több mint 100 000 gyermekalkotás érkezett.

EMI

Edina

Dorina

Diána

Én még csak 9 éves vagyok és az osztálytársaimmal a Mézeskalácsot vásároljuk. A szüleim rendszeresen megveszik nekem a Jó Pajtást is.

Meglepődtem, amikor megpillantottam a rajzom a legutóbbi Jópi fedőlapján, hisz ezt a rajzot még másodikos koromban készítettem. Nagyon szép ajándék volt ez nekem karácsonyra. Mindenkinek köszönöm szépen, hogy szebbé tették az ünnepeket!

Kívánok kellemes karácsonyi ünnepeket és sikeres új esztendőt a Jó Pajtás szerkesztőségének és az olvasóknak!

Fehér Noémi, 3. c osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Decemberben adták át Csehország belgrádi nagykövetségén a 40. Lidiicei Nemzetközi Rajzkiállítás szerbiai díjazottjainak az elismeréseket. A pályázatra az idén a színjátás, a bábozás és a tündérmese témájára huszonezerezer munka érkezett a világ minden tájáról. Hazánkából 11 gyermek részesült elismerésben. Legeredményesebb volt a kilencéves újvidéki Németh Andrea, aki a mARTa Képzőművészeti Műhely, és a hétéves Grubanov Dorottya, a szabadkai EmArt Műhely növendéke. Mindketten érmet és oklevelet kaptak, amelyeket Valeria Fülevová főkonzul asszony adott át.

Fülöp Gábor Sárkányvers

Lénának, első születésnapjára

Nem bántalak,
nem bántalak,
csak megeszlek
cukorfalat.

Egyet jobbról – HAMM!
Egyet balról – HAMM!
Mindkét kezed
máris bekaptam.

Egyet balról – HAMM!
Egyet jobbról – HAMM!
Mindkét lábad
máris bekaptam.

Ó te gyerek,
ó, te gyerek,
hát itt maradt még a fejed.
Annak is csak – HAMM!
Máris bekaptam.

– Mondjátok meg jóemberek,
ennivaló van?
– Éhes sárkány, menj már innen,
ennivaló nincs.

Ami maradt, egy kisgyerek,
most már szép és nagyon kerek,
szép pocakja van.
Sárkány, most mi megeszélünk
téged irgum-burgum –
HAMM!

Január 17.

Antal, Antónia, Roxána és Aszter napja.

Antal: A római Antonius nemzetségnév rövidüléséből származik az Antal férfinév. Jelentése valószínűleg: herceg, fejedelem, előljáró.

Roxána: Perzsa, görög eredetű név latinos formája, Nagy Sándor feleségének a neve volt. Jelentése: világos, ragyogó.

1706. I. 17. (307 éve)

Megszületett Benjamin Franklin író, tudós, a villámhárító feltalálója, a Függetlenségi Nyilatkozat társszerzője. Természetes intelligenciája és szerteágazó tehetsége törvényszerűen sikerre ítélte Benjamin Franklint. Az ő nevéhez fűződik többek közt a villámhárító és a bifokális szemüveg feltalálása, de sikeres nyomdász és tehetséges író is volt. Hírnevet és megbecsülést szinte megszámlálhatatlan dologgal szerzett: 1753-ban átalakította az amerikai postaforgalmat, létrehozott közkönyvtárat, tűzoltóegyletet, kórházat, egyetemet és biztosítótársaságot. Londonban és Franciországban diplomáciai feladatokat is végzett. Pennsylvania kormányzójaként egyike volt az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat aláíróinak. Az amerikai szabadságharc résztvevője. Az abban a korban hatalmasnak számító, 150 ezer dolláros vagyonát azonban nem találmányainak és politikai pozícióinak, hanem földügyleteinek köszönhette, mivel üzletembernek sem volt utolsó. Amerika-szerte számos helyen volt birtoka és háza. Franklin 84 éves korában halt meg, végrendeletében többek közt Boston és Philadelphia városra hagyományozott nagyobb összeget, alapítványi formában.

395. I. 17. (1618 éve)

I. (Nagy) Theodosius halála után a Római Birodalom végérvényesen kettészakadt. Theodosius, az utolsó összrómai császár, miután meghódította az egész birodalmat, legutolsó rendelkezésével felosztotta két fia, Honorius és Arcadius között. A császárság végleg kettévált Kelet- és Nyugat-Római Birodalomra. A keleti császárság (amelyet Arcadius kapott) székhelye Konstantinápoly (eredeti neve: Bizánc) volt több mint ezer évig. A Nyugat-Római Birodalomé 395-től Milánó, majd 404-től Ravenna volt. Theodosius az Imperium Romanum felosztásával a vándorló germán törzsek ellen akart védekezni, a birodalom szétesését szerette volna megakadályozni, de a hatás ellentétes volt. A Római Birodalom sorozatos vereséget szenvedett,

évszázados határait adta fel. A germán népek betörése fenyegette a lassan széthulló birodalmat.

Január 18.

Piroska, Pál, Margit, Beatrix, Özséb és Fausztina napja.

Piroska: A latin Prisca névből a magyarban Piriska, majd ebből Piroska lett. A latin név jelentése: régi, ősi, tiszteletreméltó. A név hangalakjának változásában a régi magyar Piros név hatásának, illetve magának a piros szónak is szerepe lehetett. Népszerűvé Arany János tette a Toldi szerelme című művével.

Beatrix: Latin eredetű név. Jelentése: boldogító, boldogságot hozó.

1882. I. 18. (131 éve)

Megszületett Alan Alexander Milne angol író, Micimackó, Malacka és társai megalkotója. Milne London Kilburn városrészében született, és ott is nőtt fel, abba a magániskolába járt, amelyet édesapja, John vezetett. Egyik tanára a neves angol író, H. G. Wells volt. Kezdetben humoros esszéket, színdarabokat és regényeket írt, ám igazán ismertté gyermekkönyvei tették. Leghíresebb műve a Micimackó (Winnie-the-Pooh), amely fiának játékmackójáról kapta a nevét, és amelynek egyik főszereplője a saját fiáról elnevezett figura, Christopher Robin (magyar fordításban Róbert Gida). A mű gyakorlatilag két önálló regényt takar: a Micimackót (1926) és a Micimackó kuckóját (1928). A két mű Karinty Frigyes műfordításában lett a magyar nyelvű irodalom szerves része.

1892. I. 18. (121 éve)

Megszületett Oliver Hardy (teljes neve: Oliver Norvell Hardy) amerikai komikus, a Stan és Pan bórleszkorszorlat párosának nagyobbik fele. A Stan és Pan sorozat eredeti címe: Laurel&Hardy. Ismertebb filmjei: A század csatája, A sivatag fiai, A tengeri ördögök, A két bűvészinas, Nagygyűk, Vadnyugati őrzárat.

Január 19.

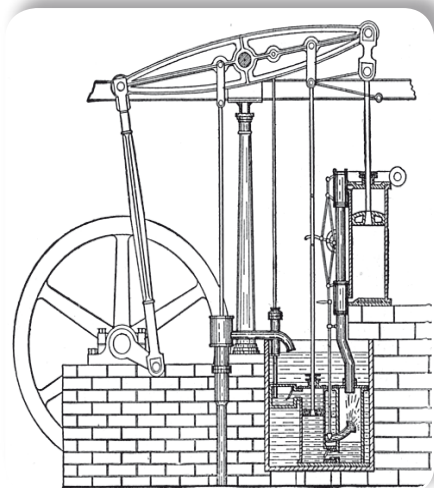
Sára, Márió, Margit, Sarolta, Veronika és Absa napja.

Sára: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: fejedelmű, hercegnő, uralkodó asszony. A Sarolta névhez nincs köze.

Márió: A Máriusz név olasz megfelelője. Latin eredetű, jelentése férfi, harcias.

1736. I. 19. (277 éve)

Skóciában megszületett James Watt, akit általában a gőzgép feltalálójaként ismernek. Le kell azonban szögeznünk, hogy a közhittel ellentétben Watt nem találta fel a gőzgépet. Watt születésekor Thomas Newcomen gőzgépei már Anglia-szerte üzemeltek. Watt találmánya egy új,

fontos részegység, a gőzlecsapató (kondenzátor) volt, amellyel a gép hatásfokát, gazdaságosságát növelte meg jelentősen. Egy sor újítást vezetett be a gőzgépen. A legfontosabbak: a kettős működésű gőzgép, ahol a gőzt felváltva a dugattyú két oldalára vezették; fojtószeleppel vezérelni tudta a gőzgép teljesítményét; a centrifugál regulátor pedig meggátolta, hogy a gép megfusson. Ezekkel az újításokkal elérte, hogy gőzgépei ötször gazdaságosabban használták fel a tüzelőanyagot, mint Newcomen gépei.

1809. I. 19. (204 éve)

Megszületett Edgar Allan Poe amerikai költő, szerkesztő és kritikus, a romantika korának egyik legfontosabb szerzője. A leginkább misztikus, hátborzongató történetei révén ismert Poe az első amerikai novellisták egyike volt, emellett őt tartják a detektívregény „fetalálójának” is. Ezenkívül a korban újnak számító sci-fi területén is alkotott. Poe munkássága az egész világirodalomra hatással volt, de közvetetten olyan tudományok is befolyásolt, mint a kozmológia és a kriptográfia. Emellett Poe és művei a kortárs irodalomban, zenében és filmekben is gyakran felbukkannak.

Január 20.

Fábián, Sebestyén, Tímea, Özséb és Sebő napja.

Fábián: A latin Fabianus névből származik. Jelentése: a Fabius nemzetséghez tartozó férfi.

Sebestyén: A latin Sebastianus név rövidülésének a megmagyarosodott alakja. Jelentése: Szebaszté (latinosan Sebastia) városából való. A palesztinai város eredeti neve Szamaria volt, Heródes változtatta meg Augustus császár tiszteletére. A görög eredetű Szebaszté városnév jelentése akárcsak a császár nevéé: magasztos, fennkölt.

1910. I. 20. (103 éve)

Az Osztrák–Magyar Monarchia területén megszületett Joy Adamson zoológus. Férjével Afrikában élt, és ottani kalandjaikról és az oroszlánokkal kötött barátságukról írt könyvet (Oroszlánhűség, Elza és kölykei).

1958. I. 20. (55 éve)

Megszületett Zámbo Imre (Jimmy) előadóművész, énekes. A magyar zenészvilág egy része, és főként rajongói egyfajta „király”-ként tisztelték. Legnagyobb hatást a görög énekes, Demis Roussos gyakorolt rá, akinek stílusa érződik Jimmy dalain. 2001. január 1-jén tisztázatlan körülmények között föbe lőtte magát, másnap belehalt sérüléseibe.

Január 21.

Ágnes és Inez napja.

Ágnes: Jelentése: szent, tiszta, szemérmes, szűzies. A középkorban a latin agnus (bárány) szóval azonosították, a hasonló hangzás és a bárány jelképes jelentése alapján. Ágnes szimbóluma ugyanis a bárány, Ágnes napján szokta a pápa a bárányokat megszentelni.

Inez: Az Ágnes spanyol megfelelője. Jelentése: szűzies, tiszta, szemérmes. A középkorban a latin agnus (bárány) szóval azonosították, a hasonló hangzás és a bárány jelképes jelentése alapján.

1793. I. 21. (220 éve)

Párizsban 38 éves korában lefejezték XVI. Lajos francia királyt. Pere december 11-én kezdődött el, a harmadik rend üléseinek akadályoztatásával, a Nemzetgyűlés vezetőjének megnyerésével, reakciós minisztérium létrehozásával, szökési kísérlettel, a külföld és a lázadó tartományok felé tanúsított tehetetlen viselkedésével, hanyag magatartással és letartóztatásánál ellenállással vádolták. Halálos ítéletét Maximilien de Robespierre kérte. Az ítéletről több napon át szavaztak, majd a Forradalom terén (Place de la Révolution) kivégezték. Nem sokkal később Robespierret is utólteerte sorsa: a nyaktiló.

1823. I. 21. (190 éve)

Megszületett Madách Imre költő, író, ügyvéd, politikus. Legkiemelkedőbb alkotása, Az ember tragédiája nemcsak a magyar irodalom egyik gyöngyszeme, de világsikert is aratott. 1859. február 17. és 1860. március 26. között készítette Az ember tragédiája egyetlen fennmaradt változatát. E műből 1984-be Jele András készítette (gyermekszereplőkkel) filmet Angyali üdvözlés néven, 1988-tól 2011-ig pedig Jankovics Marcell készítette az Ember tragédiájából azonos című animációs filmet. Huszonhárom

Zámbó Imre (Jimmy)

év kellett a 160 perces monumentális film elkészültéhez, de megérte a hosszú fáradozás: a kész mű minden korábbinál grandiózusabbra sikerült.

Január 22.

Vince, Artúr, Cintia és Anasztáz napja.

Vince: A Vincentius latin név rövidüléséből származó Vince győztest, győzedelmet jelent.

Artúr: Egy kelta eredetű angol névből származik. Jelentése: erős, mint a kőszikla vagy medve. Más magyarázat szerint egy római nemzetségnévből származik.

1823. I. 22. (190 éve)

A magyar kultúra napja. 1989 óta ünnepeljük, annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását.

*Isten, áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Mebűnhődte már e nép
A múltat s jövődőt!...*

<http://users.atw.hu/szbszig/hungary.mp3>

1901. I. 22. (112 éve)

Nyolcvanegy éves korában meghalt Viktória, brit királynő, az utolsó Hannover-házi uralkodó.

Viktória királynő (angolul: Queen Victoria of the United Kingdom, teljes nevén Alexandrina Victoria) Nagy-Britannia és Írország Egyesült Királyságának királynője 1837. június 20-ától, India császárnője 1876. május 1-jétől haláláig. 63 évig és 7 hónapig tartó királysága miatt a leghosszabb ideig uralkodó brit koronás fője és minden idők leghosszabb ideig trónon lévő uralkodónője volt. Róla nevezték el az angol 19. századot viktoriánus kornak, amelyet az angol történések az Egyesült Királyság fénykorának tekintenek. Ez volt az ipari, kulturális, politikai, tudományos és katonai változások kora az Egyesült Királyságban, amelyet a Brit Birodalom további terjeszkedése fémjelzett. Ennek során a birodalom területe megháromszorozódott,

és elérte a 25 900 000 km²-t, fennhatósága alá összesen 410 millió ember tartozott. Az ipari forradalom alatt vált országa a világ vezető ipari hatalmává.

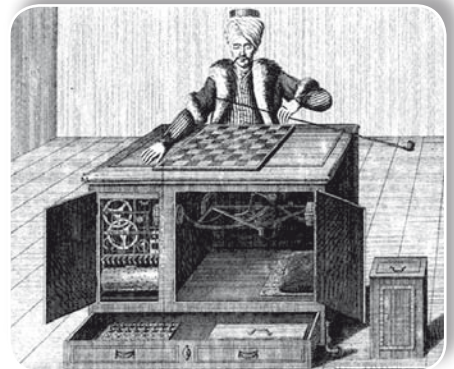
Január 23.

Zelma, Rajmund, János, Mária, Emese, Alfonz és Bertram napja.

Zelma: Női név, a német Selma névből származik, ez pedig a Salome és az Anselma becézője. Származtatják még a Szalome arab formájaként is. Jelentése: Sion békéje, az Istenség védelme alatt álló.

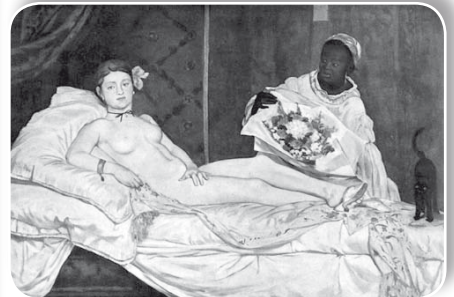
Alfonz: Germán eredetű név. Jelentése: nemes, készséges, harcra kész.

1734. I. 23. (279 éve)

Megszületett Kempelen Farkas tudós, feltaláló, a sakkozógép megépítője, a 18. század egyik legjelentősebb magyar tudósa és feltalálója. Nyolc nyelven írt, beszélt, németre fordította Mária Terézia törvénykönyvét. Megépítette a beszédutató gépet, és ő tervezte a Budai Várszínház épületét.

1832. I. 23. (181 éve)

Megszületett Édouard Manet francia festő és grafikus, a realizmus és az impresszionizmus határát jelentő korszak egyik legnagyobb alakja. A Reggeli a szabadban és Olympia című festményei fontos hivatkozási pontok lettek a fiatalabb művészek számára, akik végül megteremtették az impresszionizmust. 1865-ben megbotránkoztatta a Salon zsűrijét, amikor kiállításra nyújtotta be az ő saját Vénuszát, az 1863-ban festett Olympiát. Ennek aktmodellje ugyanaz a Victorine Meurent volt, akiről a Reggeli a szabadban című kép előterében ülő meztelen hölgyét mintázta. 1865-ben mind a közönség, mind a kritikusok fel voltak háborodva, a közönség az „erkölcstelenség” miatt, a kritikusok pedig „szakmai” kifogásokat kerestek. Az impresszionista festők lelkesedtek érte, értékelték az akt finom kontúrjait és a rózsás testet, amely ragyog a mintás fehér párnákon és takarókon, az akt lábánál levő fekete macska titkot sejtet. A kép kompozíciója nyugalmat, érzékiséget és titokzatosságot sugall.

*Mint menyasszony, talpig fehérben,
Úgy öltözteti a tájat ragyogó kristályba.
Titokzatos meghittséget árasztva szívünkbe,
Ahogy villanyfénynél száll alá a hó, puhán, csendesen.
Néma csendben alszik a város, békésen,
Reggel, mintha újjászületett volna, minden.
Talán nem is a földön lennénk, hanem a mennyekben...*

A tél, mint ahogy a költő is írja, a csönd és a nyugalom évszaka. Ha rövid időre is, a hó eltakarja mindazt, amit igazából magunk sem szívesen látunk. A hó alatt nincsenek megroggyant házak, nincs szemét az utak mentén, minden fehér és tiszta. Szeretem a telet. Szeretem a hófödte tájat, a hegyeket, a fenyveseket... Ti is szeretik a telet, különösen, ha sok hó esik, ha lehet szánkózni, ereszkedni a töltésen, hóembert építeni, hócsatákat vívni... Az óbecsei Zdravko Gložanski iskola tanulóinak még teelést is szoktak szervezni a tanárok. Tavaly a Kopaonikon tanultak meg síelni. Kopaonik! Ott álltam először sítalpakra...

De hát, aki nem mehet a hegyekbe, itthon is fölhalálja magát. Erről beszélgetünk Horvát Regina tanárnő tanítványaival, a hatodikos **Sándor Andreával, Szabó Anitával, Terék Noémivel, Horváth Antóniával, Bata Szimonellával, Nagy Anitával, valamint a hetedikos Tufegdžić Dáviddal és Burnát Arnolddal.**

Tavaly Antónia a Kopaonikon telet, ugyanis az iskola megszervezte a síelést.

– Szeretem a telet, különösen szép a táj a hegyekben. A nagy fenyőfák roskadoznak a hó alatt... De nem annyira szerettem meg a síelést – mondja Antónia –, megtanultam ugyan síelni a síoktatóktól, mégis jobban szeretek korcsolyázni. Különösen most, hogy a központban is készítettek korcsolyapályát, szinte mindennap korcsolyázhatok. Meg hát ilyenkor van a karácsony, az újévvárás...

Dávidnak kedvenc évszaka a tél. No, nemcsak a háromhetes téli szünet miatt, hanem mert szeret kint lenni a levegőn...

– Mivel közel lakom a Tiszához – meséli Dávid –, mikor nagy hó volt, a testvéremmel és a barátaimmal a töltésre mentünk eresz-

A tél varázsa

kedni. Apukám pedig az autó után kötötte a szánkónkat, és úgy húzott minket. Igaz, volt, hogy föl is borultunk... Én is szeretek korcsolyázni is.

Nagy Anita is szeret korcsolyázni, de neki az itteni korcsolyapálya kicsi...

– Mivel a bátyám Újvidéken jár egyetemre, ilyenkor télen gyakran meg szoktuk látogatni, s elmegyünk korcsolyázni is. Nagyon szeretek ott száguldozni, mert az a pálya minőségesebb... Persze én is szeretem, ha sok hó esik, ilyenkor lehet hólabdázni, hóembert készíteni....

Arnold is kedveli a telet, szeret ereszkedni a töltésen, de nem szánkóval...

– Ezen a télen volt nagy hó – kezd a mesélésbe Arnold –, s a töltésen ereszkedtünk. Egy nejlonszákot kitömtünk szalmával, és azzal. Sokkal jobban csúszik, mint a szánkó. Én is örülök a korcsolyapálynak, ami a központban készült, és sokat jártam korcsolyázni.

Noémi télen született, s ekkor tartja a szülinapját.

– Januárban születtem, s mivel ilyenkor szünet van, elhívhatom a legjobb barátnőimet is, akik nem Óbecsén laknak. Ilyenkor ki szoktunk menni az udvarra, hólabdázunk, hóembert készítünk, szánkózunk – mondja Noémi.

Szabó Anita nemcsak a hó miatt szereti a telet, hanem a karácsonyt meg az újévvárást is kedveli.

– A barátnőimmel szoktam várni az újévet, de a karácsonyt is szeretem, mert mindig sok szép ajándékot kapok! Szimonella is szereti az ünnepeket, különösen a karácsonyt.

– Kiskoromban mindig nagyon vártam a karácsonyt, a karácsonyfát – emlékezik vissza Nelli. – A nagyszüleim elvittek sétálni, s mire hazaértünk, ott pompázott a nappaliban a nagy karácsonyfa.

Andrea is kedveli a telet, de nemcsak a szépségeért.

– Szeretem a telet, hisz ilyenkor van a háromhetes, gondtalan szünet, amikor lehet korcsolyázni, szánkózni, szórakozni – fejezi be beszélgetésünket Andrea.

Koncz Erzsébet

Új év, új kihívások

Nem tudhatjuk előre, mit hoz a jövő, mégis különféle tervekkel, elvárásokkal vágunk neki az új esztendőnek, abban a reményben, hogy munkánkat siker koronázza, és sok szép élményben lesz részünk. 2013-at írunk. Egyeseknek az idei év semmiben sem fog különbözni az előzőektől, másoknak viszont nagy kihívásokkal és változásokkal kell szembenéznük. Az év elején még nem lehet tudni, hogyan küzdik le az akadályokat, milyen vártalan események tartkítják a mindennapokat, és elérik-e a kitűzött célokat. Mint mindegyik év, ez is hoz majd sok szépet és persze nehéz perceket, melyek így vagy úgy, de emlékezetessé teszik ezt az évszámot is.

A szabadkai Jovan Mikić iskola nyolcadikosaira, **Đurović Milenára, Vajszenberg Eleonórára, Bíró Szilárdra** és **Kopunović Dávidra** azonban az idén mindenképpen nehéz év vár, amelyik elsősorban a tanulásról és az új környezetről szól.

Nóri a tervek szerint ősztől már egy magyarországi bentlakásos iskolában fog tanulni.

– Elsősorban az átlagomon szeretnék javítani, és a második félévet jelesre zárni, úgyhogy a következő hónapokban a tanulás kapja a főszerepet. A német, műszaki, zene és talán a történelem az, amin még javítani tudnék. Nagyon félek a felvételitől, szerintem ez lesz az egyik legnehezebb évem. Egy ötéves iskolába iratkozom majd, ahol az első kettő alapév, majd jön a szakosodás. Én asszisztensi szakra mennék majd, és öt év után két diplomám lenne, meg állampolgárságom, és munkát is kapok, és éppen ez vonz, hogy ebbe az iskolába iratkozzam. Ha nem sikerül, akkor viszont óvónőnek tanulok majd itthon, de ahhoz először egy középiskolát is be kell fejeztem, igaz még nem tudom, hová szeretnék járni. Majd ahova felvesznek. A nyár folyamán szeret-

nék elmenni egy táborba is, mivel még soha nem voltam, de ezt még nem tanácskoztam meg a szülőikkel. Remélem, rá tudom őket beszélni.

Dávid szerint önmagában a 13-as évszám még nem jelent semmit, ugyanakkor ez az év hoz némi változást az életükbe.

– Szeptemberben megkezdjük a középiskolát, új tanárokkal, tantárgyakkal, és ez nagy változás. Úgy érzem, nem lesz könnyű ez az év, és még azt is el kell döntenem, hogy melyik iskolába szeretnék továbbmenni. A zeneiskolán is gondolkodtam, de legszívesebben sportra iratkoznék, ugyanis már egy éve gyeplabdázom, kapus vagyok a válogatottban, és nagyon tetszik. Ugyanakkor már hat éve gitározom, úgyhogy azt is el tudom képzelni, hogy ezzel foglalkozzak. Ha viszont egyik sem sikerül, akkor marad a műszaki középiskola. Három tanuló vagyok, és ezzel az eredménnyel nem vagyok teljesen megelégedve, ezért mindenképpen szeretnék javulni a második félévben, persze a legnagyobb kihívás a középiskola lesz, és mindaz, ami azzal jár. Remélem, nem lesz nehéz megszokni az új környezetet, mert barátkozós típus vagyok, illetve jön még a nyár is, amit a barátaimmal töltök majd.

– Én az Egészségügyi Középiskolába szeretnék menni, gyógyszerészetre vagy kozmetikára. Még nem döntöttem el, de mindkét dolog érdekel – mondja Milena. – Van egy magángyógyszertárunk, és az iskola befejezése után ott dolgozhatnék. Anyukám viszont kozmetikus, úgyhogy ez a szakma ezért merült fel ötletként. A közép-

kola megkezdése lesz a legjelentősebb dolog ebben az évben, és bár egy kicsit tartok tőle, mégsem félek tőle. Szerintem be tudok majd illeszkedni, és úgy általában sikeres évnak érzem a mostanit. Elég jó az átlagom, talán matekból még lehetne javítani, és azt érzem, hogy sikerül majd a felvételem is. Valószínűleg a nyáron a családdal elmegyünk a tengerre is, és egy táborba is elmegyek, vagy elkezdek egy adai tánciskolába járni, majd kiderül. Lehet, hogy a sok újdonság mellett új szerelem is jön, mert ez is benne van, de szerintem sok minden marad a régi-ben, és a barátok is megmaradnak.

Szilárd szerint nem lesz könnyű ez az év, és egy időre a vízilabdázást is abbahagyja, hogy a tanulásra koncentrálhasson.

– Az Egészségügyi Középiskolába szeretnék járni, ahová úgyszintén elég magas pontszámmal lehet csak bekerülni, de optimista vagyok. Nagyon szeretek masszírozni, ezért a gyógytornász szakra tervezek iratkozni. Utána még lehet, hogy egy egyetemmel is megpróbálkoznék. Ez az év a tanulásról meg a felvételiéről fog szólni. Elég jól mentek a próbatesztek, úgyhogy szerintem sikerül majd bejutnom a középiskolába. Ha ez véletlenül nem jön össze, akkor egy magyarországi sportgimnáziumot választok, és oda most februárban kell felvételizni. Ősztől megváltozik minden, de nem félek tőle, szerintem feltalálom magam. A nyáron még részt szeretnék venni a Kamasz táborban, de más nagyobb eseményre nem számítok.

Sztojánovity Livia

Téljósoló hiedelmek

Az időjárás minden korban foglalkoztatta az embereket. Ha manapság arra vagyunk kíváncsiak, hogy milyen lesz az idő, bekapcsoljuk a rádiót vagy a tévét, elolvassuk egy újságot, máris részletes választ kapunk. Régebben azonban az emberek saját tapasztalataikból, a szájról szájra terjedő néphagyományokból próbálták következtetni az időjárás várható alakulására. A népi időjóslatok mindenféle mérőeszköz vagy számítás nélkül a természet megfigyelésén alapulnak, és valóságtartalmuk egy részét a modern meteorológia is igazolta.

Már többször foglalkoztunk azokkal a kedves népi rigmusokkal, amelyek a bizonyos jeles napokhoz kötődő időjárásjóslatokat öntik verses formába. Vannak, akik maradéktalanul hisznek bennük, máskor viszont – mint a műholdas meteorológiai megfigyelőrendszerek korában elfogadhatatlan babonákat – elvetik őket. Pedig egyiküknek sincs teljes mértékben igazuk.

A téli időjóslatok egy részének ugyanis van valóságalapja. Általuk a jó gazdák a következő év termését, bő vagy szűkebb esztendő bekövetkeztét igyekeztek az évszázados tapasztalatok alapján megjövendőlni. Bebizonyosodott, hogy a Simon-, a Márton-, az Erzsébet-, a Katalin-, a Pál-, a Dorottya-, a Julianna-, a Gergely-, a Sándor-, a József- és a Benedek-nap időjárásjósolásához nagy százalékban kötődnek időjárás-változások.

A korszerű mérésekre támaszkodó előrejelzések csak néhány napra tudnak pontos képet adni a várható időjárásról. A hosszabb időszak prognosztizálásához ők is rászorulnak a korábbi megfigyelésekre, és a statisztikai adatokat is figyelembe kell venniük. Az észlelések egy-egy időszak évtizedeken át ismétlődő időjárás jellegzetességeit a szaknyelv szingulárisoknak nevezi, és a téli felmelegedésekhez, lehűlésekhez, csapadékhoz vagy csapadékmentes napokhoz köti. A hosszabb távra szóló előrejelzésben a meteorológiai elemek (hőmérséklet, páratartalom, csapadék stb.) várható pontos értékeiről a légköri jelenségek bonyolult volta miatt szinte lehetetlen képet adni.

Ilyenkor csak az „jósolható meg”, hogy a hőmérsékleti értékek pozitív vagy negatív irányban térnek-e el az előző harminc év értékeitől. A téli időszakra vonatkozóan a

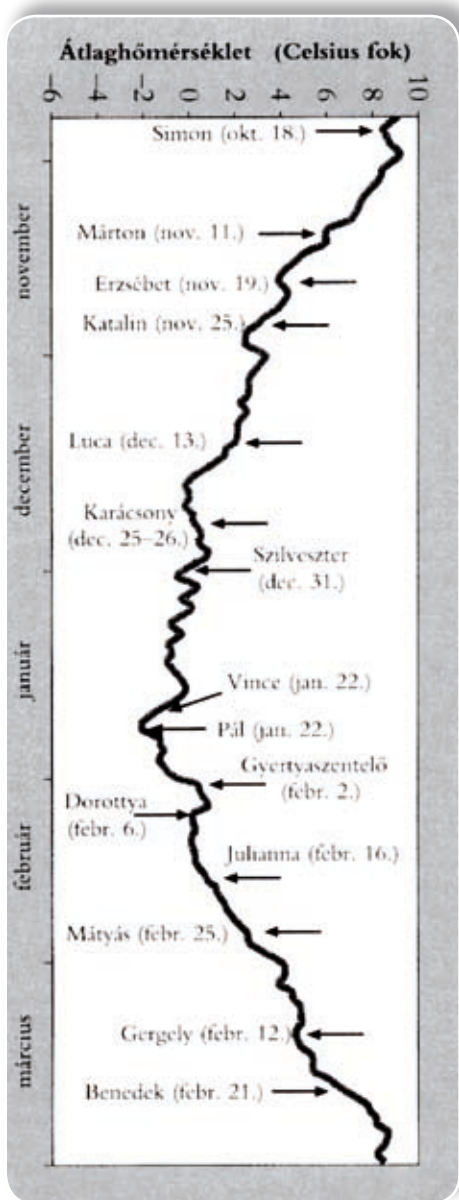
hőmérsékletet mindig könnyebb hosszabb távra előre jelezni, mint a csapadékot. Azt, hogy hó vagy eső formájában hullik-e a csapadék, még nehezebb megállapítani, bár ehhez a hőmérsékleti előrejelzések némi támpontot adhatnak.

Az időjárás akciócentrumok hatása az évente néhány napos, illetve hetes periódusokban szabályosan és ritmusosan ismétlődő időjárás-változások során kimutatható. Ciklonok és anticiklonok télen is megjelennek, és néhány napos csúszással melegebb és hűvösebb, szárazabb és csapadékosabb időjárást hozva rendszeresen befolyásolhatják hazánk időjárását.

A november 11-éhez kötődő Márton-, illetve a december 19-én és 25-én levő Erzsébet- és Katalin-nap általában meghozza az első havat. („Erzsike megrázza a dunyháját.”) Ezt a népi megfigyelések is igazolják.

Szabályszerűségek Közép-Európa téli időjárásában

Időszak	Időjárás helyzet	Gyakoriság
Dec. 1–10.	Ny-i áramlás, enyhe idő, hóolvadás	81%
Dec. 14–15.	anticiklon, hideg idő	67%
Dec. 23.–jan. 1.	Ny-i áramlás, enyhe idő, hóolvadás	72%
Jan. 16–26.	anticiklon, hideg idő	78%
Febr. 3–12.	anticiklon, hideg idő	67%
Márc. 14–25.	anticiklon, melegedés	69%

Mifelénk január az év leghidegebb hónapja, és benne a Vince-nap (január 22-e) a borászok szempontjából fontos nap. („Hogyha szépen fénylik Vince, megtelik borral a pince.”) Januárban gyakran előfordul, hogy a szibériai akciócentrum hatására kialakult anticiklon miatt csapadékmentes, fogcsikorgatóan hideg idő alakul ki Pál napjáig, január 25-éig. Ekkor rendszeresen ismétlődő természeti jelenséget ír le a népi kalendárium, a Pál-fordulót. E naptól kezdve lassan kiszorítják a hideget a dél felől beáramló enyhébb és csapadékosabb légtömegek. Gyertyaszentelő napja, február 2-a tehát tényleg először jelzi, hogy a tél végéhez közeledünk.

A hidegnek azonban még vannak tartalékai, és ki is mutatja foga fehérjét a Dorottya-nap (február 6-a) tájékán. „Ha Dorottya szorítja, Julianna tágítja” – mondják ilyenkor, mert a hőmérséklet évi menetében Dorottya-nap környékén megfigyelhető egy kisebb minimum, míg Julianna (február 16-a) táján egy kis enyhülés, hogy azután jégtörő Mátyás (február 24-e) tájékán eltűnjön tavainkról, folyóinkról a jég. A Mátyás-napról azt is regélik, ha „nem talál jeget, majd csinál eleget”. Ezt a népi megfigyelést, akárcsak a március közepi Gergely-napi (március 12-ei) kisebb visszaesést, havazást („Gergely még egyszer megrázza a szakállát”) a meteorológiai statisztikai adatok is igazolják. Ettől kezdve az enyhülés feltartóztatathatatlant, és Sándor (március 18.), József (március 19.) és Benedek (március 21.) valóban „zsákban hozza a meleget”.

A hosszabbodó nappalok, a földet és a fölötté levő levegőréteget felmelegítő napsugárzás, valamint a délről érkező levegőrétegek ugyanis visszavonhatatlanul kiszorítják a hideget, és beköszönt kedves évszakunk, a tavasz.

A népi időjárásjóslás egy részét – mint láthatjuk – meteorológiai megfigyelések is igazolják. Vannak azonban olyanok is, mint a Márton-napi lúdcsonjtjóslás, a Lucanapi hagymakalendárium vagy a közismert „medve-meteorológia”, amelyek minden alapot nélkülöznek. A hagymakalendáriumhoz érdemes visszatérni, mert érdekes népi hagyományt őriz. Ilyenkor tizenkét részre vágják a hagymát, és megsózzák. Minthogy mindegyik gerezd egy-egy hónapot jelképez, amelyiken másnapra elolvad a só, az a hónap a hiedelem szerint csapadékos lesz.

A hosszú távú előrejelzések, amelyek elsősorban tér- és időbeli kapcsolatokon alapulnak, még jelenünkben is nagy kihívást jelentenek a meteorológusok számára. Az előrejelzés egyszerű módja az úgynevezett analógiás módszer, amelynek az a lényege, hogy az archívumokból kikeresik az utóbbi év egy hónapjának időjárásához leginkább hasonló időszak időjárását, s azt a következő év azonos hónapjának időjárás-előrejelzéséül fogadják el.

A tudományos alapokon nyugvó előrejelzések mellett máig fennmaradtak a népi időjóslások, és kultúránk üde színteljeiként valószínűleg nem is tűnnek el az életünk-ből.

M. R.-T. B.

Ám azok a rigmusok, amelyek szerint „ha Márton fehér lovon érkezik, enyhe lesz a tél”, vagy „ha Mártonkor a lúd a jégen áll, karácsonykor sárban botorkál”, nem igazán bizonyíthatók. Az viszont igen, hogy Katalin-nap környékén Oroszország európai, esetleg szibériai területeiről, valamint Skandinávia felől hidegebb légtömegek érkehetnek hozzánk, és ilyenkor kisebb mélypont figyelhető meg a hőmérséklet átlagos menetében. Karácsonykor a Földközi-tenger felől áramló meleg levegő miatt gyakori az enyhülés. Ezért elmondható, hogy van valóságalapja annak az időjárási változékonyságra utaló versornak, amely szerint „ha Katalin kopog, a karácsony lo-csog”. Ám a szintén karácsony napjához fűződő „fekete karácsony, fehér húsvét” szólás már csak azért sem lehet igaz, mert a húsvét minden évben más napra esik. A karácsonykor szinte menetrendszerűen hozzánk érkező enyhébb légtömegeknek „köszönhető” egyébként, hogy nálunk mindössze húsz százalék esélye van a fehér karácsonynak.

Makedón Nagy Sándor kora

Az ókori Makedónia és Sándor gyermekora

A makedónok a görögök rokonai voltak, társadalmi fejlettségben azonban elmaradtabbak. A makedón nép területe a görög poliszoktól északabbra volt. A határai délen az Égei-tenger, a Khalkidike félszigettel és három nagyobb szigettel. Keleten határos volt Trákiával, északnyugaton Illiriával, míg dél felé Epirusszal és Thesszáliával.

Az ország nagyobb része hegyvidék, magas hegyláncokkal, hegycsúcsokkal. A legmagasabb csúcsa az Olymposz, 2911 méter magas. Csak a tengerparton és a folyóvölgyekben található síkságok.

A folyók rövidek és gyors folyásúak, nem hajózhatók, és mind az Égei-tengerbe ömlenek. A legnagyobb az Axios (Vardár), tőle keletre a Strymon (Sztruma) és Nestos (Meszta), míg délebbre van a Haliakmon (Bisztrica). Az ország nyugati részében található az Ohridi-és a Preszpai-tó.

A makedón királyok fővárosa Pella, közel a Vardár torkolatához. Az ókori Makedónia első nagy uralkodója II. Fülöp (Phillipposz) volt. Ő szilárdította meg a királyi hatalmat, i. e. 4. században gazdaságilag és katonailag is megerősítette azt. II. Fülöp éppen úgy uralkodott a Görögországtól északabbra fekvő területeken élő makedónok felett, mint ahogyan régen, a homéroszi időkben a bazileusok (királyok) uralkodtak a görögök felett. Makedónia lakosságának a legnagyobb része állattenyésztő és földművelő volt. Hiányoztak az iparosok és a kereskedők. Gazdag piaccal, forgalmas tengeri kikötőkkel nem rendelkeztek.

Most pedig Fülöp király családi életének néhány részletét kell elmondanunk. Mind Fülöp

Nagy Sándor és Diogénéész

löp királynak, mind fiának életét egy nyugtalan vérű és rosszindulatú asszony zavarta meg, Olimpiász, Nagy Sándor anyja.

Olimpiász, a szomszédos Epirusz királyának a leánya volt, amely ország Makedóniától nyugatra terült el. Epiruszt is, mint Makedóniát, görög vérű nép lakta. Plutarkhosz – görög történész – azt mondja, hogy a házasságuk nagyon szépen indult. Fülöp már király volt, amikor Olimpiászt a pella királyi udvarba vitte. Sándor (Alexandrosz) fia e házasság harmadik esztendejében pillantotta meg a napvilágot.

A szerelem nem tartott sokáig, és Olimpiász meg Fülöp nemsokára elkeseredett ellenségei voltak egymásnak. Az asszony nyilván féltékeny volt Fülöp hadvezéri hírnevére, és gyűlölte férje dicsőségét. Mindent elkövetett, hogy fiát apja ellen uszítsa, és teljesen magához láncolja. Plutarkhosz elmondja, hogy valahányszor meghozták Fülöp király egy új győzelmének a híret, valahányszor várost hódított meg vagy nagy csatát nyert, a fiú a hír hallatára nemigen örvendezett, sőt ellenke-

Bukephalosz megszelídítése

zőleg, azt mondogatta játszótársainak: „Fiúk, apám mindent leart előlem, és nem hagy rám nagy feladatot, amit veletek együtt elvégezhessek...”

Nem természetes, hogy külső ösztökélés nélkül így irigykedjék fiú az apjára. Míg Fülöp iparkodott fiának, Sándornak hírt és hatalmat szerezni, anyja nem gondolt egyébre, mint ön-maga hírnevére és dicsőségére. A férje iránti gyűlöletét a gondos anya szeretetével leplezte, aki a fia jövőjéért aggódik.

I. e. 337-ben Fülöp király, a kor szokása szerint még egy nőt vett feleségül, egy makedón származású, Kleopátra nevű leányt, akinek Olimpiász sok bajt okozott.

Fülöp Arisztotelészt – a kor egyik legnagyobb filozófusát – barátjának választotta, ő nevelte és tanította Sándort.

Ma már pontosan tudjuk, hogy Fülöp korának talán a legműveltebb férfia volt. Rendkívüli tehetsége, erőteljes gondolkodása messze meglhaladta korának átlagos színvonalát. Tervszerűen nevelte a fiát, hogy folytassa majd azt a politikát, amelynek alapjait megvetette.

A Nagy Sándor néven ismert III. Alexandrosz (ógörögül: Ἀλεξανδρος ὁ Μέγας [ὁ Τρίτος ὁ Μακεδών], ejtsd: alexandrosz ho megasz [ho tritosz ho makedón], perzsául: Szikandar vagy Iszkander; Pella, i. e. 356. július 20. és július 30. között – Babilon, i. e. 323. június 10.) az ókor egyik emblemikus figurája, Makedónia királya, általános vélekedés szerint kiváló hadvezér volt. Atyja, II. Philipposz nyomdokain haladva hatalmát a Peloponnészosztól az indiai szubkontinensig terjesztette ki, elfoglalva az akkor ismert világ nagy részét. Rövid, de eredményes uralkodása a klasszikus ókori történelem és kultúra egy új korszakának, a hellenizmusnak a kezdetét jelentette.

Nagy Sándor volt Napóleon koráig a világtörténelem leghíresebb hadvezére, de ismertsége ma is nagyon nagy, s a hadvezetés második legnagyobb ikonja.

Nagy Sándorról a mai Macedóniában sajátos kép él. A délszláv makedónok magukat előszeretettel azonosítják Nagy Sándor makedón népével. Ez nem felel meg a valóságnak, mert az igazi makedónok a görögökkel rokon népcsoport volt, a mostani macedón nép, amely ugyan nyelvben makedoni-nak mondja magát, de nyelviileg és más szempontok miatt a bolgárokhoz áll közel, nem leszarmazottja az ókori makedónoknak. Görögország és Macedónia között emiatt már többször pattanásig feszültek az ellentétek.

(Wikipédia)

Nagy Sándor Bukephalozson, az isszoszi csatában

Nagy Sándor kisgyerekként

Fülöp egyike volt, azoknak az uralkodóknak, aki gondosan neveltették utódaikat. Tehát Nagy Sándort Arisztotelész uralkodásra nevelte, de rajta kívül még számos nagy tehetségű mestert rendelt mellé. Fülöp politikáját fiára hagyta örökölni, és már 16 éves korában katonai csapatok parancsnokságát és tartományok kormányzását bízta Sándorra. Fülöp minden kicsinyes irigységtől mentes lélekkel nevelte fiát a hatalomra.

II. Fülöp királysága

II. Fülöp régimódi uralkodó volt, királyi hadvezér, első az egyenlők között, ősi északi királytípus. A makedón hadsereg, amelyet megszerzett, paraszti sorozott gyalogságból és nemes lovagokból állott, akiket egyszerűen csak „társaknak” neveztek.

A makedón nép földműveléssel, állattenyésztéssel és vadászattal foglalkozott. A makedón hadsereg igen engedelmes és fegyelmezett volt, de keményen tudott verekedni. A köznép, tehát egyszerű paraszti volt, míg a vezetői értelmes és éber férfiak voltak. A királyi udvar Pellában volt, ahol az attikai görögöt beszéltek, és az udvar elég művelt volt ahhoz, hogy olyan nagy ember, mint Euripidész, otthonra találjon benne. Vele együtt élt a makedón királyi udvarban Zeuxisz, a nagy festőművész is.

A makedón gyalogság legütőképesebb része – a phalanx – Fülöp újítása volt. Fülöp uralkodásának első éveit hadserege szerve-

zésére fordította. Idáig a világ nagy csatáiban szoros alakulatokba zárt gyalogság küzdött az első sorban. Fülöp korában a görög csapatok ugyanilyen formában küzdöttek; a thébai phalanx például lándzsás gyalogosok tömege volt, a hátulso sorokból a katonák hosszú lándzsáikat az előttük állók között dugták ki. Az ilyen zárt alakulat letiport minden nálánál gyengébb csapatot.

II. Fülöp ravasz politikával, megvesztegetéssel és megfélemlítéssel a görög poliszokban pártot teremtett: a görögök Fülöp-párti és Fülöp-ellenes csoportokra szakadtak. A Fülöp-pártiak táborába a gazdag emberek, az arisztokraták tartoztak, akik felismerték, hogy a poliszok ideje lejárt. Ezek azt kívánták, hogy II. Fülöp egyesítse Görögországot, szilárdítsa meg a rabszolgatartók hatalmát, és vezessen a perzsák ellen olyan háborút, amely majd új kereskedelmi utakat nyit meg a görögöknek.

Ellenfelei, a demokraták a görög városállamok szabadságának és önállóságának védelmezői voltak. Közülük különösen az athéni Démoszthenész, a legnagyobb görög szónok a Fülöp elleni szónoklataival (az úgynevezett filippikákkal) tünt ki, a mai politikusok még ma is emlegetik!

II. Fülöp hadseregével bevonult Görögországba, majd az ellene szövetségelt városállamok hősiességét tanúsító hadseregét Khairóneianál i. e. 338-ban felmorzsolta. Athénban attól tartottak, hogy a győztes a várost a földdel teszi egyenlővé. II. Fülöp azon-

ban nagylelkűen bánt az athéniakkal. Országgyűlésre hívta össze a görög városállamok képviselőit, és saját vezetése alatt megalakította a görög városállamok szövetségét, vagy rövidebben: a hellén szövetséget. Felajánlotta segítségét a rabszolgázadások leverésére. Így szilárdította meg hatalmát Görögországban, kihasználva a városállamok politikai szétzúzását.

Felhívását a perzsák elleni háborúra a görögök lelkesen fogadták. Már megkezdte az előkészületeket, és elküldte előőrseit a perzsák földjére.

Ugyanakkor a görög démosz (a nép) joggal félt, hogy Fülöp jövetelével elveszíti szabadságát és demokratikus jogait, ezért felkészült a Fülöp elleni harcra.

II. Fülöp a kis Makedóniából hatalmas államot alkotott, megteremtette a világnak odáig leghatalmasabb katonai szervezetét, és mielőtt meghalt, Görögország legnagyobb részét erős államszövetségbe kovácsolta. Rendkívüli tehetsége, erőteljes gondolkodása, amely messze meghaladta korának átlagos színvonalát, nemcsak ezen a téren nyilatkozott meg, hanem a gondos nevelésben is, amelyben fiát, Sándort részesítette, hogy majd folytassa azt a politikát, amelynek alapjait megvetette.

II. Fülöp király leányának esküvőjén, aki Olimpiász fivéréhez, Epirusz királyához ment férjhez, szúrták le. Fülöp fehér köntösben, fegyvertelenül indult a nászmenet élén a templomba, amikor saját testőreinek egyike döfte le.

Így vetett véget apja halála Sándor aggodalmainak, és húszéves korára így került Makedónia trónjára.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Nagy Sándor hadjáratainak útvonala

Nagy Sándor állítólagos szarkofágja

RÜGYFAKADÁS

Szilveszter

Vége az évnek,
Elszállt az ének.
Kezdődik valami új,
Talán jobb lesz,
Mint az előző volt.
Nem tudjuk,
S talán jobb is így.
De bízunk a jóban,
Reméljük a szebbet,
Ezért kívánunk mindenkinek
Boldog új évet.

Salamon Ákos, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Végre sok havat láttam

Sokáig nem esett hó. Már azt hittük, hogy egész télen nem fog esni. De körülbelül december közepén ünnepélyesen megérkezett ónagsága.

Mi, lányok nem annyira örültünk neki, mint a fiúk, hiszen már tavaly is túlzásba vitték a hógolyózást. Sőt mindennaposá vált a lányok megfürdetése. Napról napra esett a hó. Olyan magas hó lett az utcákon, hogy amióta megszülettem, ekkora nem volt. Még az idősebbek sem emlékeznek ilyen havas télre. Emiatt az iskolák is bezártak egy időre. Nekünk, diákoknak nagyon jól jött a szünidő. Egy vasárnap délután megbeszéltem néhány barátnőmmel, hogy elmegyünk szánkózni. Összekötöttünk két szánkót, és úgy húztuk egymást. Közben lementünk az iskola foci pályájára. Deéréig érő hó volt. Szaladgáltunk benne, hógolyóztunk, sőt még hóangyalt is csináltunk. Közben beszélgettünk, és jókat nevetgeltünk. Nagyon gyorsan elmúlt az idő. Mire indultunk haza, már fáztunk, hiszen vizesek voltunk, mégis jól éreztük magunkat.

Kihasználunk a havat, hogy egy jót szórakozzunk, annak ellenére, hogy nem rajongunk érte.

Berta Márta, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Kedvenc tantárgyam

Nagy a nyüzsgés, tolongás az öltözőben. Megkezdődik a versengés, ki ér be előbb a tornaterembe. Pár pillanat múlva sok kék-fehér mezben szaladgáló diák tölti be a hatalmas, hideg termet.

– Kazinczy! – hívott kiabálva Zemankó barátom. – Segíts! Szedjük le kis Gömörit a bordásfalról.

Akciónkat hangos füttyező szakítja meg.

– Sorakozó! – szólít fel minket a tanár úr. – Denisz, kezd a bemelegítést!

Körülbelül minden testnevelésóra így kezdődik. A bemelegítés után, amit mindig más tanuló végez, tornagyakorlatokat sajátítunk el a tanár segítségével, például: kézenállás, felemáskorlát, magasugrás stb. Ekkor már a fák koronái levélbe és virágba borulnak, és tiszta, friss levegőt szívunk a tüdőnkbe. A nap sugarai bearanyozzák az iskolaudvart. A kedvenceim közé tartozik a műfüves pályán való labdarúgás, de mégis legjobban a kosárlabdázást kedvelem. Oszkár tanár úr kedves, vicces és engedékeny. Sokszor azt játszhatunk, amit akarunk. Azok az órák a legjobbak.

– Kosárlabdázunk! – kiabál Dávid.

Feláll a két csapat, és megkezdődik a mérkőzés.

– Itt vagyok! Nekem dobd!

– Kosárra! – kiabálok.

– Te megbolondultál? Mit csinálsz? Ne a galmbokat célozd, hanem a kosarat! – dühöng Dávid.

– Nekem passzolja a labdát! Kos!

– Ez az! Sikerült, bedobtam! – ordít Gömöri.

– Győzelem!

Végül bármit is csinálunk a testnevelésórán, én nagyon szeretem, mert jókat nevetünk, és kell egy kis mozgás, hogy egészségesek legyünk.

Kazinczy Krisztián, Cseh Károly iskola, Ada

A hétköznapijaim

Reggel volt, felkeltem.
Álmosan ébredtem.
„Jaj nekem, hétfő van!”
Lassan nekiindultam,
Fogat, arcot, kezét mostam,
Felöltöztem, bepakoltam.
A suliban tanultam, játszottam,
s nagyon elfáradtam.
Ráadásul még 3-ast is kaptam,
szomorúan hazaindultam.
Szüleimnek a hármast megmondtam,
de büntetést nem kaptam!
Úgy ment tovább a napom,
Mint egy csiga a maratonon.

Másnap megint felkeltem.
„Jaj, ne! Kegyelem!”
Megint kezdődött minden!
„Mi is lesz ma, kedden?”
Rájöttem, hogy semmi,
Ezért fel sem akartam kelni.
De iskolába kell menni,
Mert nem leszek semmi,
Esetleg kukás egy faluban.
Ha tanulok... bármi a világban!
Ezért elindultam,
Ötösöket is kaptam.
Hazajöttem boldogan,
Apuémnek mondtam is hangosan!
Nagyon jó volt a kedvem,
Így múlt el a keddem.

Korán reggel ébredtem,
A családom felébresztettem.
„Hmm... Ma van szerda.
Mit csinálok én ma?”
Földrajzból ma felelek!!!
Ráeszméltem, de nem félek.
Iskolában megtanultam,
5-öst is kaptam.
Haza örömmel szaladtam,
„5-öst kaptam!” – kiabáltam.
Lebegtem az örömtől a föld felett,
A szerdám zöldre sikeredett.

Csütörtökre ébredtem,
A hétfőit elfeledtem.
Felébredtem, ahogy Mirindát ittam,
Ezért az iskolában nagyokat kacagtam.
Dánival a szünetben együtt nevettem,
Órán pedig odafigyeltem.
Otthon tanultam, játszottam,
Unokatestvéreimmel találkoztam.
A csütörtököm jó lett,
Meghozta a holnaphoz a kedvet.

Kukorékolásra ébredtem.
Jó reggelrel feleltem.
Feleltünk pár tantárgyból,
5-ösök voltunk vidámságból!
Amikor az angolnak vége,
Mindenkinek ott maradt a lépte.
Az iskolát otthagytuk két napra,
S most mindenki ment a dolgára.
Péntek a kedvenc napom,
Mert a kedvem a szórakozásra hangolom.

Berec Márk, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Téli idő

*Itt a tél, fagyos, hideg a szél,
a vándormadár sem henyél.
Elrepült messzi, melegebb tájra,
példának okáért Afrikába.
Már a sündisznó pakol,
egy rejtett gödörben szunyál valahol.
A medvének sincs itt keresnivalója,
ne higgyétek, hogy elszakadt a takarója.
A barlangjába vonult régóta,
horkolva szundít már tegnap óta.
Nem is hiszem, hogy felkel tavaszig,
nem ébred ő fel az első zengő madárhangig.*

**Guzsvány Martina, 5. osztály,
József Attila iskola, Bácskertes**

Az utazás

Egy napon nagymamám Kanizsán élő nagynénémrel beszélgetett telefonon, aki meghívta az egész családot vasárnap ebédre.

Reggel korán keltünk. Ünneplő ruhába öltöztünk. Anyukám, a nagymamám és én táskába pakoltuk a vendéglátóknak szánt édes-séget és kávékat. Apukám és a nagytatám ellenőrizték az autót. Utána belepakoltunk, és útnak indultunk. Átutaztunk Péterrévén, Moholon, Adán, Zentán. Útközben nézegettem az útjelző táblákat. A felnőttek pedig elmagyarázták, hogy melyik mit jelez. Végre megérkeztünk. A nagynéném és a sógorom a gyermekeikkel és unokáikkal már vártak bennünket. Üdvözöltük egymást. Csodálkoztak, hogy milyen nagyra nőttem már, és kérdezték, hogy szeretek-e óvodába járni, mivel akkor még kicsi voltam. Kávéval, szörppel és itallal kínáltak bennünket. Majd következett az ebéd, ami húsleves, különböző sült hús, krumplipüré és kompót volt. Később sütit is kaptunk. Ebéd után a felnőttek beszélgettek, mi gyerekek pedig játszottunk. Az idő hamar elrepült. Sötétedés előtt hazaindultunk.

Megöleltük egymást, és mondtuk, hogy legközelebb mi is szívesen látjuk őket Pecesoron.

Szerda Adrián, 3. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse – Pecesor

Hazatértem

Hogy megtörjük a téli szünidő egyhangúságát a testvéreimmel rábeszéltek a szüleinket, hogy menjünk el kirándulni Budapestre.

Rövid szervezkedés után a barátainkkal egy kisbuszon elutaztunk. Az út elég fárasztó volt, de a budapesti élmény megérte a fáradságot. Meglátogattuk a Csodák Palotáját, ahol a fizikai törvényeket igazoló érdekességeket tudtuk megnézni és kipróbálni. A nap második felét a Tropicariumban töltöttük, ott a tenger alatti élővilágot csodáltuk meg. Már készültünk hazafelé, mikor apának megcsörrent a mobilja. Ledöbbenve vette tudomásul, hogy az otthonunkból a riasztó jelez, valami nincs odahaza rendben. Mi, gyerekek láttuk a szüleinkről, hogy rossz dolog történt, mert mindketten nagyon idegesek lettek. Mikor mi is megtudtuk, mi történt, már láttuk a lelki szemeink előtt, hogy valakik éppen a házukban kutatnak-matatnak. Mindenki tudta, hogy a riasztó magától nem kapcsol be. A nővérem a ruháit féltette, a húgom a játékait, én pedig az egész házat. Hívtuk a tatát, hogy nézzen szét, de ő semmi gyanúsat nem észlelt. Az út Budapesttől Csantavérig nagyon hosszú volt. Mikor megállt a busz a ház előtt, iparkodtunk kinyitni a kaput. Kitártuk a ház ajtaját, és megkönnyebbülve láttuk, hogy semmi sem változott.

– Otthon, édes otthon! – e szavakkal léptem át a ház küszöbét.

Fekecs Árpád, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

A padlás rejtelsei

A szombati napom ezen csodálatos hétvégén úgy alakult, hogy kuttattam régi újságjaim között a padláson.

Felérve, egy nagy szürke dobozon akadt meg a szemem. Arra gondoltam, kinyitom, hiszen úgysem lehet benne semmi titok. Amikor kinyitottam, édesanyám gyerekkori emlékei tárultak elélem. A halom közepében egy rózsaszínű csillogós füzet mosolygott rám. Beleolvastam. Ez a napló csupa felderítetlen titkot tárt fel előttem. Izgalmas hétköznapi estéket, amikről édesanyám soha nem mesélt. Olvasva e kalandregénynt valami nesz csapta meg a fülem. Kitért rajtam a pánik, és rossz dolgokon kezdtek zakatolni az agytekervényeim.

– Talán egér? – gondoltam rettegve.

– Nem hiszem, az nem lehet!

Megpróbáltam elterelni a figyelmem az egerekről, majd a padlás egyik sarkában megtaláltam egy kis szekrényt. Természetesen felkészültem arra, hogy egy seregnyi egér fog kizúdulni e poros bútordarab-ból. Most az egyszer örülök, hogy tévedtem, hiszen a szekrényben csak egy ruhaszákot találtam, benne pedig egy flittertől és túlltól sziporkázó ruhát. Káprázott a szemem. A ruhaköltemény alsó részét selyem borította, a felső részét pedig túll. Valóban gyönyörű volt, de vajon kié? A ruha tulajdonosa után kezdtem kutatni, mert irtó kíváncsi voltam, ki viselte régen ezt a ruhát. Ekkor megpillantottam a szekrény alsó polcán egy porosodó cipősdobozt. A dobozban édesanyám gyerekkori képei, és köztük voltak a nagyanyám esküvőjéről készült fekete-fehér felvételek is. Ekkor döbbsentem rá, hogy ez a csodálatos esküvői ruha a nagyanyámé volt.

– Az újságok! – jutott eszembe. Abban a pillanatban édesanyám meglepő szavai szakították félbe a csendet.

– Megvannak az újságok! – kiáltotta.

– Rendben, azonnal megyek!

Összepakoltam a képeket és a ruhát, majd leszaladtam.

A célom, amit aznapra terveztem, megvalósult, de egész nap a ruhán járt az eszem és a viselőjén, akit soha nem ismertem.

Bácsi Lúcia, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Légy boldog, mosolyogj!

*Az a pillanat,
Mikor az arcod megdagad,
Izgulsz, kezd fájni a hasad,
És mikor hirtelen elmúlik,
A napod örömteljességben múlik.
Adok rá egy példát:
Amikor a tanár nézi át a dogát,
Izgulva nézed, szorongatod környezetet,
A padtársad piszkál, te meg majd agyon vered.
A tanár sok firkantást végez,
Te meg pókerarccal nézed.
A végén, mikor megadja a jegyet,
Aláír, nem sajnálva azt a kicsi helyet.
Átadja, majd átveszed,
Kinyitod, és örövendve nézed.
Felállsz, és arrébb tolod a széket,
Ugrasz egy hatalmasat, kezded a magasban,
Elordítod magad, mert ötös van a dolgozatodban.*

Hollósi Vidor, 7. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Körülbelül három évvel ezelőtt – egész pontosan 2009. július 7-én – a Chrome OS bejelentésével a Google alaposan sokkolta az informatika iránt érdeklődőket, hiszen hivatalosan is megerősítést nyertek azon kissé vad pletykák, miszerint a komplett operációs rendszer végfelhasználói szempontból lényegében egy webböngészőt takar.

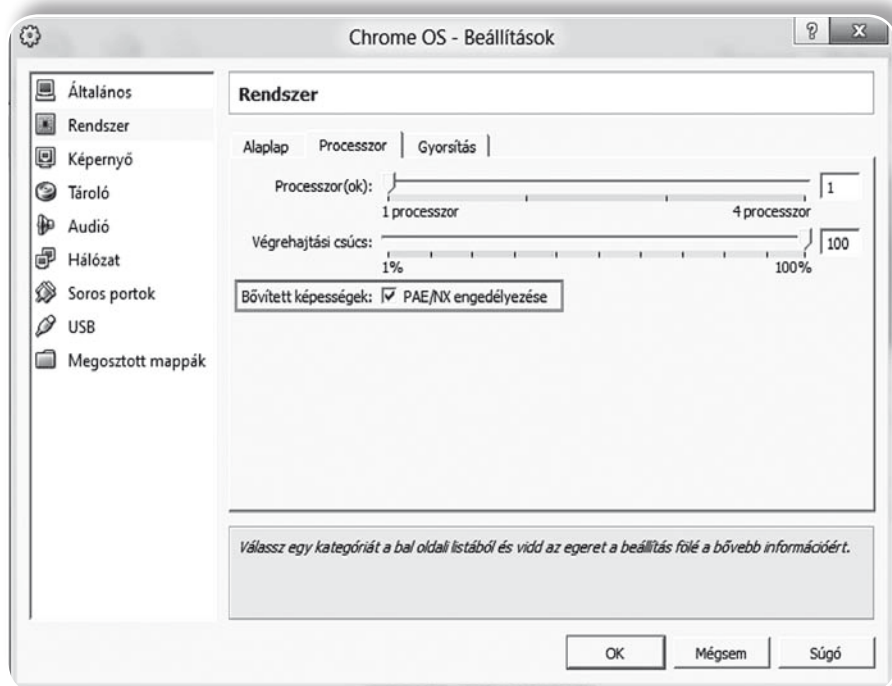
Noha a Linux kernelre épülő Chrome OS az utóbbi években sokat fejlődött, mégis alig néhány gyártó dobott piacra ezzel szerelt noteszgépet, hiszen a Google a lehető legteljesebb mértékben minimalista megoldása egyrészt internetkapcsolat nélkül nem sokra használható, másrészt pedig 15 percnyi kattintgatás után a felhasználók többsége fel tud sorolni vagy féltucat olyan alapvető funkciót, amelyet még a legegyszerűbb operációs rendszertől is elvárnának – például egy teljes értékű zenelejátszót, vagy éppen egy offline működő irodai programcsomagot.

A korát jócskán megelőző koncepcióra épülő Chrome OS jelenleg nagy bukásnak nevezhető, ám a Google kitarat gyermeke mellett, legutóbb a nemrég kiadott 19-es fejlesztői kiadása esett át egy nagyobb ráncfelvarráson, mikor megkapta az Aura névre hallgató, hardveresen gyorsított felhasználói felületet.

Sajnos Chromebook híján „natív” hardveren nem állt módunkban kipróbálni az új verziót, így annak a nyílt forráskódú Chromium OS változatát vettük szemügyre – a Chrome és Chromium verziók közt annyi különbség akad, hogy az utóbbi nem hivatalos kiadás.

Chrome OS: így néz ki a gyakorlatban

Nem elvetélt ötlet a felhő-központú operációs rendszer, csak megelőzi a korát.

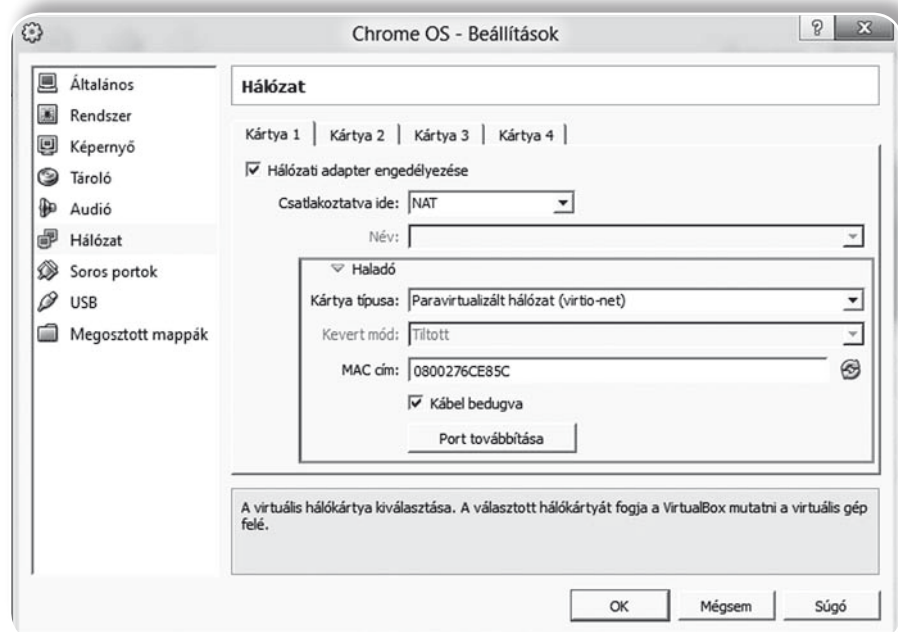

Szethető módon ezzel a változattal bárki könnyedén próbát tehet, hiszen egy Hexxeh nicknevű úriember napi szinten készíti saját buildeket a legfrissebb Chrome forráskódból. A weboldaláról kétféle változatban lehet letölteni az operációs rendszert: van

pendrive-ra telepíthető változat, és VirtualBox lemezképfájl – mi az utóbbit részesítettük előnyben.

Az „installálása” rendkívül egyszerű: először értelemszerűen fel kell telepíteni az Oracle virtualizációs szoftverének aktuális verzióját, majd le kell tölteni a legfrissebb Chromium OS lemezképet. Ezek után a VirtualBox menüsorában az Új gombra kell kattintani, az operációs rendszert firtató kérdésnél Linux / Debian beállításokat javasolt megadni, a következőn lehetőség szerint legalább 1 GB memóriát kell választani, majd a merevlemezénél be kell tallózni a letöltött .VDI lemezképet.

A virtuális gép sikeres létrehozása után ki kell jelölni a VirtualBox baloldali listájából, majd a Konfigurálás menüpontra szükséges kattintani. Két beállítást kell elvégezni a beállítóablakban: egyrészt a Rendszer/Processzor menüben be kell kapcsolni a PAE/NX opciót, majd a Hálózat/Kártya 1 fülön a NAT haladó beállításait előcsalva a Paravirtualizált hálózatot kell kiválasztani. A beállítóablak leokézása

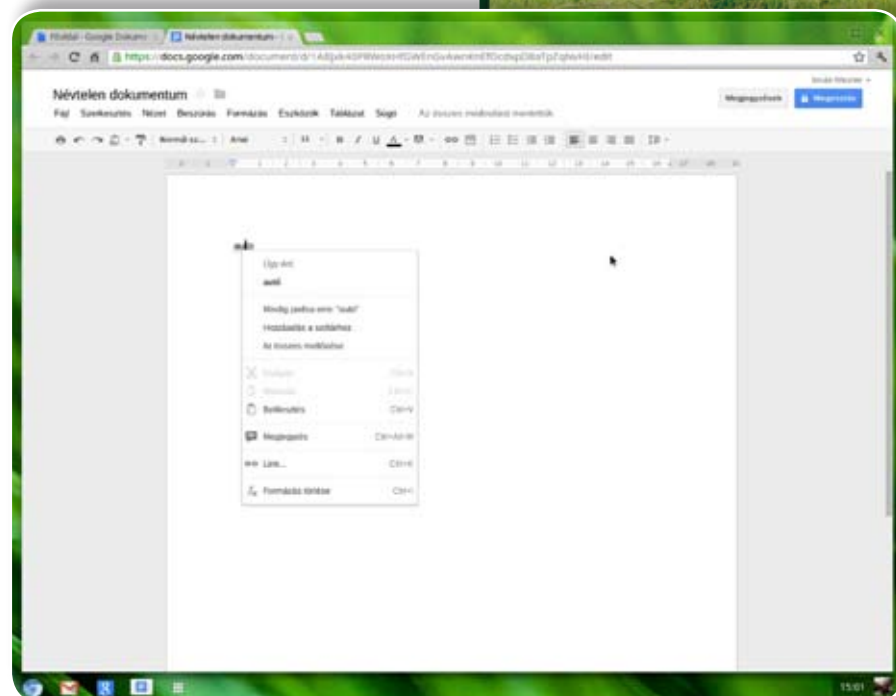
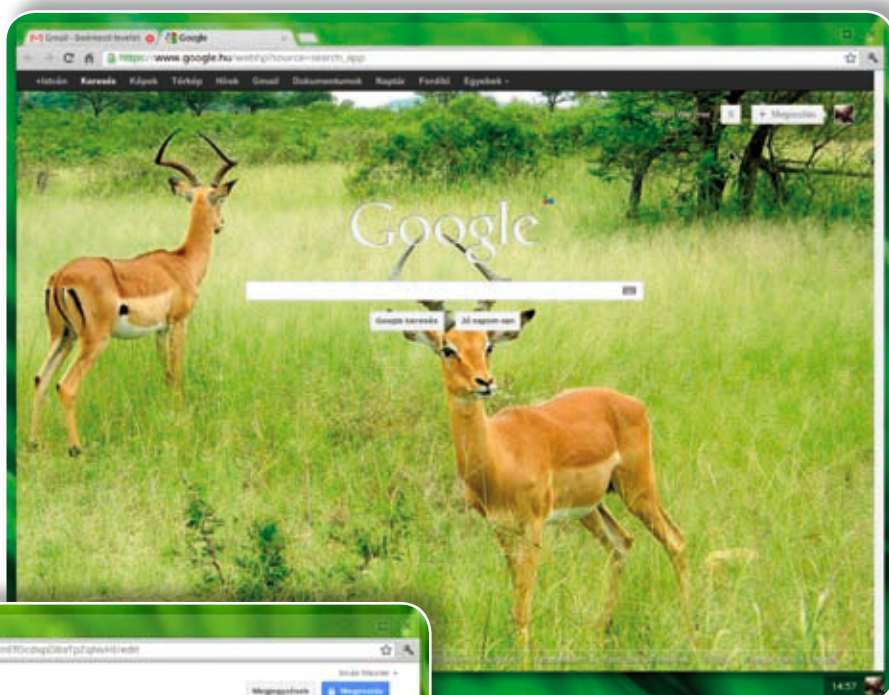

KOMPUTER

után a zöld Start gombbal lehet elindítani a Chromium OS-t.

Egyszerűségének köszönhetően a rendszer más első indításra is majdnem harcra kész, csupán a használni kívánt nyelvet és billentyűkiosztást, a Google fiók azonosítóját, továbbá a beállítani kívánt profilképet kéri a telepítő. (Megjegyzés: a bejelentkező ablaknál elég a felhasználói név megadása, egyes konfigurációk esetében csak trükközve lehet előcsalni a @ jelet.)

A Chrome OS sikeres beállítása után meglehetősen puritán kép fogadja a felhasználót: a kijelzőt nagyrészt betölti a Chrome webböngésző, ezen felül alul található még egy gyorsindító eszköztár, továbbá egy időt és profilképet mutató gomb.

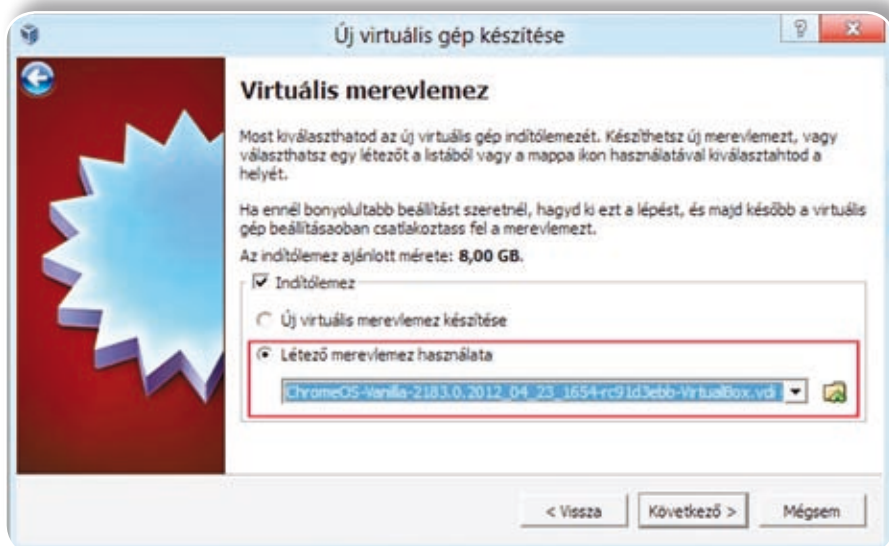
módon a tömörített fájlokra való kattintás esetén azokat nem hagyományos módon nyitja meg az alkalmazás, hanem a bal oldali sávban meghajtó módjára csatolja fel őket – szokatlan, de nem feltétlenül rossz megoldás.

Mindezzel lényegében ki is vesztük a komplett operációs rendszer tudását, ám végül néhány érdekesség: a webböngésző természetesen képes szinkronizálni minden információt a másik gépe(ke)n futó Chrome böngészőkkel, a programok képernyő ikonjai letűzhetőek a gyorsindító eszköztárra, továbbá még azt is be lehet állítani, hogy az ikonokra való kattintással azok teljes képernyőn, rögzített lapként, új lapként vagy új ablakban nyíljanak meg.

(W. I.-PCW)

Utóbbira kattintva lehet kikapcsolni a gépet, kiválasztani a használni kívánt hálózatot, adott esetben váltani a billentyűkiosztások közt, továbbá az operációs rendszer beállításait is innen a legkönnyebb elérni – meglepő módon utóbbi lehetőség a böngésző egy beállítólapjára visz, még az egér sebességét is a Chrome-ban lehet testre szabni.

A gyorsindító eszköztáron található még egy 3x3 négyzetet tartalmazó ikon, amelyre kattintva a gépre „telepített” alkalmazások, többek közt a fájlkezelő érhető el. Utóbbtól nem szabad csodát várni, csak a legegyszerűbb műveleteket lehet vele elvégezni, ám legalább rendelkezik Google Dokumentumok integrációval is. Meglepő

LEXIKON

NEVEM: **Horváth Barbara.**
 BECENEVEM: Barby.
 HAJAM SZÍNE: Barna.
 SZEMEM SZÍNE: Kék.
 CÍMEM: 24000 Szabadka, Szép Ferenc u. 56.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Kizúr István Általános Iskola, 4. d.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Mgr. Ignác Hajnalka tanító néni.
 LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Csúszó Réka, Ficsor Lolita, Hunyadi Nikolett, Vörös Szintia, Ležaić Liza és Konter Márk.

MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? Azt, hogy sok barátnóm van.
 KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN: Bizalmas sorok, Vicckupac, Teszt, Lexikon.
 MIT CSINÁLOK SZABAD IDŐMBEN? Játsszok és barátkozom.
 KEDVENC SPORTOM: Balett.
 KEDVENC ÉNEKESEIM: Selena Gomez, Katy Perry, Psy.
 KEDVENC DALAIM: How say, Hot n cold, Gangam style.
 KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, cica, delfin.
 KEDVENC ÉVSZAKAIM: Tél és tavasz.
 MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Énekesnő és állatorvos.
 HA LEHETNE, MIN VÁLTOZTATNÉK? Szeretném, ha senki sem káromkodna.
 NO ÉS A SZERELEM? Nincs.
 Ui.: Levelezőtársat keresek!

NEVEM: **Smit Erik.**
 BECENEVEM: Kis Smit.
 HAJAM SZÍNE: Szőkésbarna.
 SZEMEM SZÍNE: Kékeszöld.
 MAGASSÁGOM: 142 cm.
 CÍMEM: 24430 Ada, Moša Pijade u. 54.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Lazić Erika.
 LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Dudás Ádám, Dér Ákos, Hajagos Norbert, Aleksza Tamás.
 MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? A rajtot és tornát.

KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
 KEDVENC KÖNYVEM: A Gyűrűk Ura.
 MIT CSINÁLOK SZABAD IDŐMBEN? Számítógépezek.
 KEDVENC SPORTOM: Karate.
 KEDVENC ÉNEKESEM: Katy Perry.
 KEDVENC DALOM: Wide Awake.
 KEDVENC ÁLLATOM: Macska.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
 MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Még nem tudom.
 HA LEHETNE, MIN VÁLTOZTATNÉK? Apukám fizetésén.
 HOGYAN? Úgy, hogy megmondanám a főnökének, hogy adjon neki több pénzt.
 NO ÉS A SZERELEM? Őt van, de titkosak. (A fele osztály tudja.)

NEVEM: **Rapcsány Sztella.**
 BECENEVEM: Sztellus.
 HAJAM SZÍNE: Szőkésbarna.
 SZEMEM SZÍNE: Kék.
 MAGASSÁGOM: 150 cm.
 CÍMEM: 21220 Óbecse, Hóvé Frigyes u. 2.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Samu Mihály Általános Iskola, 5. b.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Ferenc Erzsébet kémiatanárnő.
 LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Kovács Emese, Benkó Lídia, Pisák

Anetta, Német Boglárka, Andruskó Tivadar.
 MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? Rajzórát, tornaórát.
 KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Állatkirakat.
 KEDVENC KÖNYVEM: Hanna és Herceg.
 MIT CSINÁLOK SZABAD IDŐMBEN? A kutyáimmal foglalkozom.
 KEDVENC EGYÜTTESEM: Republic.
 KEDVENC ÉNEKESEM: Cascada.
 KEDVENC DALOM: Bad Boy.
 KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, ló, kigyó.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.
 MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Lovász, állatorvos.
 HA LEHETNE, MIN VÁLTOZTATNÉK? Ne legyenek kóbor állatok, mindnek legyen gazdája.
 NO ÉS A SZERELEM? Nincs, de még nem is érdekel.

NEVEM: **Kovács Emese.**
 BECENEVEM: Eme.
 HAJAM SZÍNE: Barna.
 SZEMEM SZÍNE: Zöld.
 MAGASSÁGOM: 150 cm.
 CÍMEM: 21220 Óbecse, Önkéntesek u. 16.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Samu Mihály Általános Iskola, 5. b.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Ferenc Erzsébet.
 LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Sztella, Dénes, Bence, Anetta...
 MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? A matek-,

biológia-, műszaki-, rajz- és tornaórát.
 KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac, Állatkirakat.
 KEDVENC KÖNYVEM: Malin Stehn: Barát a bajban.
 MIT CSINÁLOK SZABAD IDŐMBEN? Táncolok.
 KEDVENC SPORTOM: Tánc.
 KEDVENC EGYÜTTESEM: One Direction.
 KEDVENC ÉNEKESEM: Niall Moran.
 KEDVENC DALOM: Rock me.
 KEDVENC ÁLLATAIM: Panda, kutya, ló.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.
 MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Állatorvos.
 HA LEHETNE, MIN VÁLTOZTATNÉK? Szeretném, hogy az emberek ne szennyezzék a környezetet.
 HOGYAN? Magam mutatom a példát.
 NO ÉS A SZERELEM? Titok.

Néptáncos vagyok

Már 3 éve, hogy néptáncos vagyok, nagyon szeretem ezt a táncot.

Amikor még csak barátkoztam a néptáncsal, érdekesnek találtam a lépéseket, a szokásokat. Kezdetben csak egy fehér cipőm volt, miközben mindenkinek fekete, ezért elmentünk anyukámmal a cipészhez, és befestettük feketére. Így lett nekem is fekete cipőm. Amikor már egy éve táncoltam, csináltunk igazi néptáncos cipőt. Később áttettek a nagycsoportba,

Kedvenc állatom

Kedvenc állatom a kutya. Legjobban a tacsókát szeretem. Volt is már néhány, ezek közül a Csoki és Gyöngyi nevű kutyára emlékszem. Gyöngyi balesetet szenvedett. A fásban rádólt a fa, és a mama találta meg. Nagyon sajnáltam, és még ma is emlegetem. Csokit apától kaptam születésnapomra egy kis dobozban. Ahogy idősödött, mindig veszélyesebb, agresszívabb lett. Így apa elvitte a menhelyre. Őt is megsirattam, mert mindezek ellenére nagyon kedveltem. Egyszer elmentünk a szüleimmel egyik házi barátunkhoz. Zoli bácsi elhívott a fészerükbe, hogy mutasson valamit. Hát volt mit látni, a házikóban fekete gömböcök voltak: picikutyák. Szerettem volna hazavinni, de még nem lehetett, mert már mindegyiknek volt gazdija. De egy napon, amikor hazáértem az oviból, várt a meglepetés. Egy fekete kis gömböc nálunk volt. Nagyon megörültem neki. A Lili nevet kapta. Gondozgattam, kényeztettem, dajkálgattam, ő volt a napi foglalkozásom. Nagyon válogatós is volt. Szereti a macskákat kergetni, és szert sétálni. Amikor meglátja a pórázt, már megy a kapuhoz, és leül. Fürödni nem nagyon szeret. Az utóbbi időben, ha alkalma adódik, máris kioson a kapun. Kétszer alig találtam meg. Már majdnem sírtam, hogy nem kerül elő. Végül megtaláltam. Télen mellényt szoktam ráhúzni, hogy ne fázzon.

Ő a kedvencem, ha elveszíteném, mégis marad emlékem róla.

**Almási Vivien, 5. b osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Kubik Ramóna topolyai tanuló rajza

ami jó érzéssel töltött el. Készítettünk egy új koreográfiát is, amivel az idén Szegeden és Pápán is versenyeztünk. Pápán beajánlották a csoportunkat az Antológiára, amin a Kárpát-medence 12 legjobb néptáncscsoportja lép fel. A nyári szünet után bekerültem a Kiscimbora csoportba, amely egy fokkal magasabb szintű a Bekecsnél, amelyben eddig voltam egyik osztálytársammal, Lengyel Annával, aki szintén nagyon szeret táncolni. Kedvenc lépésem a cifrázó. Hetente két alkalommal van próbám, hétfőn és pénteken 20-tól 21 óráig. Épp a múlt héten kezdtünk el egy új koreográfiát készíteni a karácsonyi műsorra, küllőmenti táncsal készülünk. Az oktatónk Cseszák Balázs és Cseszák Korcsik Anikó. A fellépés napján, a műsor kezdete előtt mindig pár órával előbb elmegyünk, hogy elpróbáljuk a táncot. Hosszú időbe telik befogni a lányok haját, és az öltözködés sem egyszerű dolog. A lányok öltözete legalább két alszoknyából, forgószoknyából, ingből, szoknyából, kötényből, mellényből áll, a hajunkba okvetlen szalagot teszünk. Ami a táncscsoporton belüli szokásokat illeti, ha valakinek születésnapja van, énekelünk neki, és négy puszt adunk.

Örülök, hogy a régi hagyományokat követhetem, és a néptáncos csoport tagja lehetek, és remélem sokáig oda is fogok tartozni.

**Selymesi Virág, 6. b osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Sulihírek

Benák Erzsébet tanárnőt, iskolánk magyartanárait a Vajdasági Magyar Versmondó Egyesület oklevéllel tüntette ki sokéves eredményes munkájáért. Gratulálunk!

Iskolánkban jártak a zeneiskola tanárai, hogy kedvet csináljanak elsőseinknek és másodikosainknak, hogy minél többen válasszák a művészetnek ezt a szép ágát. Picurjaink nagy csodálattal fogadták a nevelőket.

Iskolánkban Sziveri Balázs segítségével karikatúra-szakcsoport működik. Nagy elánnal, lelkesedéssel készítik a szebbnél szebb alkotásokat.

Az idén is sikeresen szerepeltek iskolánk tanulói a Himnusz- és Szózatmondó versenyen. Molnár Kinga és Fehér Nikolette is díjjal érkezett haza Szabadkáról. Sőt egy budapesti utat is nyertek. Gratulálunk!

Az idén igazán sok és szép ajándékot sikerült összegyűjtenünk a Mosoly című kezdeményezésünk. Legyél te is valaki Mikulása elnevezésű akciójára. Sőt sulink tovább gyűjti az ajándékokat a Lurkó-háznak, valamint rászoruló pártasainknak. Reméljük sikerült, illetve sikerül őket meglepniük, örömet szerezniük a barátainknak.

A városi könyvtárban vendégszerepeltünk. Irány kelet címmel Japánba vezettük el a vendégeket. A szervezést Kákonyi Erika tanárnő vállalta magára. Munkánkat Kuszli Angéla segítette.

**(Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola
Figyelő című iskolalapjának decemberi számából)**

Csodálatos piros állatok

A piros színű állatok ritkán húzódnak vissza – csodás bíborvörös, skarlátvörös és élénkpiros árnyalatuk miatt fel figyelnek rájuk, színük gyakran arra figyelmeztet másokat, hogy őrizzék meg a távolságot.

Piros bogarak

A katicabogarak és a liliombogarak a leggyakoribb piros rovarok, bár a katicabogarak általában pöttyösek, míg a liliombogarak nem. A liliombogár mindössze 5 mm hosszú, de alig tűnik ki környezetéből bíborvörös kitinvázának köszönhetően. Bármennyire is szépek, a liliombogarak a kertészek átka, akik rettegnek attól, hogy megfertőzik a liliomaikat.

Piros pókok

A piros pókok ördögi színe még inkább ijesztőkké teszi őket. Jóllehet csak egy része piros, a hírhedt fekete özvegy figyelmeztet végzetes csípésére a hátán levő kísérteties vörös homokóra-alakú mintázat által. Ugyanilyen tulajdonságokkal bírnak az ugyancsak félelmet keltő ausztráliai vöröshátú és tölcsérhálós pókok, amelyek szépek... amíg valakit meg nem csípnek.

Piros tengericsillagok

A tengericsillagok akár 40 karral is rendelkezhetnek. Minden színben megtalálhatóak. A piros tengericsillag színe segít a bűvároknak megkülönböztetni őket a többi színes tengeri lénytől. A tengericsillagok furcsa állatok. Nincs se vérük, se agyuk. Megvan viszont az a képességük, hogy újra tudják növeszteni az elveszített karjaikat, és akár 35 évet is élhetnek természetes közegükben.

Piros humboldt-kalmárok

Ezeket a nagy fejlábúakat „vörös ördögnek” is nevezik élénkpiros színük és harcias viselkedésük miatt. Akár 2 méter hosszúra is megnőhetnek, és nagyon veszélyesek áldozataikra nézve. Ha úgy gondoltad, hogy a tengericsillagok furák, akkor készülj fel a Humboldt-kalmárra: 3 szív, kék vér, aminek az alapja nem vas, hanem réz, és egy egyedi kommunikációs módszer, ami során a bőrükben levő foszfor-szkáló fénykibocsátó szerveiket használják.

Piros halak

A mélyvízben élő pokoli halászhál egyike azon fenéki halaknak, amelyek piros színűek. A sekély vizekben levő halak némelyikének is szembeötlő piros színe van. A varangyhalat tartják az óceán legcsúnyább halának, de ez a kis élénkpiros hal nem is annyira csúnya. Arról is ismeretes, hogy furá módon mozog a tenger fenekén, mozgásuk hasonlít a járásra.

Vörösfoltos gőték

A vörösfoltos gőték általában az Észak-Amerika keleti részén levő nedves, erdős területeken élnek, habár ezeknek a kétélűeknek csupán egyetlen életszakaszuk vörös: a szárazföldi. Ez az érdekes teremtés ebihal korában is és érett korában is zöldes-barnás színű. Kis állatok, 12 cm hosszúra nőnek meg, de

meglepően hosszú életűek: akár 15 évet is élhetnek! Érdekességük, hogy a bőrük leválaszt egy káros anyagot, amikor megtámadják vagy megijeszítik őket.

Vörös nyílméreg békák

Ezek kis trópusi levelibékák, színük teljes egészében vagy részben élénkpiros. Erős mérget lövellnek ki, ha veszélyben vannak. Az esőerdők bennszülöttjei ezt saját tapasztalataikból tanulták meg. A békák mérget nyílhegyeikre, lándzsáikra és légpuskájuk dárdáira kenték.

Piros kígyók

Vannak kígyók, amelyek részben vörösek, de csak egy pár kígyó van, amelyek elég pirosak ahhoz, hogy a nevük is jelezze ezt. Az olyan vörös kígyók, mint a gabonasíkló igen csak elterjedtek az Egyesült Államokban, és népszerű házi kedvencek.

Skarlát íbisz

A feltűnően színes skarlát íbiszek a Karib-tenger déli partjain és szigetein élnek, valamint Dél-Amerika trópusi szárazföldjein. A lefelé görbülő csőrüket és a szárnyaik fekete végeit leszámítva ezek a meglehetősen nagy, fára fészkelő madarak általában élénkpiros színűek tetőtől talpig. Meglepő ugyan, de a skarlát íbisz nem pirosan születik, és ha megvonják tőle kedvenc ételét, a vörös tarisznyarákot, akkor szürke és fehér színű marad.

A császárpingvin

Nézted a Táncoló talpak című animációs filmet? Elég ránézni a kis totyogós pingvinre ahhoz, hogy azonnal mosolyra húzódjon a szád.

Ezek a repülésre képtelen madarak az Antarktisz jegén, és az azt körülvevő fagyos vizekben élnek. Óriási madár a maga 1,2 méter magasságával. Körülbelül 45 kg a súlya. Vastag tollkabátot kapott – fekete-fehér színű, fehér az első része, és fekete a hátsó része és a feje. A nyaka sárgás. A császárpingvin 40-szer nagyobb, mint a legkisebb pingvin, a kis kék (*Audyprula minor*).

Bár repülni nem tudnak, de remek úszók. Az uszonyuk erőssé teszi őket a vízben. A császárpingvinek 565 méter mélyre képesek lemerülni – minden más madárnál mélyebbre –, és több mint 20 percig bírnak a víz alatt maradni.

Ritkán él a sarkkörön kívül, ami őt teszi a legdélebben élő madárrá a világon. Továbbá télen szaporodik, amikor a hőmérséklet elérheti a $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ -ot, és a szél sebessége elérheti a 200 km/h-át. A fiziológiai al-

kalmazkodás és társaikkal való együttműködés segíti a pingvineket abban, hogy leküzdjék a kegyetlen időjárás nehézségeit, ahol a szél hőmérséklete elérheti a $-60\text{ }^{\circ}\text{C}$ -t is. Hogy fokozzuk ezt a szélsőséges helyzetet, nincs nappali fény egész nap. A túlélés érdekében az ilyen körülmények közt, van egy kétrétegű dús tollazatuk, majd a zsírtartalékok, és nem utolsósorban az uszonyok is gátolják a hővesztéséget. Óriási kolóniákban élnek, melyeknek száma 500–2500 pár között változhat. Szorosan összebújnak, hogy védekezzenek a szél ellen és a hó megőrzése érdekében. Az egyedek felváltva kerülnek be a csoport szél-től védett és viszonylag meleg belsejébe. Amikor egy pingvin egy kicsit átmelegedett, kimegy a kör szélére, hogy más egyedek is élvezhessék a védelmet a fagyos körülményekkel szemben. Egyébként legtöbbjük nem élhetné túl ezeket a szörnyű körülményeket.

A császárpingvinek a nyílt jégtáblákon töltik a telet – még a tojásait is télen költik ki. A tojó egyetlen tojást rak le, és azonnal otthagyja. Aztán elindul egy két hónapig tartó táplálékszerzési útra! A jégtáblák méretétől függően, a tojók kb. 80 kilométert tesznek meg, amíg eljutnak az óceánig, ahol halakkal, rákokkal, tintahallal táplálkoznak.

Az új tojást a hím császárpingvin tartja melegen, de nem kotlik rajta, mint más madarak. A hímek a tojást a lábukon lévő költőerszénynek nevezett, tollal borított bőrredőbe burkolják, és úgy egyensúlyozzák, ami védi a tojást a jeges hideg ellen. Ezalatt a két hónapig tartó gyermekfelügyelet alatt a hímek nem esznek semmit, miközben a déli-sarki kegyetlen időjárásnak vannak kitéve.

Amikor a nőtények visszatérnek a fészkelőhelyükre, rengeteg ételmezt hoznak a pocakjukban, amit visszaöklendeznek az újszülött fiókának. Miután teljesítették feladatukat, a hímek is elmennek ételmezt szerezni maguknak.

Az anyák gondoskodnak a kicsinyeiről, a saját költőerszényükben óvják, és melegen tartják őket. Enélkül a védőburok nélkül néhány perc alatt elpusztulnának. Később a szülők hangja alapján találják meg a kis pingvint, ugyanis azok szorosan összebújnak, ha a szülők távol vannak. A fiókák közben lassanként levedlik pihetollukat, és a kifejlett példányokra jellemző vízlepergető tollazat jelenik meg rajtuk. Decemberben, a déli-sarki nyár elején a jégtáblák olvadni kezdenek, és a fészkelőhely közelében megjelenik a nyílt tenger, éppen amikor a fiatal császárpingvinek készen állnak az úszásra, és az önálló halászatra.

Jelenleg körülbelül 200 000 pingvin él a természetben, és élettartamuk mintegy 20 év.

Az antarktisi császárpingvinek hosszú és veszélyes vándorlását a költőhely és a tenger közt dolgozza fel Luc Jacquet 2005-ben bemutatott Oscar-díjas dokumentumfilmje, a Pingvinek vándorlása.

RÜGYFAKADÁS

Fehér

*Őszi ruhába burkolózik a táj,
Messzi útról jött a Hókirály,
Porcukorral szórta be a fákat,
S egy pillanatra megcsodálta a tájat.*

*Sokat ment-mendegélt,
Közben életéről így regélt:
– Vásik már a csizmám szára,
Sok dolgom van még mára.*

*Nem is vágyom én már másra,
Csak egy óriási gyémánt várna.
Porcelán borítana mindent,
Ezüst, márvány lenne kint-bent.*

*Megpihennék lassan, hisz már
Csak a magány ridegsége vár.
Száz évtized gyémántpora pergett már le,
De én még mindig mindent hóval szórok le.*

*Kopár fákat, pusztaságot látok,
Már csak egy kis ragyogásra vágyok!
Nem álmodozom immár tova,
Szórom fehér csillámporom ide... oda.*

Szeles Réka, 8. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Levél a királyhoz

Uram Királyom!

Toldi Miklós édesanyja vagyok, és azért fordulok most Királyomhoz ezzel a levéllel, hogy Miklós fiam életéért könyörögjek.

Miklós jóra való, bátor és nemes szívű ember. Velem él a családi házban, mivel György fiamat neveltük vitéznek, Mikós pedig maradt a földeken a paraszttal dolgozni. Nagyon erős gyerek, irigykedik rá György eleget. Visszafelé is emiatt van köztük, ami csak az anyai szívemet fájdtja. Szomorú vagyok, hisz mindkettő Toldi gyerek az enyém, és mégis ellenséggént néznek egymásra. Miklós sokat túrta a testvére lekezelő, gúnyos megjegyzéseit. Például azt mondta György:

„Parasztnek is rossz, lebzsel készakarva,
Noha bírna dolgot, mert erős, mint marha.”

Emiatt telt be a pohár Miklósnál, és emiatt történt meg a baj. Nem akarja ő senki halálát, csak kőszívű testvéreire haragudott nagyon.

Remélem, Királyom, meglátja Miklósnban a nemes embert, aki másokon segít, és senki kárát nem akarja. Könyörögve kérem, kegyelmezzen meg neki, és én örökké hálás leszek, hisz egy anya mindent megtesz a gyermekeiért.

Nagyfalu, 1392. augusztus 14.

Toldiné

Oláh Klaudia, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy borosüveg élete

Egy szép fényes napon létrejöttem, én egy borosüveg. Az én valódi nevem Palack, de a barátaim Palinak becéznek. Egyszer belém és barátaimba minőségi bort töltöttek. Másnap elvittek bennünket egy italboltba, ahol mindjárt a kirakatba kerülünk. Nem sokáig tartott ez a fényűző élet. Harmadnap becsomagoltak, és elvitt egy nemes ember. A barátaim szomorúak voltak, sirattak. Vigasztalásul azt mondtam nekik, hogy ne aggódjanak, majd őket is megveszi valaki. Utam egy kastély felé folytatódott. Ott kiöntötték belőlem a bort, engem kidobtak a szemetesbe, és összetörtem. Nagyon fáj. Egy szegény ember talált rám, és elvitt madáritatónak. Már csak ennyi maradt belőlem.

Ilyen az élet... A fényűző pompából bármikor a szürkeségben találhatjuk magunkat, de én az új életemben is megtaláltam az apró örömeiket. Legálább nem vagyok magányos, fontos vagyok a szebbnél szebb madárkákaknak, akik nélkülem talán szomjan is pusztulnának.

Szumer Ervin, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Cirkuszban jártam

Óvodás koromban jártam először cirkuszban. A családommal és a barátainkkal látogattunk el oda.

Hatéves lehettem, mikor a szomszéd városba, Apatinba a vándorcirkusz érkezett. Izgatottan vártam, hogy menjünk az előadásra. Kíváncsiság fogott el, mikor megpillantottam a nagy, színes sátrat. A sátor közepén volt a színpad, amit rengeteg székes körbe.

Leengedték a függönyt, s megjelent egy fekete ruhás bácsi, akinek piros pálca volt a kezében. Szerintem nagyon viccesen nézett ki, amikor dülöngélve köszöntötte a közönséget. Mikor befejezte a beszédét, visszafelé indult, elcsúszott, és jött két néni, akik hordággal vitték ki a színpadról. Mindenki nagyon megijedt, mert azt hittük, valami baja történt a bácsinak, de megnyugodtunk, mikor a következő műsorszámban újra fellépett. A műsorban szerepelt még három artista, két bohóc, akik óriási cipőt viseltek. Életemben nem láttam még akkora lábbelít. A hajuk is érdekes volt, az egyiknek sárga színű, a másiknak zöld.

Láttam majmot, amely nem akart engedelmeskedni a gazdájának. Egy barnamedve táncolt, de olyan volt, mintha sírt volna közben. Beeresztettek egy csatornán keresztül egy hatalmas kígyót, és akkor nagyon féltem, mert mérgesnek tűnt. Ez alatt tíz galamb ült fent a korláton. A bohóc második jeladására egyszerre, körkörösén leszálltak a bohóc melletti állványra egy kivételével, mert az az egy, szerinte a főgalamb, a bohóc puskájára szállt. A bohóc el akarta találni ezt a madarat, de az olyan gyorsan szállt, hogy nem sikerült neki.

Az oroszlánt ketreccben eresztették le, és amikor leért, a ketreccet visszahúzták a magasba. Így az oroszlán szabadon sétálhatott a színpadon. Egy sárga ruhás idomár szalaggal parancsolt neki. Ez a műsorszám nem tetszett, mert bántották az oroszlánt.

Később bejött egy számár, amelyre felülhettek a gyerekek. A húgom és én is sorba álltunk, mivel még sosem ültünk számárháton.

Az artisták műsorszámára eléggé megijesztett, mert azt hittem, leesnek. Nekem a majom tetszett a legjobban, mert vicces és buta volt.

Felejthetetlen élményekkel tértem haza, és máskor is el szeretnék menni a cirkuszba.

Francia Fábrián, 4. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Tréfás mese

Egyszer régen írtam egy népballadát, és ezt a népmesét szavalom most nektek.

Holnap elmentem vándorolni, és találkoztam egy ma született öregasszonnyal. Illendően köszöntem:

– Szevaszt!

Egy évvel később megkérdezett, hogy segít-e neki taligát szedni.

Szívesen segíték pulykát szendi – mondtam. A tehénszedés végén megköszönte az öregasszony a segítséget, és átnyújtott egy kamiont. A kapott malaccal elmentem bányászni. Annyi vasat és aranyat találtam, hogy megnőtt a csirke.

Abból az egy fadarabból úgy meggazdagodtunk, hogy malacokat tenyészítettünk, és feltaláltuk a televíziót.

Deák Roland, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Téli ünnepek

Télapónak nagy szakálla
Van akkora, mint a szánja,
Van zsákjában minden jó:
Alma, cukor, Haribo...
Csörög az avar a talpam alatt,
Várom már a méteres havat.
Dagad a pocak a sok csokitól,
Közeledik már a karácsony.
Követik egymást a legszebb ünnepek,
Karácsony után jön szilveszter.

Kovács Ármin, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Egérfogás

*Egyszer régen egy erdőben jártam,
ahol nagyon átfáztam.
A nap nem sütött,
s a szerelem nem fűtött.*

*Arra jött egy medve,
és táncos volt a kedve,
úgy hívták, hogy Levente,
s mindig aludt telente.*

*Azt mondta ez a Levente,
menjek el a hegyekre,
fogjak egy kövér egeret,
s zsírijával kenjem meg a szekeret.*

*Elmentem a hegyekre,
hogy vadászak az egérre,
de nem tettem szert egyébre,
csak egy sovány menyétre.*

*Így aztán tovább kerestem az egeret,
hogy zsírijával megkenjem a kereket.
Most sem találtam semmi mást,
csak egy ürgét, aki heptikás.*

*Abbahagytam a keresést,
és elővettem egy éles kést.
Tarisznyámban kutattam,
és a szalonna után nyúltam.*

*Megettem ezt a finom kaját,
és eldobtam a kenyér héját.
Ekkor előjött egy molett egérke,
hogy szert tegyen az ingyen ebédre.*

*Sajnos őt elszalasztottam,
s a medve keze közé jutottam.
Ha a medve el nem dobott volna, Tolna megyéig,
az én mesém is tartana még egy évig!*

Szügyi Levente, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A Marson

Egyik éjszaka egy különös helyen találtam magam.
Körülnéztem.

– Hű, de hideg és sötét van itt! – kiáltottam hangosan.

Gyorsan felhúztam a kabátom, és a batyumból egy zseblámpát vettem elő. Hirtelen több ezer katona vett körül, akiknek hegyes lándzsáik voltak. Felkaptak a hátukra, és egy laboratóriumfélébe vittek.

– Hány éves vagy? – kérdezte az egyik.

– Honnan jöttél? – kérdezte a vezérük.

– Hogy hívnak? – tudakozódott a legkisebbik.

– Ha nem mondjátok meg, hogy hol vagyok, én sem fogok válaszolni nektek! – mondtam erélyesebben.

Alig fejeztem be a mondatom, egy örült tudós jött elő. Ezt mondta:

– Ha nem válaszolsz a feltett kérdéseinkre, mi sem fogunk a tiédre!

– A világ legerősebb embere vagyok. A nevem Szupermen, és a Földről jöttem – mondtam.

Ezt mind elhitték, mivel semmit sem tudtak a Földről.

– A Marson vagy, és a foglyunk vagy! – véste az agyamba egy hosszú orrú, hogy a foglyuk vagyok.

– Ha nem engedtek el, hívom a légierőt, és megsemmisítem a bolygókat.

Ők ezt mind elhitték, és ledobtak a Marsról.

Eleresztettem az ejtőernyőmet, és hirtelen az ágyamban találtam magam.

Szücs Kószó Dávid, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Ábel a rengetegben

Első házi olvasmányunk az idén az Ábel a rengetegben című regény volt Tamási Árontól. Aznap este, mikor befejeztem az olvasást, erről a könyvről álmodtam.

Csíkcsicsóban éltem anyuval, apuval és Ábelrel, a testvéremmel. Egy nap apukánk hazajött az erdőből. Én épp kint söprögettem, mikor megérkezett. Üdvözöltük egymást, majd megkérdezte:

– Édesanyád és Ábel hol vannak?

– Anya elment még délebed után egy zsákkal pityókát ásni. Engem megkért, hogy söprögessék fel, Ábelnek hagyott egy csomó csöves törökbúzá, hogy fejtsse le. Azt mondta, este jön. Ábel odabent van – válaszoltam, majd a házra mutattam.

– Akkor megyek, megnézem, hogy halad – mondta, és már el is indult befelé.

Hallottam, hogy jól elbeszélgetnek odabent. Nagyon jó volt a szófűzésük, velem ellentétben. Én mindig röviden böktém ki, amit akartam, nem húztam a beszélgetést óráig, hanem pár perc alatt letisztáztam. Befejeztem a söprögetést, majd bementem hozzájuk. Eseménydúsán telt el az este. Ábel kiment valamiért, aztán bejött egy nyúllal, és azt állította, hogy az isten áldása. Kicsit elnevettem magam, mert én nem voltam olyan nagy hívő. Mármost tudtam, hogy van valami odafent, de nem neveztem meg. És nem is emlegettem, de Ábel néha rosszabb nálam, mint egy pap. Takarítani kezdtem unalmamban, míg apa és Ábel kimentek előkészíteni a nyulat a sütéshez. Ekkorra már anya is megérkezett. Egyszer csak apa kijelentette, hogy elküldi Ábelt a Hargitára erdőpásztornak. Ábel bele is egyezett. Örültem, hogy nem fog egész nap nyagogni. Nem mondom, hogy nem szeretem őt, igenis szeretem, hiszen a testvérem, de néha idegesít, hiszen két évvel idősebb nálam, és néha elég felnőttesen viselkedett velem szemben. Ennek ellenére egy kicsit én is szerettem volna vele menni, mert imádom a természetet. Épp szólni akartam, hogy én is szeretnék menni, mikor elkezdtem kételkedni a döntésemben. Ha elmegyek, ritkán fogom látni a szüleimet. Ekkor apám megszólalt:

– De te is mész ám, lányom! – fordult felém.

Szóval most én is megyek. Na de mindegy, végül is tizennégy leszek, ideje egy kicsit önállósodnom. Csak kibírom a szüleim nélkül Ábelrel egy házban, úgyis meg fognak minket látogatni.

– Rendben! – egyeztem bele mosolyogva.

Erre ő is elmosolyodott. Közölte, hogy másnap reggel indulunk. Másnap korán keltünk. Segítettem anyunak bepakolni az elemóziát, majd kimentem az udvarra. Ábel lenn ült a földön, és úgy nézett, mintha meggondolta volna magát. De mikor odamentem hozzá, rám mosolygott, úgy nézett ki, hogy önbizalmat kapott, majd a segítségemmel felkelt.

– Indulhatunk gyerekek? – jött oda hozzánk apa egy kecskével, két tyúkkal, és a macskánkkal.

– Igen – válaszoltuk egyszerre.

Felkaptam a macskát, még mielőtt Ábel veszi fel, elköszöntünk anyutól, majd elindultunk. Útközben még filozofált Ábel, hogy elfelejtettünk kakast hozni a tyúkoknak, de apu csak legyintett:

– Majd találunk maguknak – mondta.

A beszélgetést tovább nem hallottam, hisz nem figyeltem rájuk, elvesztem a természet szépségében. Körülbelül két óra gyaloglás után megérkeztünk új otthonunkhoz. Bent találtunk egy kutyát. Ábelrel el is neveztük Bolhának. Elég rossz állapotban volt a házikó belülről, így apu segített nekünk berendezkedni, majd hazaindult anyuhoz. Mi Ábelrel ezután betertünk a kecskét, és bevittük a csirkéket a nekik illő ólakba. Bolha és a macskánk egész jól kijöttek egymással. Ők velünk maradtak a házban. Közösen megettük az állatokat, majd Ábel megfejtte a kecskét, én pedig előkészítettem a vacsoránkat. Evés közben megbeszéltük, kinek mi lesz a munkája, és hogy ki hol alszik. Én takarítok, főzök, és mindennap hozok vizet, Ábel pedig elrendezi az állatok körüli munkát, valamint az ő feladata a fa eladása, így egyeztünk meg. Két bála szalma volt a szobában. A tűzhelyhez közelebb lévő szalmaágyon én, a mellette lévő pedig ő fog aludni. Ábelrel Bolha, velem pedig a cicusunk aludt. Még mindig nem értem, hogy miért nincs neve a macskánknak, hiszen nagyon szeretjük. Nagyon jól aludtam. Másnap beszélgetésre ébredtem. Ábel egy középkorú emberrel beszélgetett. Felkeltem, illedelmesen köszöntem, majd leültem hozzájuk az asztalhoz. Csendben hallgattam a beszélgetésüket. Kiderült, hogy a bankigazgató volt, mert a banké ez az erdő. Miután elment, én elvállaltam a papírmunkát, Ábel pedig a beszédet, mivel ő abban sokkal jobb, mint én. Én viszont imádom a papírmunkát. Sok ember járt nálunk. Jók, rosszak, papok, család. Egy Surgyelán nevű csendőr is, aki egy csalóval működött együtt. Azért maradt nálunk, hogy elfogja a rossz embert, és közben tönkre tett minket. Lakott nálunk Márkus is egy ideig. Szegény betegeskedett, ezért Ábel felhozta a friss hegyi levegőre, hogy kigyógyuljon a tüdőbetegségéből. Körülbelül azután érkezett, miután apukánk eljött, hogy közölje velünk, anyukánk meghalt. Haragudtam apura, a világra, de a dühömet hamarosan a szomorúság váltotta fel. Később járt nálunk a két család, és Márkus meggyőzte őket, hogy önként jelentkezzenek a csendőrségen. Nemsokkal később Márkus is meghalt. Eltemettük a Hargitán.

Nehezen hagytam ott a gyönyörű természetet. Ábelrel hazaköltöztünk apához. Így telt el egy évünk Ábelrel a rengetegben.

Rádity Anita, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Magyarórán...

A tantárgy, amelyik végigkíséri az iskolás éveket. Magyarórák, melyeken kezdetben megismerkedünk a betűkkel és megtanulunk olvasni, csiszolódik a helyesírásunk, évről évre jobban belemélyedünk nyelvünk sokszor gubancos szabályaiba. Szétcincáljuk a mondatokat jelzőkre és határozókra, a mesék és olvasmányok által bepillantunk egy másik világba, s idővel ráébredünk, a versek nemcsak rímekről és költői képekről szólnak, hanem valami sokkal többet kaphatunk általuk. Magyaróra, ahol terítékre kerülnek a házi olvasmányok, melyek nélkül szegényebbek lennénk, még ha sok diák ezzel nem is ért egyet. Magyaróra, ahol költőkről, írókról tanulunk, s ahol mi magunk is kicsit azzá válunk egy-egy fogalmazás, vers megírása erejéig. Ahol az egyik legszebb és leggazdagabb nyelvről tanulunk, s megismerjük a magyar irodalom nagyjait. Ez a tantárgy ettől különleges, de hogy melyik a legélvezetesebb része, és mi az, amit a diákok nem szeretnek ebben a tantárgyban, arról a szabadkai Széchenyi István iskola hatodikosai, **Gresák Lea** és **Szabó Viktória Hargita**, valamint a nyolcadik osztályos **Tót Ádám Sztella** és **Pálfi Flórián** meséltek.

Sztella a tantárgyat és a tanárnőt is szereti. Mint mondja, egyedül a nyelvtannal küszködik, de azt is meg lehet tanulni, ha az ember gyakorol.

– Nagyon szeretem az irodalmat, amikor mondjuk új verset vagy regényrészletet tanulunk, vagy az írókról beszélgetünk, mert a tanárnő nagyon jól előadja az anyagot és élményszerűen mesél. Mondjuk a házi olvasmányok közül az Egri csillagok tetszett

nagyon, még egy táborban is voltam, ahol ez volt a téma, úgyhogy ennek a feldolgozása emlékezetes maradt számomra, meg egyébként is szeretem a könyveket. Különböző nagydolgozatokra is mindig jó jegyet kapok, úgy érzem, jó fogalmazásokat tudok írni, csak sajnos a helyesírás nem megy tökéletesen, mert sietek, izgulok, és mindent összekeverek, vagyis hogy hol kell kettőzni a betűket. De ezt is meg lehet tanulni, a tanárnővel már el is kezdtünk gyakorolni. Ötleteket adott, hogyan tudom ezt tökéletesíteni.

– Én nem nagyon szeretek olvasni – mondja Viki –, legalábbis a kötelező olvasmányokat nem szeretem, de egyébként, ha olyan olvasmányt, regényrészletet vagy verset tanulunk, aminek a témája tetszik, akkor azok a magyarórák érdekesebbek. Mondjuk, ha egy érdekes regényrészletet dolgozunk fel órán, utána szívesen elolvasnám az egész könyvet, bár ilyen még nem volt. A helyesírással, fogalmazásírással sincs gondom, és a nyelvtanórák is aránylag jók, mert szerintem elég könnyű a nyelvtan, bár a mondatelemzést nem szeretem, meg azok a magyarórák sem túl jók, amikor nyelvtanellenőrzőt írunk. Nekem a magyarórák általában nyugodt, beszélgetős óráknak tűnnek, és a tanárnő is sokat mesél, magyaráz, úgyhogy én szeretem ezt a tantárgyat.

Flórián úgy érzi, közel áll hozzá ez a tantárgy, hiszen nagyon szereti a magyar nyelvet, irodalmat és a magyar történelmet, melyek helyenként egybefonódnak.

– Kölcsey írta például a Himnuszt, és sok olyan költő, író van, akik többször is írtak a történelemről. Szeretek a verseket, és a köl-

tők írást is felkeltették az érdeklődésemet, így amikor erről tanulunk, az mindig jó. Az irodalom jól megy, de néha a nyelvtannal bajom van, elsősorban a helyesírás terén, habár itt is feljavultam, meg néha a mondatelemzés is nehezebben megy. De a versek, olvasmányok, írók élete mindig leköt. Jól megy a fogalmazásírással, a nagydolgozatoktól egyáltalán nem félek, és a házi olvasmányokon túl az ajánlott könyvek némelyikét is elolvasom. A házi olvasmányokkal sincs nagy bajom, bár néha nincs kedvem elővenni őket, pedig szeretek olvasni.

Lea a magyarórákból csak az irodalmat szereti, főleg amikor új olvasmányt tanulnak, még az írók, költők élete is leköti a figyelmét, de a nyelvtani résszel és a tollbamondásokkal már nincs kibékülve.

– Ha nagyon odafigyelek, jól megy a nyelvtan is, de a helyesírással még vannak bajok. Nagyon szeretek olvasni, és a tanárnő nem érti, hogy miért rossz a helyesírásom. Szerintem az azért lehet, mert nagyon gyorsan olvasok, és nem arra figyelek, hogyan kell leírni egy-egy szót, j-vel vagy ly-nal, hanem a tartalomra. A házi olvasmányokért nem rajongok, legalábbis nem mindig, mert vannak könyvek, amik nem tudnak lekötöni, főleg ahol hosszú leírások vannak, és szerintem ezeket később kellene feladni, a Pál utcai fiúkat meg már ötödikben is olvashattuk volna, de azért elolvasom őket, mert muszáj. A fogalmazásírással jól megy, mindig gyorsan kigondolom, mit szeretnék leírni, úgyhogy erre nem is szoktam előre készülni. Elég, ha van egy jó cím, egy jó téma, és már jönnek is az ötletek.

Sz. L.

Megbarátkoztunk az olvasással

AVajdasági Pedagógusok Egyesülete még szeptemberben harmadik alkalommal hirdette meg az olvasási versenyt az általános iskola felsős tanulói számára. A verseny fő célja a diákok olvasásra való ösztönzése. A szervezők elérték céljukat, mert, akik részt vettek ezen a versenyen, szinte mindenki megszerette az olvasást, s ezentúl is ott lesz a Gion Nándor olvasási versenyen.

Az óbecsei Samu Mihály iskola tanulói, Józsa Zsuzsanna magyartanár nő tanítványai mondták ezt a minap, mikor elbeszélgettünk a versenyről, ugyanis második helyezést értek el. Csapatverseny volt, s egy-egy csapatban hárman versenyeztek. Beosztották, hogy ki melyik könyvet olvassa el.

Az ötödikesek, hatodikosok kategóriájában **Tokodi Melinda, Nagy Zita** és **Roma Krisztina** vett részt a versenyen. Mindannyian hatodikosok.

A versenyt december elsején tartották meg Újvidéken, az Apáczai Diákotthonban. Meli volt a csoportvezető, a versenyen ő írta a tesztet, Zita és Krisztina besegített.

– A mi csapatunk neve a Varázslók volt – kezd a mesélésbe Meli. – Éppen azt a hat könyvet olvastam el, amit kihúztunk a versenyen. Ugyanis a tíz megadott közül hatot kellett választani. Tesztet írtunk, de nekünk nem volt nehéz, mert itthon, miután elolvastuk a könyveket, a magyartanár nő is adott próbatesztet, s megoldottuk. Nekem legjobban tetszett Böszörményi Gyula: Gergő és az álomfogók, de elolvastuk még Móricz Zsigmond: A pipacsok a tengeren,

Gion Nándor: A kárókatonák még nem jöttek vissza, Mikszáth Kálmán: A két koldusdiák, Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér, Mark Twain: Koldus és királyfi, Joanne Kathlen Rowling: Harry Potter, Németh István: Vadalma, Jókai Mór: Cigánybáró, Erich Kasner: Emil és a detektívek című könyveket is.

– Egész Vajdaságból jöttek versenyzők – veszi át a szót Zita.

– Mikor megírtuk a tesztet, elmentünk városnézésre. Mire visszajöttünk, már eredményt is hirdettek. Nagyon izgultunk, hogy hanyadikok leszünk, ugyanis sokat olvas-

tunk meg készültünk erre a versenyre. A temeriniek és a csantavérik első, mi második, az adaiak meg harmadik helyezést értek el.

– Nagyon örültünk a második helyezésnek, meg az ezzel járó jutalomnak, a nyári táborozásnak. Ugyanis az első díjasok a Balatonra utaznak a nyáron, mi meg Újvidékre. Legalább jól megismerjük a várost az egyhetes nyaralás alatt. Nagyon megbarátkoztunk az olvasással, s legközelebb ismét ott leszünk a Gion Nándor olvasási versenyen. Jövőre elsők szeretnénk lenni – fejezi be a beszélgetésüket Krisztina.

K. E.

Első riporterkedésem

Nekem jutott az a megtiszteltetés, hogy Lázár László tanárral riportot készítek a napkollektor kapcsán.

A tanár úr még a nyár elején hozzáfogott nem mindennapi alkotásához. Összesen 155 üres alumínium sörösdobozt gyűjtött össze, amiben sulink diákjai is segítettek neki. Összerakta, befestette feketére és „házat” készített neki, majd befedte átlátszó műanyag lappal. A falra fogja felszerelni, és az átmeneti időszakokban ezzel fog fűteni, sokat megspórolva ezáltal. Az elkészítés fortélyaiába is bevezetett bennünket. De még mielőtt beüzemelné, bemutatja egy kiállításon. Nagy élmény volt számomra, hogy közelről is láthattam a napeletem. Remélem sokan felfigyelnek rá, és az újrahazszoítás lehetőségére.

**Kéringer Dorina, 6. b osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Színházban voltunk

Egyik nap délelőtt a tanító nénivel és az osztálytársaimmal a Nép körbe mentünk megnézni egy előadást.

Mikor odaértünk, levetettük a kabátjainkat, majd helyet foglaltunk. Hirtelen elaludtak a fények, megjelentek az első szereplők. A darab Jézus születéséről szólt, de találkozhattunk még a három királyokkal, Jézus szüleivel, a pásztorokkal és állataikkal.

A legtöbb szereplőnek csak jó tulajdonsága volt. A történetet bábokkal játszották el, amelyeket a végén fenn a színpadon közelről is megnézhattunk.

Mindenki nagyon jól érezte magát, hisz egy újabb élménnyel lettünk gazdagabbak.

**Jaksa Dániel, 4. d osztály,
Kizúr István iskola, Szabadka**

Csányi Vilmos

A kutyák szőrös gyerekek

Bukfenc és Jeromos a tudomány szolgálatában

(Részlet)

A kutyafélék evolúciója

A 3. fejezetben mutatom be azokat a nagyon meggyőző bizonyítékokat, amelyek szerint a kutyák őse a farkas, és csakis a farkas. Addig is vegyük szemügyre ezt a vadállatot. A farkas tudományos neve *Canis lupus*, azaz szürke farkas (az amerikai fekete változatot timberfarkasként is emlegetik), a ragadozók közé tartozik. Ezeket több családba sorolják: a medvék (*Ursidae*), a macskafélék (*Felidae*), a hiénafélék (*Hyaenidae*), a cibetmacskafélék (*Viverridae*), a menyétfélék (*Mustelidae*), a mosómedvefélék (*Procyonidae*), valamint a kutyafélék (*Canidae*) családjába. E családok egy ősi ragadozóra, a *Creodonta* vezethető vissza, amely több mint 100 millió éve élt az északi féltekén. Tőle származott a *Miacis*, amely 40-50 millió évvel ezelőtt élt. A ma élő ragadozócsaládok egy része belőle ágazott el. A *Miacis* menyét nagyságú, hosszú farkú, rövid lábú, fán élő állat volt. A kutyafélékhez vezető leszármazási vonal a *Cynodictusszal* folytatódik, ez a faj a pliocén idején, mintegy húsz millió éve jelent meg. Idejének nagyobb részét a talajon töltötte, a végtagjai futásra is alkalmasabbak voltak, mint a *Miacis*-é. A *Miacis* után váltak el a macskafélék a kutyaféléktől, az utóbbiak mindannyian a *Tomarctustól* származnak. Ez a lény már meglehetősen hasonlított a mai kutyafélékre, bár úgy vélik, az intelligenciája jóval alacsonyabb volt. Ma a kutyafélékhez tíz-egynéhány nem és mintegy 39 faj tartozik. A *Canis* nem a kutya (*Canis familiaris*) és a farkas (*Canis lupus*) mellett a prérifarkast (*Canis latrans*), az aranyakált (*Canis aureus*), a panyókás sakált (*Canis mesomelas*), a sujtásos sakált (*Canis adustus*), valamint a különböző róka-fajokot is magában foglalja. Külön nemekbe tartoznak a többi kutyaalakú ragadozók is, ezek közül a legismertebb talán az afrikai hiénakutya (*Lycaon pictus*).

A farkasnak harminc-nyolcvan alfaját tartják számon, a végeredmény attól függ, melyik taxonómus meghatározását fogadjuk el érvényesnek. Az alfajok a testsúlyukban, a szőrzetükben és bizonyos csontjaik átlagos méretében különböznek egymástól.

A farkas

A kutyafélék között a farkas a legnagyobb termetű faj, átlagosan 40–50 kg a tömege, de találtak már 60 kg feletti egyedeket is. A farkas

Csányi Vilmos kutyával

leginkább nálánál nagyobb testű prédára vadászik együttműködő falkában. Életere az északi féltekén a trópusi erdőket és a száraz sivatagokat kivéve minden tájra: a tundrára, a tajgára, a sztyeppére, a szavannára és az erdőkre is kiterjedt, amíg az ember ezek nagy részéről ki nem szorította. Kitűnően alkalmazkodott a tartós ügetéshez, rövidebb távon a sebessége elérheti a 60–70 km/órát; a megfigyelések szerint üldözés közben akár 4-5 m-es ugrásokra is képes. Kisebb sebességgel 15–20 percig is képes üldözni a prédát. Ilyen hosszú vadászat után legalább ennyit pihennie is kell. Kiválóan úszik, és megfigyeltek már prédáját a vízben marcangoló, vizet taposó farkast is. Más kutyaféléktől eltérően kizárólag húst és csontot eszik. Kitűnő a szaglása és a hallása. Egy falka tagjai körülbelül 2–2,5 km-es távolságból megéreztek a jávorszarvasok szagát, a szelíd farkasok 6 km-es távolságból is válaszoltak egy ismerős ember farkasüvöltést utánozó hangjára. Ez azt jelenti, hogy a valódi farkasüvöltést valószínűleg még ennél is nagyobb távolságról meghallják. A látásuk különösen a mozgás észlelésében kiváló.

Nem túlzás, hogy a farkas a legintelligensebb ragadozó. Agyának térfogata 150 és 170 cm³ között van. Különleges értelmi képességeire társas életmódja során tett szert. A falka méretét sok tényező befolyásolja, sokszor csak két vagy három egyed alkotja, de úgy tűnik, az optimális létszám hét-nyolc. A nagyobb ritkaságok számít. A kisebb falka is gyakran kettéválik, majd újra egyesül. Gyakran látni egyedül

vándorló farkasokat, amelyek a legtöbbször idős vagy a falkából kivert állatok.

A falka kialakulását és életét legtöbbször fogságban tartott állatokon tanulmányozták. És minden szerző hangsúlyozza, hogy a fogságban tartott állatokról nyert viselkedési adatokat óvatosan kell kezelni, a fiatal farkasok fogságban nem tudják a falkát elhagyni, ez konfliktusokhoz vezet, amit az alfa-állatok viselkedése a szaporodási periódusban – amikor elnyomják a fiatalabbak szaporodási lehetőségeit – tovább torzít. Rövidebb ideig tartó megfigyelést vadon élő állatokkal többen is végeztek, és az ezekből szerzett ismeretek sok mindent elárulnak a farkasfalka szociális szerkezetéről.

A falka kulcsfigurája a szaporodó pár, hozzájuk csatlakoznak a kölykök és néhány, mindkét nembeli felnőtt, amelyek egy része legalábbis szintén a szaporodó pár utóda korábbi évekből. A farkaskölykök érése két évig tart, és elég nagy az elhullási arány. Az idegen egyedeket a falka elég gyorsan üldözi el a területéről, de a szaporodás idején idegen felnőttek is bekerülhetnek a falkába, a felnőttek ekkor távoznak el nagyobb számban, és rendszerint ilyenkor oszlik a falka több részre, ha már nagy létszámú.

A falkák meglehetősen nagy területeken tartanak fenn maguknak majdnem kizárólagos territóriumot, amely – létszámuktól függően – akár 100–300 km² is lehet, és azt sok évig megtartják. Ezen a területen meglehetősen sokat mozognak, de egy-egy nap általán-

ban csak 5-6 km-es távolságot tesznek meg. A teljes területet körülbelül három hét alatt járják be. A területen vannak gyakran használt útvonalaik, az elléskor használt vackok, valamint találkozóhelyek. Napi sétáik közben a domináns egyedek szorgalmasan jelölik az útvonalakat vizelettel, ürülékkel, kaparással. A talpukon illatmirigyek vannak, azok váladéka nyomot hagy a talajon. A megfigyelések szerint általában 250 méterenként van egy szagjel, a gyakran használt útvonalakon, az elágazásoknál, a területhatárokon különösen sűrűek a jelek. Ha idegen farkas szagnyomával találkoznak, akkor azt is sűrűn felüljelölik. A megfigyelők szerint egészen bizonyos, hogy kognitív térképet használnak, mert például ha valahova igyekeznek, gyakran levágással rövidítik az utat. A térképet szagjelekből és a terep jellegzetes pontjaiból állítják ki. Úgy tűnik, hogy a farkasok gyakran ugyanolyan elemekből: helyekből, útvonalakból, területhatárokból építik fel az elmetérképüket, mint az emberek. Mozgásuk irányát a prédaállatok tartózkodási helyeihez, a sikeres vadászat után hátrahagyott tetem lelőhelyéhez, a találkahe-lyekhez vagy a vackok helyéhez igazítják. Territóriumukat körülbelül 1 km széles határvézet veszi körül, ezt a sávot a szomszédos falkával közösen használják, de sohasem egy időben. A magányos egyedek szintén a territórium határvidékén mozognak. A szomszédos falkák territóriális viselkedését vizsgálva kiderült, hogy minden falkának pontosan meghatározott területe van, de nem folytatnak rendszeres határellenőrzést, mint más szociális fajok, például a hiénák, mert a területek tulajdonjogát a szomszédok is elismerik. Ritkán előfordul, hogy behatolnak a szomszédos területre, de némi vizsgálódás után sietve elhagyják azt. A régebbi falkák felbomlásával keletkezett új csapatok egymással barátságosan viselkednek, sőt átmenetileg egyesülhetnek is.

A farkasfalka önfenntartó szaporodó egység, amelyben az egyedek együttműködve, közösen szerzik a táplálékot, közösen nevelik az új generációt, és ebben nemcsak a szülők vesznek részt, hanem szinte a falka minden tagja, különösen a fiatalabb egyedek. A falka

GYÖNGYHALÁSZ

együttműködésének alapja az előnyösebb pozícióért folytatott vetélkedésekben kialakított rangsor, és az, hogy a tagok erősen kötődnek egymáshoz. Az együttműködés fejlett szociális intelligenciát, jó problémamegoldó képességet és képlékeny, a körülményekhez könnyen alkalmazkodó viselkedést kíván. A farkasban mindezek a képességek megvannak, és amíg az emberrel való versenyben alul nem marad, élőhelyeinek uralkodó ragadozója van. Szükséges még megemlíteni, hogy a farkasok sokféle ökológiai környezethez adaptálódtak sikeresen és ez természetesen az itt említett viselkedési jellemzőkben is meglehetősen nagy változatosságot eredményezett.

Kötődés

A falka fennmaradásának legfontosabb viselkedésbeli feltétele, hogy a farkasok rendkívül szorosan a kötődjenek egymáshoz. A kötődésnek nincs elfogadott meghatározása, általában a fajtársak iránti vonzódást értik rajta, és ez számtalan viselkedésformában megnyilvánulhat. Fontos biológiai funkciója, hogy valamennyire összetartja az egyedeket, és így a szülői védelem, vagy a közös akciók elvégzését lehetővé teszi. A kötődés emocionális állapota egészen fiatal korban, rövid szocializációs periódusban alakul ki. A könykök háromhetes korukban már nagyon erősen és szilárdan vonzódnak szüleikhez és más idősebb egyedekhez. Ha e kötődés alanyaitól megfosztják

őket, stresszes állapotba kerülnek, és csak akkor nyugszanak meg, ha újra találkozhatnak társaikkal. A fogságban tartott farkasok emberhez is szegődhetnek. Ezt a fajta kapcsolatot azonban nem tekintik kötődésnek, a farkas az emberhez szocializálódik, szelidül némileg, de a kötődés igazi jellemzőit nem mutatja. Az emberhez azok a kölykök kapcsolódhatnak legerősebben, amelyeket még azelőtt elvesznek az anyjuktól, hogy kinyílna a szemük, és kizárólag az ember gondolja őket. Természetes körülmények között a kölykök körülbelül az életük huszadik napján találkoznak először a falka felnőtt tagjaival, ekkor a legerősebb a kötődési hajlandóságuk. Általában 8-10 hetes korukban hagyják el a vackukat, és ezután kötődési készségük gyorsan csökken. Nemcsak a felnőttekhez kötődnek, hanem igen erősen vonzódnak alomtársaikhoz is, hiszen a legtöbb időt velük töltik. Életük hetedik hónapjától együtt járnak a falkával, addigra már kevésbé képesek ismeretlen egyedekkel szociális kötődést kialakítani, azaz csak akkor, ha hosszú ideig együtt vannak velük. A mesterséges kísérleti helyzeteket nem számítva ez akkor fordulhat elő, ha a felnőtt állatotak szexuális vonzalom köti össze. Valószínűleg ez az oka annak, hogy a farkasoknál igen hosszú, sokszor egy évnél is tovább tart az udvarlási idő. Néha ennél is több idő telik el a párok kialakulása és a szexuális kapcsolat létrejötte között. A párok kötődése igen tartós, több évre szól.

Kedves Olvasó Tanulók!

Csányi Vilmos biológus, író, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az ELTE Etológia Tanszékének tanára. Kutatási területe az állati és emberi viselkedés, valamint a biológiai és a kulturális evolúció kérdései. A mai Gyöngyhalászban a több kiadásban is napvilágot látott **A kutyák szőrös gyerekek** (Bukfenc és Jeromos a tudomány szolgálatában) című könyvéből olvashattok részletet, amelynek műfaját igen nehéz volna meghatározni. A tudományos ismeretterjesztés és a regény között helyezkedik el. Tény viszont, hogy nem kell tudósnak, biológusnak lenni ahhoz, hogy a könyv élvezetes olvasmányunk legyen. Rovatunkban a farkasokról szóló részt közöljük.

A farkas mint téma a magyar és a világirodalomban egyaránt gazdag terület: irodalmi és művészeti példák tárházával állunk szemben az ókori legendáktól a Biblia történeteiben, tanító- és állatmeséiben, a babonás képzelet termékeiben (vérfarkasról szóló történetek) át a modern filmkultúra (horror)alkotásaiig. Mi három igen ismert szöveget közlünk: a **Romulus és Remus legendát**, a **Fontain fabuláját** és **Arany János Toldija** ötödik énekének azt a részletét, amelyben a vitéz megküzd a rétifarkasokkal.

Nézzetek bele a „farkasirodalom” magyar- és világirodalmi tárházába! Írjátok meg, mit találtatok!

Hogy milyen vonzó lehet az irodalom szépirodalmi területein kívüli vizsgálódás is, tanúsítja számunkra Sóti Márton oromhegyesi tanuló levele, akinek képzeletét magával ragadta Boško Krstić Az azúr őrzőinek legendája című könyve, a kék vázáról szóló történet, amelyet a Gyöngyhalászban olvashattatok néhány számmal korábban! Elhatározta, hogy megszerzi a könyvet, amelyet teljes egészében szeretne elolvasni. Remélem, hogy a karácsonyi ünnepek alatt megérkezett számára a jutalomkönyv! A saját példányomat küldtem el!

Bence Erika

Arany János

Toldi

(Részlet)

„Az éren és nádon Miklós bujdosik vala.”

Ilosvai.

1.

Elfeküdt már a nap túl a nádas réten,
Nagy vörös palástját künn hagyá az égen,
De az éj erőt vett, csakhamar beronta,
Az eget, a földet bakacsinba vonta,
És kiverte szépen koporsószegeivel:
Fényes csillagoknak milljom-ezerével;
Végre a szép holdat előkerítette
S ezüst koszorúnak fejtül odatette.

2.

Miklós pedig indult a szokatlan útra,
Magát jobban-jobban a nádasba fúrta:
De mintha kötéllel vonták volna hátul,
Nem birt elszakadni az édesanyjátul.
Vissza-visszanézett: hej, pedig mi haszna?
Egy teremts sincs ott, akit megláthatna,
Mégis visszanézett, sőt meg is fordulva,
Búcsut venni indult egy kis idő múlva.

3.

S amint visszafelé méne, mendegéle,
Egy helyütt a zombék csak lesüpped véle:
Réti farkas fészke volt épen alatta,
Benne két kis kölyke ritt az isten-adta.
Megsajnálta Miklós hogy reájok hágott,
Símogatta a két árva kis jószágot,
Mint a juhász-bojtár, amikor kaptatja,
A komondor kölyköt végig simogatja.

4.

Kár volt símogatni; csak vesztére tette;
Mert megzörren a nád hirtelen megette;
Jó az anya-farkas szörnyü ordítással,
Rohan a fiúnak, birkoznak egymással.
Fel-feláll a farkas hátulsó lábára,
Méri éles körmét Toldi orcájára,
Csattog a fejr fog vérszopó inyében,
S mintha szikrát hányna, csillog a holdfényen.

5.

Toldi pedig magát serényül forgatja,
Öklének csapásit sűrűn osztogatja:
Ömlik a vér száján és orrán a vadnak,
Nagy meredt szemei szörnyen kidagadnak.
Nyelve a szájában meg nem tudna fézni,
Csattogó fogával azt is összevérzy,
Mint veszett kutyáé csorog véres nyála;
Senki sem látott már dühösb vadat nála.

6.

Miklós a kötődést unni kezdi végre,
Lábát sem restelli híni segítségre,
S mint midőn a bika dolgozik szarvával,
Fölveti a farkast egy erős rugással.
Messze az avasba esik a vadállat,
Nagy darab helyütt letördeli a nádat,
És amint lehulla puffanó eséssel,
Nagyot üt a földre hangos nyekkenéssel.

7.

De lám, mintha ördög volna belé bújva,
Egyet hengeredik s talpra ugrik újra,
Elordítja magát keserves haraggal,
S mégyen új csatára köszörült fogakkal.
Körmeit Miklósnak a vállába mártja,
Száját a fejénél két araszra tátja
S hátulsó lábával úgy szorítja térdét,
Pusztítsa el Isten a kegyetlen férgét!

8.

Ez még csak mehetne, de most jó a nagyja:
Ordít a hímfarkas s hátul megtámadja;
– Mit csinálsz most Miklós? jaj, dehogy birsz
vélek!
Ezer lelked volna, mégis megölnének. –
Semmi baj! az néki a tulajdonsága,
Hogy, ha nő veszélye, nő a bátorsága:
Kisegíti magát, sohase féltésétek,
Nem válik belőle farkasoknak étek.

9.

Mert amint a nöstény öltre ment s birokra,
Megszorítja torkát Toldi két marokra;
Csak kifordul körme a fiú nyakából,
Kifogy minden erő a horgas-inából.
Szeme is kidülled, véres könnyel telve,
Mint egy nagy csoroszlya, lóg ki zöldes nyelve:
Nem kiment belőle, bennszorult a pára,
Ahogy eltátotta, úgy maradt az álla.

10.

Akkor fogja Toldi, jót kanyarít véle,
És a kanhoz vágja, mely rohan feléje;
Fölkel az dühösen, s hogy megint lecsapja,
Párját fekhelyéből mérgeesen harapja.
És pedig világos, hogy megint fölkelne,
Ha Miklós előre néki nem felelne:
De úgy elpaskolja most a nöstényével,
Hogy világ végéig sem támad többé fel.

Romulus és Remus legendája

k voltak az alábbi monda szerint Róma városának mesés alapítói: A test-vérbátyjára, Alba-Longa (latin város volt az Alba-tónál) királyára, Numitorra irigy Amulius megfosztván trónjától fivérét, Numitor leányát, Rea Silviát papnőnek tette meg s fiát egy vadászaton megölette. Rea azonban Mars istentől ikreket szült, amely a trónfosztó Amuliusban kegyetlen bosszút forralt. Ezért megparancsolta alattvalóinak, hogy az anyát és az ikreket vessék az akkor éppen túláradt Tiberisbe. A folyóisten azonban Reát megmentette, magához emelte és neijévé fogadta. Mivel a kiöntés miatt a szolgák a csecsemőkkel nem juthattak el a folyóhoz, az ikreket teknőbe tették s egy fügefafa alatt hagyták a Palatinus-domb tövéénél.

Szerencsére arra járt egy szoptatós nőstényfarkas (La Lupa), amely az éhesen síró csecsemőket ott mindjárt megszoptatta, aztán abba a barlangba cipelte, ahol az ő kölykei voltak. Itt nevelte mindketőt egy darabig, mígnem rájuk talált egy

Faustus nevű gyerektelen pásztor. Az ikreket sebtében kiemelte az alomból és hazavitte, hogy feleségével, Acca Larentiával felnevelje azokat. Ennek során kapták a csecsemők a Romulus és Remus nevet.

A családban erős ifjakká, a környék pásztorainak vezérévé fejlődtek és féltelmetes szomszédai lettek Numitor szolgáinak, akikkel gyakran összetűzésbe

kerültek. Egy ilyen alkalommal fogták el a pásztorok Remust és gazdájuk, vagyis Numitor elé vitték, ahol vallatás közben kitudódott az ikrek származása és a családi trónfosztás története. Ennek ismeretében az ifjak Amulius megölték és nagyapjukat, Numitort helyezték vissza a királyi székbe.

A továbbiakban már a király közelében nevelkedtek, s legtöbbit a Palatinus-dombon tartózkodtak, ott, ahol az anyafarkas talált rájuk. Mikor felnőttek elhatározták, hogy azon a helyen, ahol ifjúságuk legszebb éveit töltötték, valamilyen települést (várost) fognak alapítani. A leendő helység elnevezése miatt azonban komoly viszály támadt kettőjük között. Ekkor hirtelen dühében Romulus leszúrta testvérét és a felépülő várost saját magáról nevezte el Rómának, amelynek i. e. 753-716-ig királya volt. Ezt a mondát a római szenátus később törvénybe iktatta, a farkast szent állattá avatta, a róluk készült szoboregyüttest pedig Róma (az Örök Város) jelképévé tette. A római nép Romulust Qirinus néven nemzeti hősként tisztelte tovább.

La Fontaine

A farkas és a bárány

Minden érv oly erős, mint a képviselője: bizonyítom, tanulj belőle.

Szomját oltotta Barika egy patak tiszta, szép vizében: s ott termett a csikasz, kalandvagyóan, éhen lesni, mihez juthatna a hasa.

„Te pimasz, a patak sarát mért zavarod rám?!” – kezdte dühösen a Toportyán, –

„No, várj csak, vakmerő, most megfenyítlek!” – „Nagyuram”, – szolt amaz, – „kérem Felségedet, ne méltóztassék tűzbe jönni,

sőt inkább tekintetbe venni, hogy a hely, ahol én iszom, bizony, bizony

húsz métert a fenti alatt van:

következésképp én zavarni semmiképp nem tudnám Felséged vizét.” –

„De zavarod,” – mordul a Gaz, most még vadabban, –

„s tudom, tavaly a szád szórt rám gyalázatot.” –

„De hisz én idei bárány vagyok!”

mondja a Bari, – „s szopnom még az anyám ád!” –

„Ha nem te voltál, hát a bátyád.” –

„Nincs bátyám” – „Hát valami rokonod!

Az én népem szörnyen utálják

a pásztorok s kutyáitok:

hallottam, és ideje bosszút állni!” –

Azzal Barit a Gaz becipeli

a sűrűbe, s minden további

szócséplés nélkül megeszi.

Fordította: Szabó Lőrinc

Buszsofőr

- Hogy hívják az afrikai buszsofőrt?
- Busman.

Lenyelte a tollat

- Halló, doktor úr? A kisunokám lenyelte a tollamat.
- Öt perc múlva ott leszek - mondja a doki.
- És addig mivel írjak, ceruzával?

Megbeszélés

- A főnök diktál az új titkárnőjének:
- Írja, hogy összehívunk egy megbeszélést a témában keddre.
- Főnök, a keddet egy vagy két d-vel írjuk?
- Tudja mit? Legyen a megbeszélés szerdán...

Tévedés

- Egyik ember a másiknak a tóparton:
- Bocsánat uram, itt nem szabad fürödni!
- A másik:
- Én nem fürdök, hanem fuldoklok!
- Az első:
- Ja, elnézést, akkor nem zavarok!

A taxi

- Lemegy a vendég a hotel recepciójára, és így szól az angolul nem túl jól beszélő portás-hoz:
- Good morning! Please call me a taxi!
- Oh, good morning mister A-taxi, how are you?

Villanszerelő

- Milyen a villanszerelő munkája?
- Feszültséggel teli.

Kozmetikus

- Visszajön a szabadságáról a kozmetikus, és kérdi a vendéget:
- Na, milyen volt nélkülem? A helyettesemmel hogy volt megelégedve?
- Teljesen kikészítette az arcomat, tiszta pattanás lett tőle a bőröm, a hajam meg majdnem kihullott a kezelésétől. Szóval, szinte észre se vettem, hogy csak helyettes volt.

Állatkerti gorilla

- Elpusztul az állatkerti gorilla. A botrány elkerülése miatt az ápolónak kell beöltöznie a hétfégi ünnepség idejére. Megy is a dolog szépen, eszi a banánt, döngeti a mellét, a kötélen himbálózás közben azonban véletlenül átzuhan az oroszlán ketrecébe. Ljedtében kibálni kezd:
- Segítség, engedjenek ki!
- Az oroszlán a közelébe húzódik, és halkán odaszól:
- Hallgass már, te hülye, a végén még kirúgnak minket!

Jó vicc

- Két skót találkozik. Az egyik megkérdezi:
- Ismered az egyik rólunk szóló jó viccet?
- Nem én. Meséld el.
- Ha adsz egy pennyt, elmondom.
- A másik skót egy pillanatra meglepődik, majd felnevet:
- Hahaha! Valóban jó vicc!

Új úszómester

- Az újdonsült úszómester lelkenedezve meséli:
- Milyen kedvesek ezen a strandon a fürdőzők! Ma már vagy nyolcan integettek nekem a vízből!

Jó hír is van

- Az ügyvéd beszámol a védencének:
- Van egy jó és egy rossz hírem, melyiket mondjam először?
- A rosszat, ügyvéd úr.
- Sajnos, a laboreredmény szerint a maga vére megegyezik a gyilkosság helyszínén talált vérmintával.
- És mi a jó hír?
- Alacsony a koleszterinszintje.

Feledékeny házaspár

- A házaspár már két órája autózik, amikor a feleség a fejéhez kap, és felsikolt:
- Úristen, forduljunk vissza! Bedugva hagytam a vasalót, le fog égni a ház!
- Á, dehogyan fog leégni! - feleli a férj. - Én meg nyitva felejtettem a kádcsapot a fürdőszobában...

Különbén elmegyek

- Ha a főnök vissza nem vonja, amit ma délután elmondott, én elmegyek a vállalatától!
- Miért, mit mondott?
- Azt, hogy menjek el a vállalatától...

Kastély medencékkel

- A milliomos épít egy kastélyt, három úszómedencével, az egyikben meleg víz van, a másodikban hideg, a harmadik üres. A barátja kérdi, hogy minek.
- Tudod, vannak napok, amikor jólesik a meleg medencében úszkálni, a forró napokon viszont a hideg medence esik jól.
- De minek az üres medence?
- Vannak napok, amikor nincs kedvem úszni.

- Legközelebb inkább a rózsákat szagolgasd.

- Aha! Megmondhatod a gyerekeknek, hogy nem felejtettem el az ajándékokat.

Diliházban

A bolondok házában az egyik ápolat elkezd kiabálni:

- Én vagyok Napóleon!
- Egy másik megkérdezi:
- Honnan tudod?
- Isten mondta nekem!
- Hátulról egy harmadik:
- Hazugság, én meg sem szólaltam!

A majomtól származunk

- Nagyi, szerinted az ember tényleg a majomtól származik? - kérdezi a kíváncsi unoka a nagymamától.

- Igen, persze! - feleli a nagyi.
- Na, akkor már csak azt nem értem, hogy melyik ember vette először észre, hogy ő már nem majom.

Erős altató

Egy fickó elmegy az orvoshoz, és elkezd panaszkodni:

- Doktor úr, segítsen rajtam, egyszerűen nem bírok aludni! Olyan környéken lakom, ahol egy csomó kutya lakik. Amikor lefeküdnék aludni, valamelyik mindig rázendít, aztán az egész falka ott ugat az ablakom alatt egész éjjel.

Az orvos kivesz a szekrényből egy fiolát.

- Szerencséje van. Most kaptam ezt a szupererős altatót, meglátja, ettől nyugodt lesz az éjszakája.

Két hét múlva visszajön a páciens, ha lehet, még fáradtabbnak tűnik.

- Na mi van, nem használt az altató? - kérdezi az orvos meghökkenve.
- Szörnyű, doktor úr. Mire végre elkapom az összes kutyát, és letuszkolom a torkukon, vége van az éjszakának...

Öt év gyakorlat

A cég igazgatója behívja az újonnan felvett munkatársat:

- Már megbocsásson, de maga az ön-élettrajzában azt állította, hogy öt év szakmai gyakorlata van, viszont most a tudomásomra jutott, hogy ez az első munkahelye!
- Elnézést főnök, de az álláshirdetésben azt írták, jó képzelőerővel rendelkező alkalmazottat keresnek...

Beteg az uraság

Beteg az uraság, ezért azt mondja Jean-nak:

- Jean, hozzon néhány téglát!
- Minek uram?
- Hogy hamarabb felépülhessek.

Padlás

- Jean, vigye az ágyamat a padlásra!
- Miért, uram?
- Mert fent szeretnék maradni.

Gazdag bankár

Meghal a gazdag bankár. A gyászmenetben a skót sír a legkeservesebben. A mellette haladó férfi megkérdezi:

- Talán a rokona volt a bankár úrnak?
- Sajnos nem. Azért sírok ennyire.

Abszolút kórház

- Mi az abszolút kórház?
- ???
- Ahol a bacilusok kezét mosnak, mielőtt fertőznének...

Rendőrfelvételi

Bemegy felvételizni a jelölt a rendőriskolába. Megkapja az első kérdést:

- Mennyi egy meg egy?
- 11! - vágja rá egyből.
- Ez nem egészen az, amire gondoltam, de bizonyos logika alapján még elfogadható! - mondja a vizsgabiztos. - A következő feladat: nevezzen meg két napot!
- Tegnap és holnap! - mondja magabiztosan a felvételis.

- Igazából én a hét napjaira gondoltam - mondja a vizsgáztató. - De ez a megoldás se rossz. Na, itt a döntő kérdés: kik ölték meg Dózsa Györgyöt?

A jelölt gondolkodik, majd mondja:

- Ezt sajnos nem tudom.
- Jól van fiam, mivel eddig jól szerepelt, kap egy esélyt. Menjen haza, és holnapig próbáljon rájönni a megoldásra!

A vizsgázó elindul hazafelé, útközben találkozik egy ismerősével. Az megkérdi tőle:

- Na, hogy sikerült a vizsga?
- Egész jól. Képzeld, már egy gyilkossági ügyet is rám bíztak!

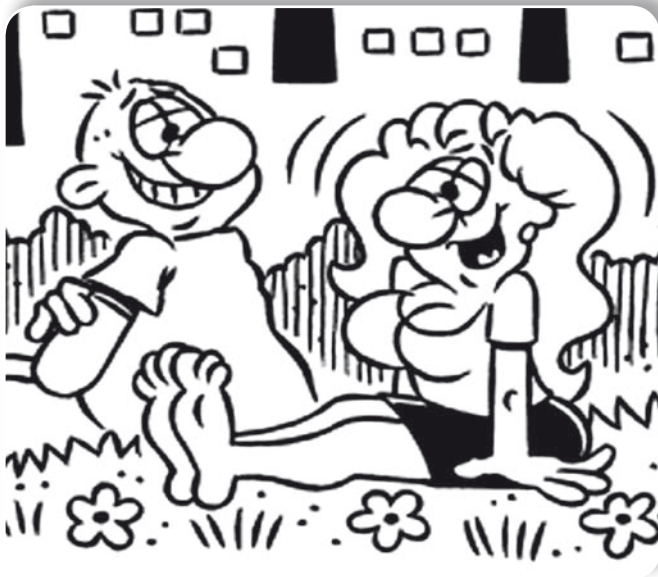
Pipa

Nagypapa pipázik a kút mellett. Odamegy az unoka és megkérdezi:

- Nagypapa, nem félsz, hogy kiesik a szádból a pipa, és beleesik a kútba?
- Ááááá...

Ittas

- Vádlott:
- Bíró úr, én nem részeg voltam, csak ittas.
- Bíró:
- Ebben az esetben nem egy hónapra ítélem el, csak harminc napra.

- Megígértem, hogy tízig hazaérek, de azt nem mondtam, hogy este vagy reggel.

- Az oviban dolgozik, mint házőrző kutya.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizi!

Én egy 13 éves lány vagyok. Két barátnőm van, akikkel nagyon jóban vagyunk, de úgy látszik csak látszatra. Valami nem stimmel, mert néha úgy érzem, hogy rémesen utálatosak. Ilyenkor látni sem bírom őket. Ha valami olyat mondanak, ami nem tetszik, mérges leszek rájuk, és kiabálok velük. Megegy az is, hogy még a közelükben sem szeretek lenni. Mi a baj? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Lu!

Az igazság az, hogy ti hárman nem is vagytok olyan nagyon jól meg, mint ahogyan önmagad előtt beállítottad. Tudnod kell, hogy mindig nehéz a helyzet, ha a baráti társaságnak 3 tagja van. A pszichológusok a csoportokat tanulmányozva már nagyon régen megállapították, hogy végül is mindig valamilyen párok verődnek össze, akárhányan is vannak. Ha hárman vannak, óhatatlanul egyvalaki mindig kilóg, hol az egyik, hol a másik, hol a harmadik. A ti hármasotokat az is megterheli, hogy a serdülőkor nagyon érzékeny időszak. Keresitek önmagotokat, állandó változásokon mentek keresztül, érzelmileg is igen ingatagok vagytok. Ha meg még fiúügyek is terítékre kerülnek, akkor megindul a versengés, rivalizálás is, ami ebben az életkorban természetes folyamatnak számíthat. Úgy látom, hogy te vagy a legelégedetlenebb a barátságokkal. A legjobb lenne tisztázni a dolgokat, hogy megtudd, a barátnőd, hogyan látják a barátságokat, mi az, amit megváltoztatnának. És ha mind a hárman úgy látjátok, hogy érdemes tovább barátkozni, akkor folytattjátok, persze más alapokra helyezve a viszonyokat. Általában a veszekedési időszak átmeneti, de megtörténhet, hogy a sértések, az egymásnak elmondott tartós károk okoznak, és megszűnnek köztetek a baráti kötelékek. Ha ez megtörténik, akkor annak örülj, ami eddig jó volt köztetek. A továbbiakban pedig jó lenne, ha bővítenétek az ismeretségi és baráti köröketek, hogy ne csak egymással, hanem másokkal is együtt legyetek a szabad időtökben, és akkor találkozzatok, amikor mindhármótoknak jólesik.

„Kedves Bizalmas!

Nyolcadik osztályos lány vagyok, és tetszik egy 18 éves srác. Én is tetszem neki, mert amikor közös társaságban vagyunk, a volt barátnője féltékenykedik és cirkuszol. Ha beszélgetni próbálok a fiúval, rögtön odajön, vagy csinál valamit, hogy L. ne velem foglalkozzon, hanem vele. Mit tegyek, hogy a fiú végre csak rám figyeljen?

Válasz:

Kedves Nyolcadikos!

Úgy látom, ebben az esetben neked nem kell semmit sem tenned. A fiúnak kell tevékenykednie, és lépnie. Tisztáznia kell a volt csajával a viszonyukat, mert a leirtakból úgy tűnik, hogy ők még mindig valamiféle kapcsolatban vannak. Lehetséges, hogy még együtt is vannak?! Azt is tudnod kell, hogy ha veled akarna beszélgetni, akkor ebben semmi sem zavarhatná, még a volt csaja sem. Jó lenne, ha nyitott lennél a többi srác iránt is, mert ez a fiú igazából még nem tudja, mit is akar, te pedig nem vagy annyira fontos a számára, hogy rajtad kívül senkit se lásson.

„Kedves Bizalmas sorok!

Mit tegyek? Tetszik egy fiú, aki melleleg a padtársam. Nagyon jól megvagyunk. Néha azt veszem észre, hogy közel vagyunk egymáshoz, és mégsem történik köztünk semmi sem. Pedig nagyon szeretném! Kérlek, segíts!

Lu”

Téli dal”

Válasz:

Kedves Padtárs!

Ha olyan jól megvagytok egymással, akkor biztos, hogy ha más nem, vonzódás van köztetek. Hogy ez a vonzódás baráti-e vagy másmilyen, azt ki kellene deríteni. De azért gondolkodj el azon, hogy egy jó barátságot érdemes-e félredobni egy szerelmi kalandért, aminek végül nem is olyan biztos a végeredménye?! Azt is jó lenne kitudakolni, hogy te bejössz-e nála mint csaj, vagy csak egy jó barátjának tart, ne adj' isten testvérnek, ha már egészen kicsi korotok óta osztálytársak vagytok, és eddig jól megvoltatok egymással. Jó lenne, ha türelmes lennél önmagaddal és a fiúval, és hagynád, hogy magától kiderüljenek a dolgok, mert meglehet, hogy a köztetek lévő kapcsolat egyenesen a szerelem felé tart, lesz belőle valami, csak ki kell várni. Addig is egyszerűen élvezd a társaságát, hogy jól érzi magát a közepedben, meg azt is, hogy bizalmas veled. A többi meg a jövő zenéje. Türelem!

„Kedves Bizi!

Van egy srác, a barátom. Tizennyolc éves, én tizennégy vagyok. Úgy érzem, ő az igazi! Lehetséges ez?

Igazi”

Válasz:

Kedves Igazi!

Mivel a leveled eléggé szűkszavú, nem sokat tudunk meg a köztetek lévő kapcsolatáról, az is csak sejtés, hogy jártok. A választ csak az égiek tudják. Ahhoz, hogy biztosak lehessünk benne, hogy ő az igazi, a királyfi, „nagyon sok békát” meg kellene csókolnunk. Egy biztos, hogy semmi sem biztos! Azért, mert állandóan változunk, tapasztalatot szerzünk, érünk, és ami jó volt 14 évesen, nem biztos, hogy megfelel majd 24 évesen. Nemegyszer megesett, hogy akiért rajongtunk serdülőként, 30 évesen leesik az állunk, hogy mit is ettünk azon a fiún annak idején?! Nem a meseben élünk, és nem mindig adatik meg, hogy fiatal kortól örökké szeressük a másikat, és örökre együtt maradassunk vele, holtom- s holtodiglan. A szimpátiák, szerelmek, jönnek-mennek, és élvezd ezt az időszakot, amikor szabadon ismerkedhetsz, barátkozhatsz stb. Mert ennek az ideje számodra még csak most kezdődött el. Ráérsz elkötelezni magadat egy férfi mellett, amikor már sokkal, de sokkal idősebb leszel.

„Kedves Bizalmas sorok!

Van egy osztálytársam, akibe szerelmes vagyok. Sokszor láttam már, hogy engem néz, figyel, és ebből gondolom, hogy én is tetszem neki. Mit tegyek? Kérlek, adj tippet!

Love”

Válasz:

Kedves Szerelmes!

Az én tippem az, hogy legyél türelmes! Sokszor jobb, ha nem viselkedünk feltűnően, erőszakosan, kívárujuk, hogy a másik fél tegye meg az első lépést, akkor, amikor neki a legmegfelelőbb. Ez különösen fontos nálatok, serdülőknél, hisz nem egyszerre értek meg az első szerelemre. Te már szerelmes vagy, ő meg szerintem még nem is gondolkodott ezen, inkább a többiekkel való foci jár az esze. Amit megtehetsz az az, hogy amikor alkalmad adódik, beszélgetsz vele, kedves vagy hozzá, sokat mosolyogsz rá, ha fociznak, szurkolsz neki... Ha elég jelet kapott tőled, remélhetőleg megteszi majd feléd az első lépést. Te addig barátkozz mindenkiel, főleg vele.

X@Y”

Megúszhatta volna?

Mivel a *Titanic* minden idők egyik leg-sikeresebb és legkedveltebb filmje, érthető, hogy sokan a mai napig is rágódnak a részletein. Többek között például a Discovery csatornán futó **Mythbusters** csapata, akik azt kutatták, hogy vajon megmenekülhetett-e volna Jack a hajótörést követően.

Aki nem látta a filmet, annak összesűrítve vázoljuk a situációt: az óriási hajó jéghegynek ütközik, léket kap, beáramlik rengeteg víz, mindenki menekül. Mivel nincs elég mentőcsónak, így alternatív módszereket kell keresni az életben maradására a jeges vízben. *Jack* és *Rose* (azaz **Leonardo DiCaprio** és **Kate Winslet**) nem jut fel egyik mentőcsónakra sem, így ők is erre a sorsra jutnak. Találnak viszont egy ajtódarabkát, amelyre Jack felteszi *Rose*-t, ő pedig a vízben marad. Míg a lány életben marad, Jack halálra fagy.

Mindenk tudatában a Bustersék előteremtették ugyanazokat a feltételeket, amelyek a filmben is megjelennek: beállították a vízhőmérsékletet, ugyanakkora ajtódarabot, valamint a szereplők súlyának megfelelő dublőröket szereztek, végül pedig kimutatták, hogy Jack igenis ráfért volna az ajtóra, és nem halt volna meg.

James Cameron, a film rendezője azt mondta a Mythbusterses fiúknak, hogy szerinte ez lehetetlen. Biztos benne, hogy nem bírta volna el a fadarab mindkettőjüket. Kísült azonban, hogy *Rose*-nak mindössze annyit kellett volna tennie, hogy leveszi a mentőmellényét, és beteszi az ajtó alá, amely így elég támo-

gatást kapott volna ahhoz, hogy megtartsa őket.

Akárhogy is, Cameron nem volt túl lelkes az illúzióromboló kísérletezés miatt, és kijelentette, hogy a fiúk nem értik a lényegét: Jacknek meg kellett halnia és kész. A Bustersék ugyanakkor azt hangoztatják, hogy kísérletükkel senkinek sem akartak ártani. Sőt, egyenesen a tisztelet jele, hogy ennyit foglalkoznak Cameron filmjével. Ők is, és mások is.

Mit szól mindehhez Kate Winslet?

Semmit. A víznél most jobban érdekli az űr. A *Titanic* női sztárja és vőlegénye nemrég egy titkos kis ceremónián kimondták egymásnak a boldogító igent. Nyári eljegyzésük után várható is volt, hogy Kate és furcsa nevű párja, **Ned Rocknroll** (Kate Rocknroll haha!) egybekelnek. A menyegzőre New Yorkban került sor, és csak néhány barát, családtag, valamint Kate két gyermeke vett részt rajta. A szerény menyegzőt viszont egy különleges nászajándék követte: Kate űrrepülést kapott ajándékba. Ned Rocknroll, polgári nevén Abel Smith, a nagy Virgin Galactica-mágnás, Sir Richard Branson unokaöccse, ez a tény pedig máris egyértelművé teszi, miért is juthatott az ifjú férj olyan könnyen az idei évre esedékessé váló űrrepülésre szóló jegyekhez.

Kate egyébként már régebben is kijelentette, hogy szívesen elutazna az univerzum távoli pontjaira (mintha ezt már hallottuk volna a *Titanic*-ban is, amikor *Rose* szerepében arra kérte Jacket, vigye el őt a csillagokhoz); és ha a Marsig nem is sikerül feljutniuk, egy szolid troposzfératurra biztosan rendkívüli örömet szerez majd mindkettőjüknek.

Egyébként nem Kate lesz az egyetlen sztár a Virgin Galactic járatain, velük utazhat majd **Russell Brand, Stephen Hawking, Angelina Jolie** és **Brad Pitt, Ashton Kutcher**, valamint **Tom Hanks**.

Mit szól mindehhez Leonardo DiCaprio?

Semmit, mert rendkívül elfoglalt. A *Nagy Gatsby*, majd pedig a *Django elszabadul* forgatásával volt elfoglalva. Utóbbi során pedig csúnyán megvágta a kezét. Miután ezt kipihente, a *Wolf of the Wall Street*-et forgatta, de közben a születésnapját is ünnepelte. A bulira sok sztárt hívott meg pezsgőzésre, ami alatt adományokat gyűjtött tőlük a Sandy-hurrikán áldozatainak. Ami még lefoglalta, az épp Kate Winslet esküvője, amelyen ő volt a vőfély. A rossz nyelvek szerint azonban Leonardo DiCapriót csak egy valami foglalja le igazán, az pedig a modellek hajkurászása.

Összeállította: L. M.

A tea jótékony hatásai

A tea, amely egészen Ceylon szigetéről (a mai Srí Lanka) vándorolt Európába, számos rajongót állított maga mellé. A britek közvetítésének köszönhetően számunkra ez már mindennapi dolog, hogy a fotelben ülve kortyolgatjuk kedvenc mentolos teánkat, vagy egy tikkasztó nyári napon teával oltjuk a szomjunkt.

A tea igen egészséges ital, hiszen számos jótékony hatással bír, s e jótékony hatásokat kutatások is igazolják. A tea antioxidáns vegyületekben gazdag, amelyek az emberi szervezet általános egészségvédő molekulái, azaz a betegségekkel szembeni küzdelemben fontos szerepet játszanak.

A tea alacsony nátrium- (a magas vérnyomás egyik okozója), nagy mennyiségű kálium-, kalcium- és fluortartalmának köszönhetően segít a csontritkulás megelőzésében is.

Tudtad?

– A gyógynövényteák a szó szoros értelmében vett teát, vagyis a teacerje levelét nem tartalmazzák, így gyógyhatásuknak semmi köze a tea gyógyhatásaihoz.

– A kutatásokra támaszkodva, melyek állat- és emberkísérleteken alapulnak,

azoknál az egyéneknél, akik naponta 3,5 dl teánál többet fogyasztottak, alacsonyabb volt a szívvel kapcsolatos betegségek kialakulása.

– Számos egyéb vizsgálat hozott hasonló eredményeket. Ezek alapján megállapítható, hogy a teafogyasztás csökkenti a kardiovaszkuláris betegségek, a magas vérnyomás kialakulását. Több kutatás eredményeit magában foglaló elemzések szerint a szívinfarktus előfordulása alacsonyabb azok körében, akik naponta legalább 3-szor fogyasztanak teát. A teafogyasztás koleszterinszint csökkentő hatással is bír.

– A teának fertőtlenítő hatása is van, és ezáltal gátolja a fogszuvasodás kialakulását. A sok tea közül talán a zöld tea a legegészségesebb, mert kevesebb koffeint tartalmaz.

Melyik a legjobb tea számunkra?

A számtalan teafajta mind más előnnyel rendelkezik, így nem is csoda, ha egy pillanatra elbizonytalanodunk.

1. Zöld tea – Fogyasztása például azoknak előnyös, akik sokat ülnek számítógép előtt. A légkondicionáló és a száraz levegő

ráncosítja a bőrt, de a zöld teában rejlő anyagok késleltetik az öregedést, és ez a teafajta a folyadékpótlásra is nagyszerű. Ráadásul véd a számítógépek káros sugárzásától is.

2. Fekete tea – Különösen a téli hónapokban ajánlatos fogyasztani. Télen mindannyian lelassulunk kicsit, lassabb az anyagcsere, nő a reakcióidő. A kínaiak szerint télre a legjobb választás a fekete tea, hiszen serkenti az elmét és az emésztést, ráadásul kellemesen átmelegít egy hideg nap után.

3. Csak módjával! – Ne igyál sűrű, erős teát! Nem tesz jót az érendszernek, az idegeknek és a vérnyomásnak sem. Tartsd be az elkészítési módot, ne áztasd tovább a teafüvet, mint az előírt idő.

4. Étkezések között – Ne igyál teát, ha eszel. Legyen ez inkább egy üde színfoltja a délutánnak. Az étkezéshez igyál inkább vizet, hiszen a teában levő anyagok csökkenthetik például a vas, a cink vagy a kalcium felszívódását.

Réges-régen kínai tudósok az ételelixírt felfedezték volna kikísérletezni, de helyette felfedezték a lőport. Tudtad, hogy ez az alaptöltete a tűzijátéknak? Kíváncsi vagy a világitó-pukkanó fényjáték feltalálásának történetére? Tudod, hogy mit jelent a pirotechnika szó?

Mióta az ember felfedezte a tüzet, élete elképzelhetetlen nélküle. A legváltozatosabb formában használja, békés vagy éppen háborús célokra. A tűz nem csak éget, látványa lenyűgöző, ugyanakkor ijesztő. Lélektani hadi eszközként az ókortól bevetették. Például a görögök, akiknek félelme-

Mióta rendeznek tűzijátékot?

tes fegyvere volt a görögtűz. Már Thuküdidész, az i. e. 5. században élt híres görög történetíró megemlíti a peloponnészoszi háborúról írt művében. Később a bizánciak egyik hatékony támadóeszköze lett: szívesen használták az ellenség megfutamítására tengeren a különleges és titkos anyagösszetétele miatt vízzel elolthatatlan lángfolyamot. Ma már csupán ünnepi látványosság a görögtűz, és alapanyaga is más, mint régen.

Mi köze a puskapornak a tűzijátékhoz?

Az i. e. 2. század végén Kínában uralkodó Han Wudi császár az örök élet elixírre vágyott. Tudósokat rendelt udvarába, hogy faszénből, kénből és salétromból, amelyeknek gyógyító hatását már régóta ismerték, elkészítsék az örök élet italt. Mesterek generációi kutatták a csodaszert, eredménytelenül. Az ételelixír helyett viszont véletlenül felfedezték a gyúlékony és robbanékony puskaport. Néhány száz év múlva a puska por bevonult a hadviselés, majd a bányászat történetébe is (bányarobbantáshoz a világon először, 1627-ben Selmecbányán

használtak lőport), és ez lett az első töltete a tűzijátékoknak.

Mi a pirotechnika?

A görög pürosz (tűz) és techné (mesterség) szavakból alkotott pirotechnika szó jelentése: a tűz készítésének és szabályozásának mestersége. A 8. században az arabok fejlesztették tökélyre, akik Európába is elhozták a puskaport.

Mikor hódította meg Európát a tűzijáték?

Feljegyzések szerint Kínában már i. e. 960-ban ünnepek alkalmával rendeztek tűzijátékot, Indiában pedig az i. e. 3. században, innen ered a színes bengáli tűz. Mint annyi más keleti különlegesség, a tűzijáték is Európában elsőként uralkodók, fejedelmek udvaraiban bukkant fel. Ünnepek, esküvők, egyházi szertartások elmaradhatlan látványossága volt. Magyarországon állítólag Mátyás király és Beatrix esküvőjén röppentek fel először világitó petárdák. A szilveszteri tűzijáték elmúltával se feledd: a pirotechnikai eszközök veszélyesek, egy kézben felrobbanó petárda súlyos marandó sérülést okozhat!

A hideg különleges vérpezsdítő és vitamindús italokat kíván meg. Próbáld ki ezeket a különleges italrecepteket!

Meleg almaital

Ez az ital felmelegíti a hideg napokon. A gyömbér és fahéj serkenti a vérkeringést és hőt termel a szervezetben, így egész nap melegen tart.

Hozzávalók: 2 alma (friss, savanykás), fél hüvelykujnyi friss gyömbér, 1 banán, 3 datolya beáztatva és kimagozva, fahéj fűszernek, fél csésze tej.

Facsard ki az alma és a gyömbér levét, majd mixereld hozzá a többi hozzávalót. A keveréket forrald fel és tálald. Ha tetszik, citromlevet is csöpögtethetsz hozzá.

Téli növényi dzsúsz

Egy édes energialé, a benne levő paprikának és gyömbérnek köszönhetően távol tartja a téli betegségeket.

Finom italok a téli napokra

Hozzávalók: 3 szár zeller, 2 alma, fél hüvelykujnyi gyömbér, fél uborka, 4 répa, 2 banán, zöldpaprika, fél kiskanál kakaópor.

Turmixszal jól keverd össze, míg teljesen pépessé és ihatóvá nem válik.

Ananászos almalé

Gazdag vitaminokban, segít kitisztítani a szervezetből a toxinokat, serkenti az anyagcserét, csökkenti a vízvisszatartást.

Hozzávalók: 150 g ananász, 1 alma, 2 kiskanál méz.

Hámozd meg a gyümölcsöket, és tedd a gyümölcscentrifugába. Miután kinyerted a levét, add hozzá a mézet és fogyaszd el!

Sárgarépas zelleres dzsúsz

Azok számára, akik gyakran használják a számítógépet, esetleg sokat olvasnak, a sárgarépa-zellerlé ideális ital! A zeller gazdag A-, B-, C- és K-vitaminban, a répa pedig magas rost- és béta-karotin-tartalommal bír.

Hozzávalók: 60 g sárgarépa, 50 g zeller, 1 alma, 200 ml hideg víz, cukor ízlés szerint. Blenderrel keverd iható péppé az összetevőket.

Sütőtökös banán dzsúsz

A tök vitaminokban gazdag, és javítja a bőr szerkezetét. A sütőtökben levő A-vitamin csökkenti a szem fáradtságát.

Hozzávalók: 60 g főtt sütőtök, 1 banán, 220 ml friss tej, cukor ízlés szerint. Blenderrel törd iható péppé az összetevőket.

Miért január elseje az év első napja?

Ésmét örömteli várakozással nézünk egy új év élébe. Ám azt vajon tudod-e, hogy mióta ünnepeljük január elsején az év kezdetét? Ugyanis nem volt ez mindig így, réges-régen nem ezzel az időponttal indult az új esztendő...

Mai naptárunk az ősi Babilóniában alakult ki. Fejlett csillagászati ismereteik alapján ők osztották először az esztendőt 12 hónapra, a nappalt és az éjszakát 12-12 órára. Az antik görögöknél is 12 hónap volt. Ám egyik népnél sem január elseje volt az esztendő első napja. Nem is lehetett, mert a görög év a hold váltakozása folytán vagy június, vagy július végén kezdődött. Ám ugorjunk egy kicsit előre az időben: egészen a római korig.

A legősibb római naptárnak – amelyet Numa király naptárának is neveznek – csak 10 hónapja volt: az év márciussal kezdődött, és decemberrel végződött. A hónapok ősi sorrendje: Martius, Aprilis, Maius, Junius, Quintilis, Sextilis, September, October,

November, December. Ezek a hónapok nem igazodnak pontosan sem a hold, sem a nap járásához; látszik, hogy ez a naptár a földművelők használatára készült, akik a téli hónapokat afféle üresjáratnak tartották. A római köztársaságkori év 12 holdhónapból állt, összesen 355 napból. Ez az év is még márciussal kezdődött, de hónapjaihoz hozzácsatolták a januárt és a februárt is. A régi elnevezéseket azonban nem változtatták

meg, s így a mai napig is a kilencedik hónapot hetediknek (latinul septem = hét), vagyis szeptembernek hívjuk, a tizediket pedig nyolcadiknak és így tovább.

Később azonban, i. e. 153-ban a konzulnak az addig bizonytalan hivatalba lépési napja január 1-jére esett, és ettől kezdve ez lett az esztendő első napja. Az újév rögzítésénél bizonyára közrejátszott az a körülmény is, hogy Janus isten, akiről a januárt elnevezték, a kezdet és a vég ura volt. A köztársaságkori naptár azonban még a holdhónapokon alapult, és az év 355 napból állt. A mai, 365/366 napos évből álló naptárunkat szintén egy római kori kiválóságnak, Julius Caesarnak köszönhetjük.

Január elseje tehát nem a kezdetektől, ám mégis elég régóta az esztendő első napjának számít. Új fejezet kezdődik az ember életében, tehát nem árt ilyenkor összegezni egy kicsit az óév sikereit és kudarcait, hogy aztán friss tervekkel, vágyakkal vethessük magunkat bele az új esztendőbe.

Hogyan karácsonyoztak a sztárok?

smét túl vagyunk egy éven, előtte azonban karácsonyoztunk is. Lássuk mit mesélnek a sztárok, ők hogyan karácsonyoznak.

Kate Hudson: „Kevesen tudják, hogy nagyon szeretek kötni, mert az nagyszerűen kapcsol és ellazít. A karácsonyért pedig azért vagyok oda, mert egyrészt köthetek néhány holmit a családnak, másrészt pedig az ünnepek időszakában jut időm felfedezni az új trendeket is e témában. Sielni is nagyon szeretünk, ezt általában a családdal szoktuk megejteni. Szükség is van rá a nagy zabálások után...”

Reese Witherspoon: „Nálunk a karácsony a finomabbnál finomabb ételekről szól. Az egész család összejön ilyenkor, és általában mindenki hoz magával valami nagyon sajátos, egyedi finomságot, amit csak ő tud igazán jól elkészíteni. Ünneplés közben sokat sztorizgaltunk, és egymást ugratjuk. A karácsony a kedvenc ünnepem!”

Selena Gomez: „A legjobban azt szeretem a karácsonyban, hogy hazamehetek pihenni, közben pedig anyukám a kedvenc ételeimmel kényeztet. Nagyon finom süteket tud készíteni, el sem hinnétek! Gyakran én is segítek a konyhában, és már kezdek egyre jobb háziasszony lenni.”

Mariah Carey: „Szerintem mindent elárul rólam az, hogy Miss Christmas a becenevem. Mindenki tudja, hogy a karácsony nagyon fontos számomra, így aztán mindig kapok ajándékokat idegenektől is. Amióta anya vagyok, még szebb számomra ez az ünnep, mivel a gyerekek kívánságait lessük a férjemmel.”

Kim Kardashian: „Amióta csak tudok magamról, minden évben hatalmas karácsonyi bulit szervezünk, amelyen mindenki jelen van a rokonságból. Reggel hatkor már anyukámnál kell lenni, azután énekelünk, fényképezkedünk, beszélgetünk, nevetünk, és megajándékozunk egymást.”

Kate Winslet: „Nálunk az a pláne, hogy semmilyen kötelezettség nincs, nem kell megfelelni senkinek és semminek. Mindenki azt csinál, amihez kedve szottyan. Az én esetemben ez azt jelenti, hogy egy hétig pizzában maradok, és legalább délig szunyálok. Karácsonykor persze nagyokat eszünk mi is, és ilyenkor a fogyókúra tiltott szó. Őszintén szólva, néha még mindig olyan vagyok, mint egy gyerek, és alig várom, hogy a kicsik új ajándékaikkal játszsak.”

Akik másképp ünnepeltek

Amerikában a karácsony nem mindig szigorú értelemben vett családi ünnep. Valakiknél inkább a barátok fesztelenebb együtt-létéről szól. Ennek fényében kicsit sem meglepő, hogy Vanessa Hudgens és Ashley Tisdale együtt köszöntötte ezt az ünnepet, egy közösen feldíszített fa közelében: – Sok mindenen

keresztülmentünk, hiszen egyszerre lettünk világszerte ismertek. A barátságunknak voltak ugyan mélypontjai is, de még mindig kitartunk egymás mellett. Legjobb barátinők vagyunk – mondják a lányok, akiket egykor a High School Musical forgatása hozott össze.

Aki hagyományt szakított

Többéves hagyománnyal szakított Vilmos herceg, aki úgy döntött, nem tölti otthon a karácsonyt. Jobban mondván nem a szüleivel, hiszen várandós feleségét ezúttal sem hagyta magára, így Vilmos herceg és Katalin hercegné a királyi család többi tagjától eltérően nem Sandringhamben töltötte a karácsonyt, mint az megszokott, hanem a Middleton család otthonában. Ez azért érdekes, mert még soha nem volt példa arra, hogy a királyi család tagjai külön ünnepeltek volna. A hagyományos királyi karácsonyra természetesen Kate szülei is meghívást kaptak, ők mégis úgy döntöttek, hogy otthon maradnak. Vilmos azonban szeretett volna kerekedő pocakú felesége kedvében járni, így elkéredzkedett a nagymamájától. Nem Vilmos volt az egyetlen, aki távol maradt a nagyszüleitől, Harry herceg Afganisztánban töltötte az ünnepeket, és neki feltehetően nem volt annyira boldog karácsonya, mint az otthoniaknak. Vilmos és Katalin elmondása szerint csupa móka és kacagás volt ez az ünnep, és nagyon jól érezték magukat Middletonéknál. A két család végül mégis találkozott, együtt mentek el a Sandringhamben tartott Istentiszteletre, ahol II. Erzsébet fogadta a lelkes gyerekeket, akik virágokat hoztak neki. A királynő edzette magát a dédnagymamai feladataira.

L. M. válogatása

Akiket cikiztek a suliban

Megkezdődött a sulis, és már előre eleged van, mert úgy érzed, hogy mindenki csak téged cikiz? Gyakran vagy céltáblája az osztálytársaid élcelődésének? Eláruljuk, hogy ezzel sajnos nem vagy egyedül. Testőrt ugyan nem küldhetünk, de átnyújthatunk egy vigaszcsokrot, amelybe azokat a sztárokat szedtük össze, akiket a suliban szintén sokat piszkáltak a többiek.

Anti-Miley Club néven utálták

Miley Cyrusról ma már mindenki azt hinné, hogy a legnépszerűbb csajok közé tartozott kisiskolás korától fogva, hiszen élete Hannah Montana mindennapjaihoz hasonlít leginkább: szupersztár a színpadon, kedves, népszerű lány a magánéletben. Ezzel ellentétben Miley-nak rengeteg összetűzése volt az iskolában. Többször előfordult, hogy testi épsége miatt aggódott, és verekedésre is sor került. Könyvében, a Miles to Góban a következőképp vall ezekről az időkről:

– Minden suliban vannak menők és kevésbé népszerű diákok, de nálunk ez már túlment egy bizonyos határon. Nagydarab, magas csajok molesztáltak, akiktől féltam, mivel kicsi és vékony voltam. Aggódtam a testi épségemért – állítja, mint ahogy azt is, hogy a vécébe zárták, Anti Miley Clubot alapítottak, és bokszeccsre is kihívták a sulis udvarára, amit csak az igazgató lélekjelenléte akadályozott meg.

Idegessítően lányos volt

Robert Pattinson nem tartozott a szépfíúk táborába, „kisvámprir” korában. Elmondása szerint azért nem, mert úgy nézett ki, mint egy lány:

– Egészen húszéves koromig, elsöre mindenki azt hitte rólam, hogy lány vagyok, ezt pedig tetézte a félnépszerűségem is – állítja.

A Twilight-sztár ezért csajozás helyett inkább zenélt, a gitárt nyúzta, és saját dalokat komponált. Ez persze nem tetszett a sulis nagymenőinek, akik folyamatosan szívatták. Válaszként a leendő színész lázadni kezdett az iskola szabályai ellen. Elmondása szerint azért tette ezt, mert elege lett a folyamatos kiközösítésből, nem tudott kihez fordulni a problémájával, és egyébként sem akart árulkodó strébernek tűnni.

– Egyszer kilopták a cipőfűzőmet a cipőmből, úgy kellett hordanom, hogy lötyögött a lábamon, és mindenki ezen röhögött. Eltettem ezt a cipőt emlékül, és még most is megvan. Soha nem vettem bele új cipőfűzőt, mert ez a tárgy a szimbóluma az akkori énemnek – mesélte Rob, és visszaemlékezett arra is, hogy emiatt egyre jobban utált iskolába járni, nem készült órákra, és a házi feladatokat sem csinálta meg. Azután pedig lett is belőle óriási problémája.

Irritáló volt a külsője

Colin Firth azt osztotta meg a mai fiatalokkal, hogy lázadó volt, és habár nem túl látványosan lázadt, társai mégis jó párszor eltántogálták:

– Gyűlöltem a tanárokat és a rendszert, de nem voltam durván lázadó, nem törtem be kirakatokat, és nem verekedtem, sőt inkább engem vertek meg. Kezdetben még eléggé magamnak való voltam, egy igazi könyvmoly, egy idő után viszont átcsaptam lázadóba. Színes tarajt ugyan nem viseltem, inkább hosszú haját növesztettem, és kilövettem a füleimet is. Onnantól fogva viszont szét kellett nézmem, amikor kimentem az utcára, nehogy megverjenek a sulis nagymenői, akiket igencsak irritált a külsőm – mondta.

A sulis ducija

Kate Winsletet nem meglepő módon a sulya miatt cikizték a társai. A színésznőre persze ma sem lehet ráfogni, hogy anorexiás, tiniként viszont kimondottan daginak számított. Ennél fogva nem tudott divatosan öltözködni, és a kelleténél félnélkebb is volt a társaságban. Ezt persze rögtön megéreztek a sulis nagypofájú főkolomposai, és mindenféle gúnyneveket aggattak a telkarcsú kislányra, előfordult, hogy meg is fenyegették:

– Néha féltam reggel elmenni a suliba, és betegséget színleltem, annyira kiborított ez az egész. Nagyon sokat sírtam, most viszont azt sem tudom, hova tűntek el azok, akik akkoriban bántottak – mesélte.

L. M.

Szükséged van a féltékenységre?

Suli, szerelem, barátság, siker? Féltékeny lehetsz az élet minden területén. Te mire és hogyan vagy féltékeny?

1. Helyetted egy osztálytársadat dicsérik meg a suliban. Mit teszel?

- a) Ezt még megkeserüli! (1 pont)
- b) Bánt egy kicsit. (3 pont)
- c) Gratulálok neki. (2 pont)

2. Mi az, amit néha megengedsz magadnak?

- a) Az önzést. (3 pont)
- b) A fősvénységet. (2 pont)
- c) Az irigységet. (1 pont)

3. Mit teszel, ha nem sikerül megszerezned, amire vágysz?

- a) Elvonulok a világ elől. (2 pont)
- b) Túlteszem magam. (3 pont)
- c) Na majd én megmutatom! Ebből meríték erőt! (1 pont)

4. Milyen állat lennél?

- a) Elefánt, mivel roppant jó a memóriája. (2 pont)
- b) Tigris, vad és elszánt. (1 pont)
- c) Macska, aki a gyöngédsége mögé bújik. (3 pont)

5. Szerinted az irigység...

- a) ...fel kell dolgoznunk, akármennyire is fáj. (1 pont)
- b) ...elmérgesíti a barátságokat, jobb elkerülni. (2 pont)
- c) ...óvakodni kell tőle. (3 pont)

6. A kedvesed nálad felejtette a mobilját. Cseng. Mit teszel?

- a) Semmit. (3 pont)
- b) Megnézem, ki hívja. (2 pont)
- c) Beleszólok: Béla barátnője beszél... (1 pont)

7. Mikor válsz „gonosszá” a szeretteiddel?

- a) Amikor dühös vagyok. (1 pont)
- b) Amikor bánt valami. (2 pont)
- c) Amikor elárulnak. (3 pont)

8. Kétségbeesel, mert a legjobb barátnődnek sikerül...

- a) ...lefogyni. (2 pont)
- b) ...a matekdolgozat. (1 pont)
- c) ...a legjobban a csokis süti. (3 pont)

9. Mit jelent neked a féltékenység?

- a) Életművészet. (1 pont)
- b) Időpocsékolás. (3 pont)
- c) Szükséges. (2 pont)

Értékelés

9 és 14 pont között: A szenvedélyes

Legyen szó szerelemről, érzelmi vagy iskolai területről, a féltékenység táplálja tetteidet. Le sem tagadhatod a szenvedélyes természetedet. A mindennapjaidban törekvő vagy, egyszerűen szükséged van riválisra ahhoz, hogy lendületet kapj. Azért vigyázz: Nem minden a birtoklás!

15 és 20 pont között: Az ésszerű

Okosan „használd” a féltékenységet. Mérlegelsz, csak módjával engedsz teret ennek a többarcú érzésnek, amit féltékenységnek hívunk. Jól tudod, hogy erőt ad, de azt is, hogy pokollá teheti a te és környezeted életét. Óvatosan bánssz vele, mert tudod, hogy könnyen túlzásokba eshetsz. A mérték a lényeg, és te ezt pontosan tudod: „használd” továbbra is okosan!

21 és 27 pont között: A könnyed

A féltékenység csak játék a számodra. Nem félsz attól, hogy bármit elveszíthetsz. Jól érzed magad a bőrödben, nem befolyásolhat az az illúzió, amit a féltékenység, az irigység vagy a vágyakozás sugall. Cseppnyi szükséged sincs az ösztönző féltékenységre, hogy elérd, amire vágysz.

Neked való-e a srác/lány?

Felelj a kérdésekre, és győződj meg róla, hogy az álomsrác/álomlánnyal állsz-e szemben, vagy fatális tévedésben vagy.

1. Mi fogott meg benne leginkább, amikor először megpillantottad?

- a) A viselkedése.
- b) A tekintete.
- c) A mosolya.
- d) Az alakja.

2. Amikor vele vagy...

- a) ...mindenről megfigyelek.
- b) ...örülsz.
- c) ...jól érzed magad, bár egy kicsit unatkozol.
- d) ...zavarban vagy.

3. Milyen téren van bennetek a legtöbb közös vonás?

- a) Egyformán gondolkodtok.
- b) Hasonló filmeket és zenét szerettek.
- c) Hasonló öltözködési stílust kedveltek.
- d) Mindenben egymás ellentétei vagytok.

4. Miért tetszik neked?

- a) Mert figyelmesen meghallgat.
- b) Mert megnevettet.
- c) Más, mint a többi fiú/lány.
- d) Nagyon helyes.

5. Amikor rossz kedved van...

- a) ...mindig megvigasztal.
- b) ...mindig megpróbál felfedezni.
- c) ...nem tud mit mondani.
- d) ...észre sem veszi.

6. Hogy bánik veled a baráta társaságában?

- a) Lazán viselkedik, és nagyon kedves veled.
- b) Olyan, mint mindig.
- c) Kevésbé figyel oda rád.
- d) Kötözködni kezd.

Értékelés

Ha a legtöbb az a válasz: Az álomsrác/álomlány

Neked még kételyeid vannak? Ezt a személyt neked találták ki, sztárpáros vagytok. Tökéletesen megértitek egymást, megbíztok egymásban, és szórakozni is remekül tudtok együtt.

Ha a legtöbb a b válasz: Várd meg, mi lesz a dologból!

Nagyon klassz srác/lány. De te még nem tudod, mit gondold. Néha nagyon tetszik neked, néha kevésbé. Ne aggódj, ez mindenkivel megesik! Előbb-utóbb azért meg kell határozni az érzéseidet. Lehet, hogy egyszerűen csak egy jó barát van dolgod. Ebből persze később még lehet szerelem.

Ha a legtöbb a c válasz: Az örök bizonytalan

A te szíved nagyon zárkózott. És nem is könnyen nyílik meg, mert tart a szenvedésektől. A szerelmet csodálatos dolognak tartod, ugyanakkor tartasz tőle. Semmiképpen sem szeretnéd, hogy valaki csak szórakozzon veled. Félsz tőle, hogy egy ilyen helyzetben nem boldogulnál.

Ha a legtöbb a d válasz: Tévedés!

A srác/lány, akire gondoltál, békára emlékeztet. De sajnos nem olyanra, aki a csókod hatására herceggé/hercegnővé változik. Megesik, hogy rosszul bánik veled, talán csak azért, hogy a haverjai szemében vagánynak tűnjön. Ez bizony nem a legjobb dolog. Hideg zuhanyra vársz, vagy baráti jó tanácsra? Ne feledd, a világon rengeteg helyes fiú/lány van. Dönts bátran, és zárd le ezt a kapcsolatot, mert ennek semmi értelme.

Legyél te is Wookiee!

Külföldön egyre inkább hódít a Wookiee-divat. Miről is van szó? Természetesen a Star Wars nagydarab szőrmókjáról, Chewbaccáról. Először a Chewbaccás kabát robbant be, azután pedig egy újabb trendi kiegészítő a Star Wars szőrös sztárjának kollekciójából. A pilótakabátnak kinéző felsőn címer árulkodik a filmről, a jellegzetes Chewbaccás szőr viszont egyértelművé teszi. Nemcsak a kabát jelent meg, hanem egy rakás más módon kreáltságú ruhadarab is, amelyek motívumaikban vagy színeikben próbálják elővarázsolni a Star Wars világot. Készült ki-be fordíthatós Chewbacca pulcsi, R2-D2-t megidéző dzsekik, és előkerült Han Solo táskája is.

Dokumentumfilm Gagáról

Nem kellett évtizedeknek eltelnie ahhoz, hogy Lady Gagáról dokumentumfilm készüljön. A botrányhős Gaga hivatalosan is közzétette, hogy dokumentumfilmet készítenek a munkásságáról a közeljövőben. A film munkálataiban többek között a sztárfotóiról elhíresült Terry Richardson fotóművész is segítségére lesz, akinek a sztár ezért külön köszönetet mond. Lady Gaga arra is utalást tett, hogy a filmnek némi köze lesz következő albumának, az Artpop előkészületeihez is, így remélhetőleg több stúdiófelvételt és kulisszatitkot is a rajongók elé tár majd. A nagylemez megjelenésének körülményei még homályosak, az azonban biztos, hogy Gaga több dalt is írt már, úgyhogy nem lesz hanganyag hiányában a stúdiómunkálatok idejére.

Katy vagy Kristen?

Nemrég a Queen gitárosa, Brian May hivatalosan is közzétette, hogy elkezdődtek a legendás zenekar egykori frontemberéről, a Freddie Mercury-ről szóló film előkészületei, és várhatóan a tavasszal hozzáfognak a forgatáshoz is. Az már biztos, hogy Freddie-t az örült filmjeiről elhíresült Sacha Baron Cohen alakítja majd, de még kérdéses, hogy ki kapja meg az énekes életében fontos szerepet játszó Mary Austin szerepét. Két izgalmas jelölt is van a feladatra: Katy Perry és Kristen Stewart. Ráadásul a két híresség állítólag foggal-körömmel küzd azért, hogy szerepet kapjon a filmben. Sőt, azt hallani, hogy a versengés kezd kissé elfajulni köztük, a civakodásuk pedig mindkettőjük esélyét rontja.

Ismét jön Ted!

Készül a Ted második része. Mark Wahlberg egy interjúban elárulta, hogy a készítőket betegebbnél betegebbe ötletekkel álltak elő a Ted következő részéhez. A rossz életű kis macsó kalandjait bemutató vígjáték megjelenése óta a múlt év egyik legnépszerűbb filmjévé nőtte ki magát, és a nagy siker láttán egyáltalán nem meglepő, hogy a készítői a folytatás mellett döntöttek. Mark Wahlberg állítása szerint, amint befejezik a Transformers 4 munkálatait, azonnal hozzálátnak a Ted 2 forgatásához. A színész emellett a rendező-forgatókönyvíró Seth MacFarlane munkáját is méltatta:

– A legjobb az egészben, hogy Seth-nek máris örült ötletei vannak a második részhez. Tapasztalt a televízió világában, úgyhogy igazán ért a meséléshez, olyan formában, ahogy a legtöbben nem képesek rá. Ő egy egészen másfajta ember – mondja.

„Kedves Bizalmas sorok!

Év elején egy új lány jött hozzánk. Azóta az osztályban levő barát-nőim folyton kiközösítenek, de nem árulják el, miért. Már a 18 éves testvérem is kérdeztem, hogy mit tegyek, de egy tipp sem vált be. Most az a gyanúm, hogy csak azért barátkoznak velem, hogy biztos meghívjam őket a születésnapomra. Kérlek, segíts, mert jövőre felsős leszek, és csak hétvégén tudok beszélgetni a barátnőimmel!

Kutyakedvelő”

Válasz:

Kedves Kutyakedvelő!

Ha jól értettem, te egy 4. osztályos lány vagy. Azt nem értem, hogy miért nem tudsz majd velük felsős korodban is barátkozni, ha az osztálytársnőidről van szó? De ez most nem is fontos. Jó lenne, ha feltérképeznéd, miből látod azt, hogy kiközösítenek. Mit csinálnak, hogy te a körükön kívülállóként érzed magad? Ha kiderül, hogy tényleg kiközösítésről van szó, jó lenne, ha megkérnéd a tanító nénidet, aki egyben az osztályfőnök is, hogy közösen, osztályszinten beszélgessetek erről a jelenségről, mert a kiközösítés az erőszakos magatartás egyik formája közé tartozik. Az ignorálás, az, hogy úgy viselkedünk, mintha ott sem lenne az illető, a legnehezebb büntetések közé tartozik, mert minden embernek fontos, hogy értékeljék, észrevegyék, és valahova tartozzon. A kiközösítés pedig az ún. szociális, vagyis társas erőszakhoz tartozik, és váll-váll mellett halad a szóbeli (csúfolódás, sértegetés), a testi (lökdösés, ütés, tárgy rongálása, megsemmisítése) és a pszichológiai, vagyis erőszakos (zsarolás, fenyegető pillantások, kinevetés) lelki magatartásformákkal. Ezek ellen pedig, amikor csak lehet, fel kell lépni. A helyzet feltérképezésében és az osztálybeli viszonyok feljavításában pedig segíthet az iskola pedagógusa vagy pszichológusa is. Mindenesetre, ha az erőszak bármely formáját megszenvedi az ember, nem szabad túrnie és hallgatnia. Minden iskolában megvan az a személy, akihez fordulni lehet, fordulni kell, ha bárki bármilyen formában bántalmaz. Az ügyeletes tanár, az osztályfőnök, az iskola szakszolgálat vagy a tanári kar bármelyik tagja is köteles segíteni. Persze ne állandó árulkodás legyen belőle.

Ami a születésnapodat illeti, azokat hívd meg, akikkel jól érzed magadat, és akiket kedvelsz. Az is jót tesz, ha nem keresgélsz mögöttes szándékokat minden áron, mert aki keres, az talál is! Aki kedvel, biztos, hogy el fog jönni a születésnapodra, hogy együtt ünnepeljen veled.

„Kedves Bizalmas sorok!

Egy 6-os lány vagyok. Járok egy nálam 2 évvel idősebb fiúval. A barátaim szerint nem illik hozzám, és féltenek tőle, túl nagyot képzelt magáról, és sokat is akar tőlem. Most már nekem sem jön be annyira. Mit tegyek, szakítsak vele vagy ne?

Love”

Válasz:

Kedves Tanácstalan!

A választ te magad már megadtad. Olvasd el a újra a leveledet, azt írod, hogy: „Most már nekem sem jön be annyira.” Ha valakivel nem érzed magad jól, nem kell vele mindenáron járnod is. Különben is a ti korotokban, serdülőkorban, nem életünk végéig tartó szerelmek születnek, inkább szalmaláng szerelemről, beszélhetünk, és erős vonzalomról, ami sokszor tovatűnik, amikor jobban megismerjük a másik személyt. Én azt szoktam mondani, hogy a szerelmek „jönnek-mennek”. Az is benne van még az egészben, hogy sokszor inkább a „szerelmebe” vagyunk szerelmesek ilyenkor. Jólesik, ha fontosak vagyunk valakinek, és kitűnünk a többiek közül. Csupán azért, hogy azt mondhasuk, hogy „járunk” valakivel, vagy hogy ne maradjunk le a többiektől, nem kell együtt maradni. Ha nem kedveled, ha nincs közös érdeklődésed,

nincs miről beszélgetnetek, amikor együtt vagytok, tehát nem jön be, hagyd, hogy továbbmenjen, hogy megkeresse azt a lányt, akivel kölcsönös a vonzalma, és te is azzal legyél, aki „bejön” neked.

„Kedves Bizalmas!

Tizenhárom éves lány vagyok, és boldogtalan. A magasságom 165 cm, és 43 kilós vagyok, meg lapos mellű! Azt szeretném, ha nekem is szép, kerek melleim lennének. Azon gondolkodtam, hogy elkezdek tornázni, mellelítő gyakorlatokat csinálni, mint a férfiak, hátha nekem is megnőnek. Vagy ha ez nem segít, hogyan lehet meggyorsítani a mellek növekedését? Kérlek, segíts! Mit tegyek?

Cilka”

Válasz:

Kedves Cilka!

Sajnos a természet dolgába nem jó, és nem szabad beleavatkozni, mert rosszul sülnhet el! Ezért, csak azt tudom ajánlani, hogy legyél önmagaddal türelmes, mert a mellek, azt mondják a szakemberek, 20 éves kor után fejezik be a növekedésüket. Utána csak a meghízás és a terhesség gyarapítják a mellbőséget.

Mivel nem írsz arról, hogy hogyan is állsz a menstruációdal, feltételezem, hogy még csak most indul majd be igazából a testi fejlődésed, az érése. A testsúlyod és a magasságod pedig arra mutat, hogy soványabb testalkatú lány vagy, ami szintén nem garantálja a nagyobb mellbőséget. Ha rendszeresen mozogsz és tornázol, biztos, hogy egészében formásabb leszel, és ha a hát- és hasizmaidat is erősíted, a melleidet is magasabban fogod hordani. Jó lenne, ha a családod nőtagjai között is körülnéznél (anyu, nővér, nagynénik, nagymama stb.), hogy kinek milyen a melle, mert nagy a valószínűsége, hogy te is hasonlítani fogsz valamelyikükre ebben is. Tehát, türelem!

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves lány vagyok, és úgy érzem, valami nincs velem rendben. Már jó ideje nem tudok örülni semminek sem, ritkán mosolygok és nevetek. Állandóan szomorú vagyok. Úgy érzem, engem senki sem szeret. Már utánanézttem az interneten, és még jobban gondba estem, mert mindez a depresszióra utal. Sokat sírok, és nem tud semmi sem felvidítani. Lehetséges már ilyen korán elkapni? Nem merem megmondani a szüleimnek, mit állapítottam meg magamról. Félek, hogy anyukám kétségbeesne miattam. Mit tegyek? Kérlek, segíts!

Hópihe”

Válasz:

Kedves Hópihel!

Serdülőkorban a beindult hormonképzés hatására megtörténik, hogy felborul a hangulatunk is. Ha jobban odafigyelsz, észreveheted, hogy anyukádnál is időnként, menstruáció előtt jelentkezik a lehangoltság, ingerlékenység, rosszkedv. Sőt azt is észrevették, hogy a serdülőknél sokkal gyorsabban és ok nélkül is eltörök a mécses.

Ha viszont ez a lehangoltságod már hosszabb ideje tart, feltétlenül el kell mondanod édesanyádnak, és vele együtt el kell mennetek szakorvoshoz, gyermekpszichiáterhez és pszichológushoz, akik fel tudják fedni a lehangoltságod okát, és megfelelő segítséget is tudnak nyújtani. Vanak országok, ahol nem szégyen elmenni a pszichológushoz, pszichiáterhez, és megbeszélni velük mindazt, ami nyomasztja az embert. Sokan ezt „lélekápolási”, lelki higiéniai okokból teszik, akkor is, amikor nincs semmi bajuk sem. Sokszor nagyon érdekes lehet beszélgetni velük különböző dolgokról. Segíthetnek abban is, hogy könnyebben megbirkózz a lelki problémákkal, érzésekkel. Tehát beszélj meg anyuoddal egy beszélgető randit, a lakás nyugodt zugában, ahol elmondhatod neki mindazt, amit érzel, ami nyomaszt, és közösen eldöntitek, mit és hogyan tovább.

RÜGYFAKADÁS

Álhírek

A próbaérettségi

A próbaérettségi-felvételre a gyerekek visszafogottan, kicsit félénken mentek. Miután elvonultak a termekbe, a tanárok disznópecsenyével várták őket. A finom lakoma után a gyerekek az iskolai hangszórókon az igazgató kedvenc ABBA-lemezét hallgathatták, de már tíz perccel később a szomszéd apácaháza kedvére inkább a legvadabb rockcédjét rakta be a lemezforgatóba az igazgató. A tanulók kísértségi összeredménye kitűnő lett. A pontszámok híre hamarosan eljutott Etiópiába is, és ezért ma már Indiában is rock'n'rollt játszik a pap bácsi a misén, hogy nagyobb legyen az érdeklődés és a látogatottság.

Péter Álmos, Magyarokizsa

Törvény szerint

Egy új törvény szerint a mostani nyolcadikosoknak nem lesz felvételi vizsgájuk. Mindenki kiválaszthatja a két legjobb évi átlagát, és aszerint kerülnek a középiskolába. Sok szerencsét a nyolcadikos végzősöknek!

Pesti Márton, 8. osztály, Csantavér

Én és a padtársam

*Fordulok előre, fordulok hátra,
valami beszéd, kereplés, zaj.
Mint rádióban a hírfelolvasók,
se vége, se hossza, állandó moraj.*

*Balra nézve, lám csak Eriket látom,
a jó öreg padtársam szája jár.
Vonalzót kér, vagy ceruzája tompa,
de az is lehet, hogy radírra vár.*

*Beszédjének se vége, se hossza,
a szája, mint a cséphadaró.
Levegőt sem vesz, csak mondja, de mondja,
beállni egy percre sem akaró.*

*– Csend! – kiált egyet mérgében a tanár.
– Beírtam, Gigi, az egyest neked?
– Mit fogsz folyton a széken, talán
nem találod a padban a helyed?*

*Ilyenkor aztán csendben maradok.
Odaadom a rádióm némán,
és hallgatom tovább a padtársamat,
Eriket, és nézem a tanárt melán.*

Balog Virág Ágnes, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Bemutatom az osztályomat

Az osztályom színes egyéniségek kavalkádja.

Kivel is kezdjem a sort? Van közöttünk: stréber, szimplán okos, akit az egész iskola ismer, az osztály ügyvédje, táncosa, kerékpáros fiúk, van egy hősszerelmes Rómeónk, van horrorfilmfüggő, és van, akit csak szőke cicának hívunk.

Strébernek Zellei Krisztiánt kiáltottuk ki. A hetedik év második félévében óriási hajrát indított, amit azóta is tart. A szimplán okos jelzővel Blanka büszkélkedhet, ugyanis kevés tanulás árán is remek jegyei születnek. Amikor még alsós tagozatosok voltunk, mindig azzal viccelődöttünk, hogy reggelire valószínűleg könyveket fogyaszt. Akit az egész iskola ismer, na igen, ő Dárió. Ez a jelző már kiskora óta üldözi. Vanesa az osztály ügyvédje, hasznos az osztály számára. Jó szerbtudása révén, ha a fiúk összezördülésbe kerülnek más osztályokkal, segít megbeszélni az ügyet. Diana tánc tudását rengetegen csodálják. Ő egy született tehetség. A kerékpáros fiúk közé Kozma Krisztián és Zellei Krisztián sorolható. Kerékpárjukkal ügyes és látványos ugratásokra képesek. Ő, a mi hősszerelmes Rómeónk! Sipos Krisztiánnak szinte minden hétre van egy kiszemeltje. A horrorfilmfüggő Ferike, már szinte a világ összes félelmetes filmjének cselekményét tudja. De vajon kit hagyhattam ki? Ő, hát persze a mi szőke macánk, Emese. Néha nemcsak a haja színe, de a tudása is igazi szőke nőre emlékeztet.

Igaz, hogy az osztályom egy igazi színskála, mégis úgy érzem, hogy nélkülük nem lenne 8. d a 8. d.

Gombos Julia, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Feletem

Becsengettek. Biológiaóra következett. Óra elején beszélgettünk a tanárral. Elvontunk.

Amikor már elfajultak a dolgok, akkor a tanár úr kezébe vette a naplót, és lapozni kezdte. Csend lett, de már késő volt hallgatni.

– Becsei! – szólított.

– Álljon fel!

Felálltam. Megállt az idő, csak a tanár és én voltunk a figyelem központjában. A hideg rázott.

– Mondjon el mindent, amit a mocsarakról tud!

– A mocsarakról?

Nem érkezett válasz a kérdésemre, csak nézett, és azzal a tekintettel a lelkemet is átszúrhatta volna. A társaim mosolyogva néztek rám. Tudtam, hogy nem tanultam, és hogy ezért felelek pont én.

– A mocsarak az állóvizek csoportjába tartoznak.

– Jó.

– Gazdag növény- és állatvilággal rendelkeznek.

– Rendszerben van.

Többet nem tudtam a tanárnak a mocsarakról mondani.

– Csak ennyi? – kérdezte gúnyosan.

Megalázva éreztem magam. – Hát ennyi.

– Jól van akkor.

– Mik a biomok?

Ezt a kérdést hallván megpróbáltam az időt húzni, mert már csak egy-két perc volt hátra az órából.

– Hát Becsei ez a jegy se lesz több, mint ahányadik helyen vagy a naplóban.

Beírt egy egyest. Mindentől elment a kedvem. Csak néztem, néztem, néztem egy pontba, és valamire elkalandoztak a gondolataim. Azon az órán már nem voltam ott lelkileg. Kicsengettek. Bányadtan mentem ki a tereméből. Hazaérve elpanaszoltam a szüleimnek a „jó” jegyget.

Azt mondták:

– Fiam, ezentúl ne nézz a tanár szemébe, mikor felelsz, mert elfelejted azt, amit mondani akartál.

Így történt, hogy az év első hetében egyest kaptam felelésre.

Becsei Szabolcs, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

A „Szabad téma” következményei

*Október a végét járja,
az őszi lába már belépett az osztályba.
A lányok haja tele avarral,
mi, fiúk meg nevetünk nagyokat a markunkba.
Pletykálok padtársammal a padban,
nagy unalom keletkezik a suliban.
Bámulum a hulló leveleket,
a tanár meg becsületesen mondja a szöveget.
Feladja a házi feladatot, egy fogalmazást,
szabad téma, ami lehet minden más.
Magasban a sok gyerekmancs,
dőlnék a kérdések, mindenfelé harc.
Elmúlik még három tanítási óra,
felkötöm a gatyaszárát, és felülök a lóra.
Mikor hazaérek, ebédelek,
a bablévesbe friss kolbászt szelek,
és onnan jönnek az ötletek.
Elfoglalom trónom.
Toll helyett kezembe veszem billentyűzetem,
papír helyett meg a képernyőmet.
Pár perc alatt kész,
egy feladattal kevesebb, nincs többé vész.*

Hollósi Vidor, 7. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Az osztályban tizenöten vagyunk

Tizenöten vagyunk már,
Tíz a fiú, öt a lány.
Elég kevés, mégis sok,
Olyan, mint egy hangyaboly.

A csengő, ha megcserdül,
Az egész osztály kicsődül.
A szünetben körülnézek,
Emlékeket felidézek.

A régi tanító nénim kerese,
De sehol se nem lelem.
Új itt az iskola, új a tanár,
Csak már a helyem megtalálnám.

Az osztálytársaim a régiek,
Velük majd csak egyetértek.
A tanulást megduplázom,
A jegyeket kijavítom.

Osztályelső, ha nem is leszek,
A jeles eredményt még elérhetem.
Ha szorgalmasan tanulok,
Az első ötbe bejutok.

Milovánovity Szandra, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Így tanulok én

Hogy hogyan tanulok én? Hmm, talán... ah a fenét... igen, megvan!!!
Nem is szoktam tanulni....Talán csak egy picit.

Először is, mint minden tanuló, előveszem a könyveket. Második lépés, hogy elmegyek játszani a kutyámmal, mialatt szellemileg felkészítem magam a pokolra. Nem szeretek tanulni. Senki sem szeret. Na, mindegy, ne térjünk le erről a roppant un... akarom mondani „érdekes” témáról. Miután felkészültem, elmegyek ta... tusolni. Lehűtöm magam. Ezután kezdődhet a... az ebéd. Na, már tényleg jó lenne elkezdenni,... a kedvenc műsorom nyomon követését. Mikor teljesen kiürítettem az elmém, semmire nem emlékszem – arra sem, hogy tanulni kell –, elmegyek számítógépes játékokat játszani. Mindig forogtam és nézelődni szoktam – hisz az én szobám elég félelmetes –, nézelődni szoktam jobbra-balra... míg nem megpillantom a könyveket. Ránézek az órára... este tíz. Maradt még fél óráam. No, ez az az idő, amikor tanulok. Előveszem a bőrborítású tolltartómat, és konstátálom, hogy nincs benne a ceruza. Akkor hát keressük! Tíz perc múlva megtalálom. És akkor végre kinyitom mondjuk a német könyvem. Megállapítom, hogy semmit sem értek a szövegből. Előveszem a szótárt. Minden szót megfejtek. Kész a német lecke, és kellemes érzés fog el. Magyar, matek, szerb, angol, főci... ezek mennek. Töri, rajz, zene, biosz... ezekből nincs házi.

Hopp, már tizenegy óra. Ideje lefeküdni. Reggel fél nyolcra megyek iskolába. Ötkor kelek. Átismételem a múlt órák anyagát, majd ezek után bepakolok a táskámba. Megmosdok, elvégzem a személyes dolgomat, reggelizek, és indulok.

Nagyjából mindig másnap reggelre marad minden, akkor meg sűrget az idő, és csak összecsapom a leckéket. Ahhoz képest jók a jegyeim. De nem ajánlom ezt a módszert másoknak, és szerintem tudjátok miért.

Csipak Erik, 6. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Nem tévedésből került be ma a Rügyfakadásba másodsorra **Milovánovity Szandra Az osztályban tizenöten vagyunk** című verse. Lapunk 38. számában ugyanis a vers alatt Szandra vezetéknevébe hiba csúszott, de a helynév és az iskola neve sem pontos. A vezetéknev elírásáért elnézést kérünk. Az iskola és a helység neve viszont hiányzott az írás alól, és így történhetett meg, hogy a szabadkai fogalmazások közé került. Hogy ez máskor ne forduljon elő, arra kérlek benneteket, hogy a helység nevééről és az iskola nevééről se feledkeztek meg, ha verset, fogalmazást küldtök a Rügyfakadásnak.

Még egy visszapillantás. A Jó Pajtás 39–40. számának 40. oldalán érdekes újra elolvasni a **szajáni nyolcadikosok szellemes álhíreit**, és megfigyelné, milyen szerepet kapott bennük Mátyás király, továbbá a kerékpár, sündisznó, zokni, tenger, könyv és a lila szó.

A mai válogatásból pedig a palicsi **Szeles Réka Fehér című versét** ajánlom figyelmetekbe, mert ennek folytatása lesz a következő számokban. A palicsi nyolcadikosok ugyanis az asszociációs (képzettársítási) készségüket csillogtatják a fehér szín ürügyén.

Az **óbecsei Petőfi Sándor iskolából** a szünidőben megérkezett a **Figyelő című diáklap** októberi és decemberi száma. Az októberi a gyermekhét, a decemberi pedig a karácsonyi ünnepkör jegyében állt össze. A továbbiakban mindkét számból válogatok a Rügyfakadás oldalaira. Jellemző e két számra, hogy gazdagodott a riport- és híroldala, ez valószínűleg a médiaszakkör szorgalmának köszönhető.

Én pedig most köszönettel nyugtázom a december 5-e óta küldött sok-sok írást a következőknek:

Ada: Almádi Ágnes, Bagány Balázs, Balog Virág Ágnes, Bence Pozsgai Rebeka, Berec Márk, Gordán Carmen, Hanák Adél, Huszár Hédi, Mihalek Orsolya, Miklós Tímea, Nagy Abonyi Krisztina, Pálfi Paula, Šeľemba Aleksandra, Šeľemba Aleksandra–Gálfi Kata, Szabó Szepesi Andrea, Szél Csongor, Szügyi Levente, Vastag Krisztián, Velez Roland; **Rajzot küldött:** Bács Ágnes és Šeľemba Aleksandra;

Csantavér: Ali Karolina, Blinka József, Bojtos Miksa, Borbély Jácint, Budánovity Nikolett, Budemac Péter, Csetvei Alexandra, Farkas Naomi (2 írás), Fodor Boglárka, Gábor Tímea (2 írás), Horvát Réka, István Anna, Juhász Jácint, Jurcek Flóra, Kecsenovics Kitti (4 írás), Kollár Beatrix, Kovács Viktória (2 írás), Kozma Gábor, Kuruc Auróra, Lality Izabella Izolda, Mészáros Adrián, Nagy Zsuzsanna (3 írás), Obrád Antónia, Oláh Klaudia, Pletikoszity Gábor, Pletikoszity Tamás, Rác Leontina, Salamon Ákos (2 írás), Szabó Alexandár, Szabó Alisza, Szabó Lóránt, Szakács Kilián, Szedlár Dániel (3 írás), Tar Eleonóra, Zemunović Nikol, Toldi Boglárka, Virc Martin, Vituska Ádám, Vörös Viktor (2 írás), Zabos Enikő (2 írás), Zserai Petra és Zsoldos Krisztián (3 írás);

Magyarkanizsa: Péter Álmos (2 írás) és Rekecki Dorottya;

Nagykikinda, Fejős Klára iskola: Hollósi Vidor (3 írás), Juszkán Petra és Lénárd Orsoly (2 írás); **Rajzot küldött:** Hajnal Blanka;

Óbecse, Petőfi Sándor iskola: Almási Vivien, Fazekas Sára, Gyurcsik Heléna, Karácsonyi Orsolya, Karácsonyi Orsolya–Tóbiás Vivien, Kéring Dorina, Kéring Dorina–Selymesi Virág, Kovács Ármán (2 írás), Lugožsán Joshua (2 írás), Német Renáta, Ruzsik Leila, Selymesi Virág, Szemer Ervin és egy névtelen; **Samu Mihály iskola:** Andruskó Henrietta, Becsei Szabolcs, Kohajda Tamás, Mák Emese, Polyák Krisztina, Ráday Anita, Szerda Adrián, Szőnyi Rudolf, Talpai Előd, Tölgyesi Zsolt, Varga Péter és egy közös munka;

Pacsér: Csányi Ágnes, Nagy Mariann (2 írás) és Szemesi Laura;

Palics: Lipták Ramona, Sörös Vince, Szalaji Natália és Szeles Réka;

Szaján: Zombori Tamás;

Szabadka, Kizúr István iskola: Horváth M. Barbara, Jaksa Dániel, Rác Szabó Lilla, Zsáki Viktor; **Rajzot küldött:** Liza Ležaić, Schweizer, Szabadi Olivér, Zemunovity Laura; **Jovan Mikić iskola:** Csipak Erik;

Topolya, Csáki Lajos iskola: Bencsik Blanka, Fárbas Tamara, Gombos Julia és Vojter Kitti; **Rajzot küldött:** Asztalos Imola, Becskei Georgina és Francia Lénárd;

Törökbecse: Pálfi Dajana; Maja Milosavljev (2 rajz).

Legyetek a 2013-as évben is ilyen szorgalmasak!

Tomán Mária

Vonatrablás

A nemzetközi gyors első osztályú fülkékében egyetlen utas ül. Hirtelen felpattan az ajtó, s egy fegyveres, álarcos gengszter lép be:

- Gyerünk, adja ide a pénzét! – parancsol az utasra.
- De hiszen nekem egy vasam sincs!
- Akkor meg miért reszket ennyire?
- Mert azt hittem, hogy a kalauz jön. Ugyanis jegyem sincs.

Három alma

A matektanárnő megkérdezi a gyerekeket:

- Mi lesz akkor, ha van három almád, és a testvéred megeszik belőle kettőt?
- Móricka felteszi a kezét és válaszol:
- Nagy verekedés!

Hadihajó

Megy a hadihajó az óceánon, amikor a kapitány fényt lát a távolban. A rádióhoz lép, majd a kapcsolat felvétele után utasítást ad:

- Itt a USS Missouri, önök felé haladunk, térjen ki jobbra 5 fokot!
- Nem, önök térjenek ki jobbra 15 fokot!
- Ha jól akar, azonnal térjen ki, én a USS Missouri kapitánya vagyok!
- Én meg a világitorony őre!

Panaszkönyv

A mozi pénztáránál a falusi bácsi bosszankodik.

- Tessék ideadni a panaszkönyvet és még egy jegyet!
- De bácsi, maga már a negyedik jegyet vásárolja!
- Hát éppen ez az! Ahányszor bemennék vele, ott áll egy nő, és mindig összetépi!

Összeveszés

A székely nagyon összeveszik a feleségével. Olyannyira, hogy a férj elmegy otthonról.

Eltelik egy év, két év, öt év, tíz év, amikor végre újra megjelenik.

Az asszony kérdőre vonja:

- Hol voltál ennyi ideig?
- Kinn.

Első műtét

Betolják a beteget a műtőbe, ahol már az orvos beöltözve várja. Mivel a beteg nagyon idegesnek tűnik, az orvos megkérdi:

- Mondja, mitől ilyen zaklatott?
- Doktor úr, ez lesz az első műtétem!
- Ugyan már, uralkodjon magán! Nekem is ez lesz az első műtétem, mégsem csapok ilyen patáliát!

Disney

Az apa kérdezi a gyerekeitől a Disney weboldalával kapcsolatban:

- Milyen jelszóval regisztráltad magad?
- Mikiegér-Donaldkacsa-Goofy-Pluto.
- És miért ilyen hosszú?
- Azt írták, hogy legalább négy karaktert kell tartalmaznia!

Tenyérfjós

A tenyérfjós rövid transz után azt mondja az ügyfélnek:

- Uram, önre sajnos nagyon ronda halál vár: leszúrnák megperzslík, feltrancsírozzák, megdarálják...
- Várjon egy percet, leveszem a disznóbőr kesztyűmet!

Vonat

- Pistike! A városból B városba 5 óra alatt ér a vonat, nem pedig 3 óra alatt, mint ahogy te számoltad!

- Gondolhattam volna... a vonatok mindig késnek pár órát...

Időjárás

Egy rendező elmegy az indiánokhoz filmet rendezni. Egyik nap megkérdezi az indián varázslót, hogy milyen idő várható mára.

Az indián így felel:

- Ma meleg lesz!

Másnap ismét megkérdezi a rendező, hogy milyen idő lesz.

Az indián azt mondja:

- Esős idő várható!

A következő nap már a sajtóval jön, hogy az egész világ hadd lássa, létezik egy indián, aki meg tudja mondani az időjárását!

- Na és ma milyen idő várható?

- Azt sajnos nem tudom megmondani!

- És miért nem, talán mert nem egyedül jöttem?

- Á, dehogy, csak elromlott a tévém, és nem láttam az időjárás-jelentést!

Jó hallás

- Szólt valamit Jean?

- Nem szóltam uram.

- Akkor jól hallottam!

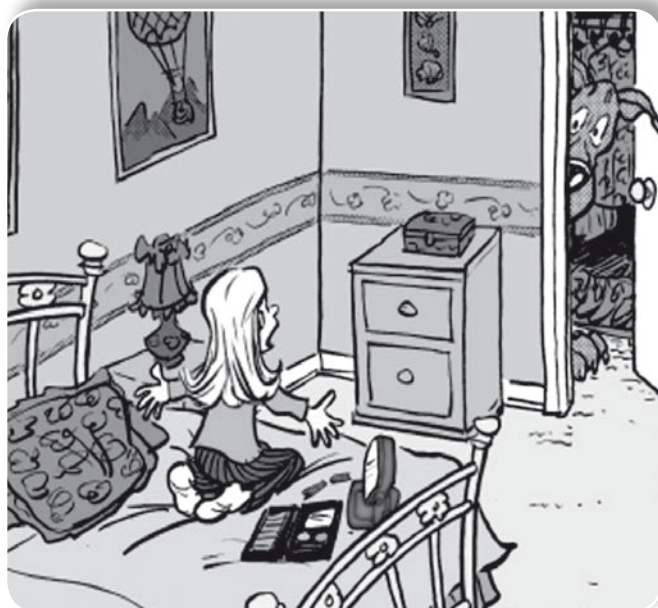
Postagalamb

- Mit gondolsz, melyik a gyorsabb, a ló vagy a postagalamb? - kérdi a székely a komjától.

- Gyalog a ló...

- Mindannyian hozzájárultunk...

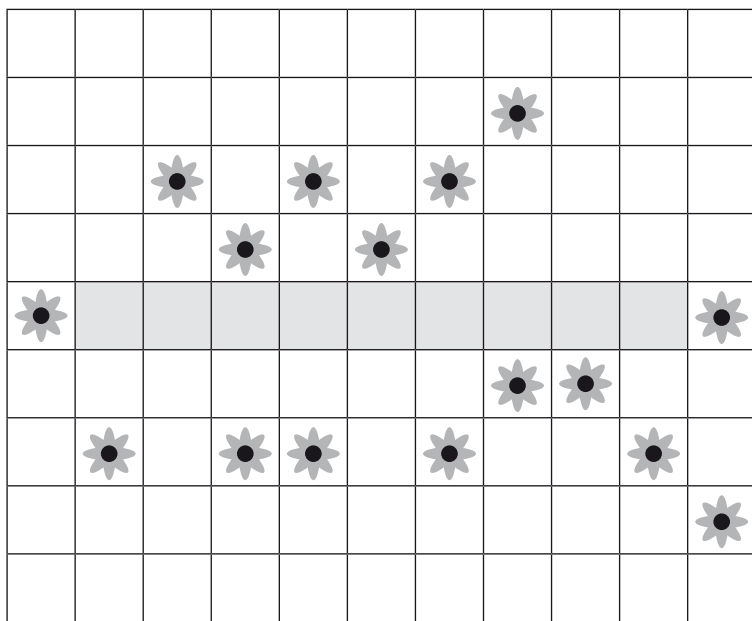

- Nyugodtan bújj elő, csak vicceltem, hogy kirúszozlak.

Óriásrejtvény

Démokritosz ókori görög filozófus gondolata			TÖRÖK FÓVÁROS	HÁZI BETŰI ELMÉLÁZOTT	ÉREST SERKENTŐ	JUTTAT AFRIKAI ÁLLAM, MA KONGÓ	ELGONDOLKODIK SÍR A BABA	HIRDET-MÉNY SZERBŰL O. U.	TESTÜNK RÉSE	◆	
			1/1								
			NŐI NÉV					CSODÁLAT			
			CSALÁD					LAK BETŰI			
LYUK NÉPIESEN	1/2	500 BAKA	-RA, ... ADRIAI VÁROS	ETIKA RÉGI RÓMAI PÉNZ			ÉSZAK FÉL ÖT!	VAS BETŰI 104	UGYAN! ÉS NÉMETŰL		
			PÁRHUZAMOS TRÉFÁSAN UDVARLO FORDÍTVA				...? MI? SZÁMNEV		ELEGE VAN BELŐLE NEM TÉGEDET		
SÚRÓ HÜSLEVES SPANYOLOR. NÉPCSOPT				CSAPADÉK A FA NYŰL-VÁNYA		ÁTVÉSZEL	HIRTELEN TAMADT BETEGSÉG SUGÁR				
					HADONÁ-SZIK	KIÖNT A FOLYÓ FELIG ÜL		N. D. A. NORD			
KÁRDAL VÁLLON VER							A BÖLCSŐ IGÉJE		BŐR KESERŰ OLASZUL (ÉK. F.)		
				2/2	REGÉ KÖZEPE TEMPUS	ÉRNI KEZD KACAT	MAGYAR KÖZ-TÁRSASÁG FOVÁROSA OSLO		BEA BETŰI EPER SZEM!		
MESEALAK (ÉK. H.)								NŐI NÉV TARI ISTVÁN			
EMBERI ALKAT	EZ	RÁDIUSZ	X. Y. ... SZOKNYA-HOSSZ IS LEHET	TALAJ SZERBŰL MÁSODIK SZEMÉLY		ÁRASZT EGYFAJTA KUTYA			EGYESÜLT ARAB KÖZ-TÁRSASÁG		
					ÜDÍTŐITAL	CICANÉV DŐRE BETŰI			TÖRÖK-ORSZÁG MENNI KÉNYSZERÍT	EURÓPAI NEMZET	
ÉJFÉL ELŐTT	2/1	A SZÓBAN-FORGÓ SZEMÉLY		LL		SÍVA EGYNEMŰI KÉN		NORVÉGIA	ITTRIUM	ÁLLATLAKÁS ESI	
		TILTÓSZÓ LAKAT			A KOALA IS EZ KÖLNI					EZ FORDÍTOTT IGÉIDŐ	
PÓDIUM						KILOGRAMM	◆	RÉS KEZDETE ÜGVESSÉG	HANGTALAN NÓTA ÉNEKELT SZÓCSKA		
O. Á. SZAGLÓ-SZERV			ELBA EGYNEMŰI		EME	ÁGI EGYNEMŰI KÉTÉLTŰ ÁLLAT	ÉGTÁJ TENGERI HAL				
			SZEKÉR ELEJE, HÁTULJA BELGRIMUM	SZ	ELMŰLT	JÖKIVÁN-SÁGÁT FEJZEI KI DOLNI KEZD				KETTŐZVE JÁTEK	
SVÉD-ORSZÁG VÍZBEN ÉL		BETAKARÓ FOLYADÉK					ÖKÖR SZERBŰL	Ó SZERBŰL ORCZY LŐRINC	ÓDON	HÁZORZÓ 50	
			KELET						SZ		
AZ ÉG SZINE NAHÁT!			HANGTALAN MÁTÉ LÁM (ÉK. H.)		SZÉL-HÁRFA VADÁSZAT SEZRIBŰL			TITKOLNI KEZD FELFOG			
		ÉGÉS EGYNEMŰI	EGY LENNERT GÉZA	MESSZE ARZÉN		MENNI KEZD	HANGATAL-NUL HOZ	ÉSZAK A. E.	101		
HIÁBAVALÓ KÜZDELEM	SZ										
◆											
Seneca ókori filozófus bölcssége											

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

Találós kérdés

Szárítás közben lesz vizes. Mi az?

A választ a rejtvényben találsz, ha berakod a rácsba a szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: AV, ÁT, EE, FA, HK, IL, ÓL, RÓ, RR, SI, TA.

Hárombetűsek: ARI, BÜZ, FUT, GÁZ, ÖZÖ, SKL, ZÖM, ZRI.

Négybetűsek: ÁLLA, OROZ, ÖRÖM, RÖMI.

Ötbetűsek: LOZAN, SZÉKI, TERÉZ.

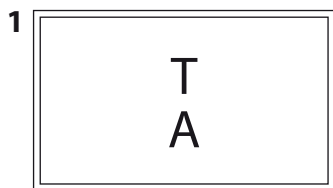
Hatbetűsek: ÁLÖKÖR, MÖGÖTT, RÁLÓTT.

Hétbetűsek: ÁTGÁZOL, RÁÍRTÁK.

Tízbetűs: LITERATURA.

Tizenegy betűsek: ALTERNATÍVA, ORSZÁGHATÁR.

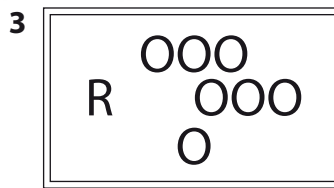
Betűrejtvények

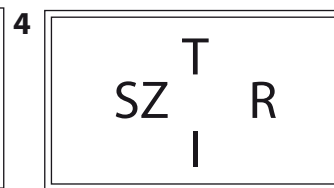
Zilahy Lajos műve

Déry Tibor műve

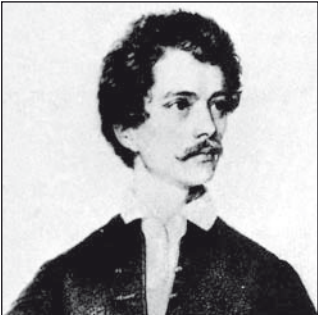
Móricz Zsigmond műve

Nádas Péter műve

Skandináv rejtvény (1-2.)

A magyar irodalom egyik legnépszerűbb, a világirodalom legismertebb alakja 190 évvel ezelőtt született. Rejtvényünkben a nevét és három költeményének címét rejtettük el.

	GALAMBFÉLE MADÁR FOSZFOR	BÓRSZŐLŐ, (R. ÉK.) TANÁCSOT AD	... FERENC ZENESZERZŐ LOMBOS NÖVÉNY	A TETEJERE FUT	NŐI NÉV FON BETŪI	HATALOM FORDÍTVA SÚLYMÉRTÉK	
	HUNCSUT LÉTEZNI		ÖLTÖNYKA- BÁT (ÉK. H.)	FALAT RAK GYORSLEPTÉK- KEL HALADÓ (ÉK. H.)	ILONKA ... MARS		
NORVÉGIA CSELEKEDNI	MAGAM CSINOS	MEGÁLD PÁROSAI NAGYON SZERET	TALAJ SZERBÜL 6	VAS- ÖTVÖZET	JUHÓL MEG VAN FENVE	MAURITS FERENC DOG BETŪI	TÖK BELSEJE RANG- JELZŐ
MÁTÉ ERZSI A KÖZELEBBIT	SZALAG- CSOKOR	104 MÁTKA	500 X, Y, ...	MUNKA IGEN SZERBÜL	GERMÁNium PORTU- GÁLIA	ÉNEK FÉL ÖT!	
	VIZ- ELVEZETŐ EGY						

Szókihúzó

H	F	E	A	N	F	Z
Y	Ó	R	N	Ő	E	Ö
A	V	E	Ó	L	GY	L
R	O	V	M	T	E	D
A	D	A	A	B	L	O
I	A	D	R	B	E	O
T	R	O	S	Z	M	R

FEGYELEM
HÓEMBER
ODAVER

ÓVODA
RAMÓNA
SORT

TIARA
ZELMA
ZÖLD

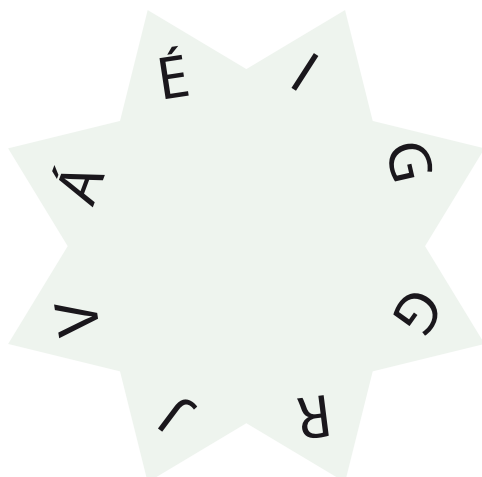
Húzd ki a szavakat az ábrából, majd olvasd össze a megmaradt betűket, egy növény termését kell eredményül kapnod.

Névbújtatás

1. NYÁRON ATHÉNBA UTAZUNK.
2. MÁR TONNASZÁMRA ÁLL A SZEMÉT.
3. A SZEREPÉT ERŐSEN ELTÚLOZTA.
4. KORÁN KELT A HÚGOD, LÁTTAM ÁSNI A KERTBEN.
5. AZ ALMÁT ÉN IS SZERETEM.

Minden mondatban egy-egy nevet rejtettünk el, ezt kell megkeresned.

A tél virága

Csak logikusan!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kétperces

1	2	3
K		S
	Á	A
A	K	Ó

A négyzetekbe vízszintes és függőleges irányban 2-2 hárombetűs szót kell beírnod úgy, hogy mind a két irányban értelmesek legyenek.

Kiköltőcske

1					
2					
3					
4					
5					
6					

Meghatározások:

1. Rókabőr,
2. Szigetország,
3. Töltött káposzta,
4. Vízi jármű,
5. Tornaszor,
6. A kimosott ruhákat simítjuk vele.

Ha jól töltötted ki a rejtvényt, akkor az átlóban egy téli szórakozási eszköz nevét olvashatod.

A 39–40. szám megfejtései

Óriásrejtvény

MIKLÁS, LUCA NAPJA,
NAGY KARÁCSONY
NAPJA, APRÓSZENTEK,
SZILVESZTER, VÍZKERESZT

Keresztrejtvény

– Én meg a
világítótoronyból.

Betűrejtvények

1. karácsony, 2. ajándék, 3. szeretet, 4. ünnep

Anagramma

szilveszter

Szóbetoldó

ADA

Szerencsekerék

Boldog új évet – minden
ötödik betűt

Körszámtan

85 – Az első számból
kivonunk 11-et,
majd hozzáadunk 9-et, végül
megszorozzuk 2-vel, és így
folytatjuk.

Minirejtvények

vízszintesen: epe, sík, őre;
függőlegesen: eső, pír, eke
vízszintesen: lép, ára, tud;
függőlegesen: lát, áru, pad
vízszintesen: akó, pár, ara;
függőlegesen: apa, kár, óra

Betűpótló

hóember

Karácsonyi berakós

Varázslat karácsonyfára

Miniszudoku

1, 3, 2, 4

4, 2, 3, 1

3, 4, 1, 2

2, 1, 4, 3

A 38. skandináv rejtvény

megfejtése:

LOUIS PASTEUR,
A VESZETTSÉG ELLENI
SZÉRUM

Könyvjutalmat kap:

Ördög Lóránt, Kisorosz

Ian Somerhalder

Az ízig-vérig vámpírrajongók már jól ismerik Ian Somerhalder nevét, akik pedig nem, bizonyára sokat hallanak még róla. Nehéz ugyanis elképzelni, hogy a Vámpírnaplók egyik nagy sztárját ne halmozná el filmszerepekkel, miután a vérszívókról szóló tévésorozattal ekkora sikerre tett szert. Képzelt interjúnkban Ian Somerhaldert mutatjuk be.

– Kiskorodban már érdekelt a vámpírok világa?

– Nem mondhatnám. A Louisiana állami Covingtonban születtem 1978. december 8-án, tehát majdnem a Mikulás hozott. Anyám masszórként dolgozott, apám pedig építkezési vállalkozó volt. Nagyon távol állt tőlük a sötétség világa, engem katolikusnak neveltek, és egy katolikus magániskolában tanultam.

– Ezek szerint szigorú neveltetésben volt részed?

– Azt azért nem mondhatnám, mert a szüleim felismerték, hogy a külsőségek is számíthatnak. Épp csak azt nem akarták, hogy megfeledekkezzek a belső értékekről. A külsőm tehát már a kezdetektől értékesíthetőnek bizonyult, 10 és 13 évesen modellkedtem, és amikor csaknem nagykorú lettem, a színészkedés mellett döntöttem.

– Azóta főleg televíziós színészként dolgozol. Mely sorozatokban láthatunk?

– A Will és haverokban (Young Americans), amely egy másik sorozattal, a Dawson és a haverokkal kapcsolható össze. Ebben egy tekintélyes bentlakásos iskola igazgatójának a fiát, Hamilton Fleminget alakítottam.

Érdekes, hogy akkortájt egy egészen másik filmben is játszottam, A vonzás szabályai-ban, amelyben együtt szerepeltem James Van Der Beekkel, azaz Dawsonnal.

– Melyik szereped hozta meg számodra a várva várt áttörést?

– A Lost nagy sikerű tévésorozat, amelyben Boone Carlylet alakítottam, habár egy kicsit én is elveszettnek éreztem magamat, ami a szerepemet illeti. Madarat lehetett volna fogatni velem, amikor elsőként válogattak be a sorozatba, azután pedig egészen ironikus módon, elsőként is halt meg a karakterem, már az első évad huszadik részében. Pipa voltam emiatt, egészen addig a szívem csücske volt Hawaii, és házat is szerettem volna ott venni, de amikor értesültem a fordulatról a szereppemmel kapcsolatban, már elment tőle a kedvem. Akkor sem jött vissza, amikor utána még kilenc részben játszhattam. Időközben viszont szerepeltem még néhány krimisorozatban is: a Különleges ügyosztályban, a CSI – helyszínelőkben, és a CSI – Miami helyszínelőkben is.

– Újabb sikered pedig a Vámpírnaplókban nyújtott alakításod. Kit játszol ebben a sorozatban?

– Damon Salvatore, aki egy veszélyes és őrült vámpír, de szerintem ugyanakkor humoros és őszinte is, közben pedig nagyon szerelmes az öccse barátnőjébe, Elena Gilbertbe.

– A magánéletedben is vad vagy?

– Ellenkezőleg. Mint említettem, a szüleim megtanították velem, hogy valós belső értékek nélkül semmik vagyunk. Ami engem megmozgat, az a környezetvédelem, és ezt nagyon komolyan veszem. Nem riadok vissza attól sem, hogy saját kezűleg segítek ott, ahol baj van. Amikor két-három évvel ezelőtt megtörtént a Deepwater Horizont olajfúró torony katasztrófája, ott voltam a takarításnál. Segédkeztem az olajszenyvezett vadvilág kipucolásában, és közszolgálati közleményekben is szerepeltem, hogy megmutassam az embereknek, ők hogyan tudnak segíteni. Állatvédő szervezeteket is támogatok, mert szeretem a szőrös barátainkat. Projektet indítottam egyik születésnapomra, és azt kértem ajándékba az ismerőseimtől, hogy adományokkal támogassák törekvésemet a kóbor állatok megvédéséért. Azóta saját alapítványt hoztam létre, amely többek között a tudatos környezetvédelemre hívja fel a figyelmet. Mindenkinek csak azt tudom ajánlani, hogy védjék a természetet, és szeressék az állatokat. Ne tegyenek velük olyasmit, ami nekik sem esne jól.

L. M.

Nina Dobrev

A Vámpírnaplók a Twilight mellett a legemlegettebb film volt mostanában, azzal, hogy előbbi a tévéről riogatta a nézőket. A Vámpírnaplók középpontjában Elena Gilbert áll, aki két vámpírfiú között öröklődik. A vámpírrá vált Elenát és hasonmását, a gonoszabbnak számító Katherine Piercet, Nina Dobrev játssza. Képzelt interjúnkban őt kérdezzük.

– A neved már elárulja, hogy nem tipikus amerikai színész vagy. Hol születtél?

– Bulgária fővárosában, Szófiában, de kétéves koromban Kanadába költöztünk, és Torontóban nevelkedtem. A teljes nevem egyébként Nina Konsztantinova Dobreva, ez még többet elárul a származásomról.

– A társadat a Vámpírnaplókból, Ian Somerhaldert, majdnem a Mikulás hozta, mivel december 8-án született. A te születésed is kötődik valamilyen érdekes dátumhoz?

– Nem mondhatni, viszont én is téli gyermek vagyok, mivel csaknem egy hónapra rá, január 9-én születtem, csak hogy én jóval korábban, 1989-ben.

– Milyen családban nevelkedtél?

– Anyámat a művészetek érdekelték, apámat pedig a tudományok. Olyan környezetben nőhettem fel, ahol kétféle világ tárulkozott ki előttem. A bátyám mérnöknek tanul, ő tehát „apja fia” lesz, engem pedig jobban vonz anyám világa. Mintha felosztottuk volna a kettőt.

– Főleg mi érdekel, már ami a művészeteket illeti?

– Minden. Kifejezetten rajongok a művészetekért: a mozgásért, a táncért, a színházért, a festészetért és a zenéért. Emellett viszont az, hogy egy másik kontinensről érkeztem, nyelvtanulásra ösztönzött. Folyékonysan beszélek franciául, angolul és bolgáruul is. A szüleim nagyon fontosnak tartották, hogy beszéljem az anyanyelvemet is. Ezek után talán nem meglepő, hogy művészeti iskolába jártam, és még ha tettem is kitérőt, és az egyetemen szociológiát tanultam, a végén mégis a színészetet választottam.

– Mikor figyelt fel rád a filmvilág?

– Sok társamhoz hasonlóan, először én is modellkedtem, az így kapott reklámszerepeknek köszönhetően viszont felfigyeltek rám. Kaptam ugyan néhány kisebb filmszerepet, de első jelentősebb filmem a Deg-rassi gimi című tévésorozat lett, amelyben

négy éven keresztül játszhattam Mia Jones szingli tinédzseranyát.

– Úgy érzed, hogy a Vámpírnaplók hozta el számodra az áhított áttörést?

– Talán valamiféle előjelnek számított 2008-ban, egy évvel a Vámpírnaplók előtt, hogy a Ne kiáltás vérfarkast! televíziós horrorfilmben játszhattam főszerepet. A következő évben megjelenő Vámpírnaplók viszont nagyon népszerű lett.

– Hogyan mesélnéd el azoknak, akik még nem látták a sorozatot, kit formálsz meg benne?

– Ez nem egyszerű feladat, mivel hogy két külön karakterről van szó. Az első Elena Gilbert, aki a sorozat középpontjában áll, miközben Stefan és Damon Salvatore között öröklődik. Ez valójában egy szerelmi háromszög története, amelyet az tesz izgalmassá, hogy a vámpírok világában játszódik. A háromszög azonban néha négyyszöggé alakul, mert megjelenik Katherine Pierce is, Elena

hasonmása, akit értelemszerűen szintén én játszok. Katherine változtatta át Stefant és Damont, de Stefant szereti. Stefannak viszont nem Katherine kell, hanem Elena. Nos, ez így bonyolultnak tűnik, inkább azt ajánlom, hogy nézzétek meg, mert úgy minden világossá válik, és sokkal érdekesebb is látni a filmet, mint elolvasni a tartalmát.

– Milyen érdekességeket hoznál fel a színészi pályafutásoddal kapcsolatban?

– Az egyik, hogy a komorabb tartalmú filmek egyre inkább megtalálnak. A Ne kiáltás vérfarkast! és a Vámpírnaplók után egy thrillerben, A szobatársban játszottam, amelyben Katherine Graham volt a partnerem, aki szintén a Vámpírnaplókban játszik. Azonban ne gondolja senki se, hogy körülöttem minden ilyen sötét. Említettem, hogy téli gyermek vagyok: nos, a Madagaszkár-karácsonyban az én hangomon szólal meg Kupidó, a rénszarvas.

L. M.

Nyúlfogás lópokróccal

Reggelre legalább méteres frissen hullott hó borította a földet. Két nap és két éjjel szakadatlanul havazott. A hó vastagsága ellenére Pista bátyám, anyai nagybátyám könnyen behajthatott szánkóval a tanyáról. Leállította a lovakat a kapu előtt, majd bejött és elmondta, hogy petróleumot és süvegcsukrot vásárol a közeli boltban. Ezt a Pista bátyámat Zombori Istvánnak hívták, de ha valaki így ejtette ki, akkor nem tudták volna, hogy melyik az a három közül. Mert három is viselte ezt a nevet. Ezért nagyon találóan Kistera Pistának nevezték. Igen találóan, mert az édesanyja, vagyis az én szülém neve Tera volt. És alacsony természeténél fogva Kisterának nevezték. Éppen a szomszédunkban lakott egy másik Zombori Pista, azt meg úgy hívták, hogy Jakab Pista, egyik dédapja neve után. E kis bevezető után rátérek igazi mondanivalómra.

– Ugye, Pisti, van-e kedved kigyűnni velem a tanyára? Úgyszincs most itten apadéknak semmi hasznuk belüled. Möglásd, út közben fogunk nyulat.

Szüleim beleegyeztek azzal, hogy másnap hozzon haza, úgyis meg kell jártatni a lovakat a hosszú téli pihenő miatt. Amikor elhagytuk a falut, levette rólam a lópokrócot, amelybe beburkolóztam, és azt mondta, hogy: – Figyeld, ha valahol egy barna foltot látsz a havon, akkor szóljál! Te nézed a bal oldalt, én meg a jobbat.

Csak úgy szikrázott a hó sík felülete az erős napsütéstől. Én ugyan meresztgettem a szememet, amikor már jól elhagytuk a falut, de nem láttam sehol a havon barna foltot, amit ő úgy magyarázott: a nyúl lent van mélyen a hó alatt, és a lélegzetétől barnul meg egy tenyérnyi nyíláson a hó.

– Pista bátyám, én nem látok egyetlen nyulat se.

– Azt nem is látod, mert most legalább két napig nem mozdul ki a hó alól, míg nagyon meg nem éhezik, vagy meg nem keményedik a hó fölötté. Úgyhogy nem látsz a havon futkározni nyulat.

Aztán hirtelen megállította a lovakat: – Nézd, ott van egy nyílás!

Máris a kezembe adta a gyeplőt, hogy a lovakat helyben tartsam, nehogy eltévesszük az utat, bár még látszott a szánkó reggeli nyoma. Fogta a lópokrócot, és lassú léptekkel elindult a barnás folt felé. Még jobban lassított, s amikor már majdnem odaért, kezével szétterítette a pokrócot, majd egy ugrással rávetette a pokrócot a nyílásra, és maga is ráfeküdt. A pokróc közepe hirtelen fölragadt.

– Itt van benne a nyúl! Mondtam ugye, hogy fogunk egyet!

Aztán odahozta, felemelte az ülés ládáját, és beletette. Mondván, hogy élve visszük haza, mert a pajtában egy nagy ládába szokta berakni, ha többet is fog egy-egy ilyen pokrócos vadászaton.

– Most majd te fogod mög a másikat – volt a derűs válasz. – De ne ijedj meg, én is melletted löszök. Azt is élve szeretném hazavinni. Majd möglátod, hogy örülnek neki a gyerekek.

Pista bátyámnak ugyanis volt egy nálam két évvel idősebb lánya, a Maris, meg egy két évvel fiatalabb fia, a Pisti. Hát hogy milyen folyamatos az elnevezések használata nálunk, azt bizonyítja az is, hogy ez a Pisti is örökölte a Kistera Pisti elnevezést. Ma is él még, és ezt senki nem gúnyként használja, hanem természetesnek veszi.

Egy száz méternyi haladhattunk, amikor én láttam meg valamit. Mondom is Pista bátyámnak, hogy ott balra kilátszik a hóból egy nagy vadsóskának a szára, amellel látok én egy barnás foltot.

– No, akkor fogd a pokróc két sarkát, én meg a másik kettőt, és megfogjuk mindgyá a te nyuladat!

Amikor már közel értünk a barnás folthoz, a fejével mutogatta, hogy majd, ha kifésztették a pokrócot, egyszerre dobjuk a nyílásra. Tettünk még néhány lépést, vagyis inkább a hóban húztuk, csúsztattuk a csizmánkat, hogy ne hallja meg a nyúl a közeledtünket. Amikor egészen közel voltunk, intett, hogy most ugorjak, és dobjuk a nyílásra a pokrócot. Igen ám, de az én lábaim rövidebbek voltak, a pokrócot se fogtam elég szorosán, és amikor rádobtuk a nyílásra, a nyúl kiugrott éppen énfelőlem. A meglepetés ellenére sikerült elkapnom a derekát, akkor kicsúszott a kezemből, de aztán elkaptam az egyik hátsó lábát, és felálltam vele. Nagy örömmel mutattam Pista bátyámnak, mert bizony egy szép nagy nyúl volt, nagyobb, mint amit ő fogott az előbb.

Közben folyni kezdett a kezem fejről a vér, mert bizony a karmaival jó mélyen kirúgta. Lemostam hideg hóval, még raktam is rá egy kicsit Pista bátyám tanácsára. Mire fölértünk a tanyára, már nem is vérzett.

Amikor fölértünk a tanyára, és kivettük a nyulakat a ládából, odaszaladt hozzánk a Lulu. Ez Pista bátyámék kopója volt, vagyis csak ők neveztek annak, mert valójában nem az volt, hanem a Nagy Balog Antal földműves tanyáján lévő angol pointer leszármazottja. Nagyon ugrált a nyulak körül, és Pista bátyám meg is nyugtatta, hogy a belsősegeket úgyis neki adja majd, ne látatlankodjon itten körülöttünk.

Ez a Lulu kutya megérdemel még egy kis méltatást. Anyjától örökölte a nagy lábakat és a gyorsaságot. Ajándékba kapták a földesúr ispánjától, amikor az beköltözött a faluba. Azt mondta neki, hogy jobb helye lesz itt náluk. Etetni se nagyon kell, mert ha megéhezik – majd meglátják – fog ez magának nyulat.

Én azokban az években nyári iskolaszünetben hol libákat, hol meg teheneket legeltettem a tanya közelében, és többször láttam arra a Lulut elfutni. Egyszer éppen a legelőnk parti részén álltam, amikor látom, hogy a Lulu egy nyúllal a szájában kocog a poros úton. Rászóltam: – Lulu, kiskutyám, gyere ide! – de bizony a Lulu még inkább meggyorsította lépéseit és eltűnt.

Dél felé járt már az idő, feltereltem három tehenünket itatni Pista bátyámék tanyájára. Mindjárt megláttam a Lulut, egy nagy fa alatt

ült, lihegett, a lába előtt egy szép nagy süldő nyúllal. Kiabáltam, hogy ki van itthon, jöjjenek már ide, ha látni akarnak valamit. Annus ángyom, vagyis Pista bátyámnak a felesége jött ki, és nagy örömmel emelte föl a nyulat, meg-simogatta Lulu fejét:

– Hát, Lulu, te tényleg nagyon jó kutya vagy. Éppen azon gondolkodtam, hogy mit főzök ebédre. Ugye, Pisti, lerántanád róla az irhát, és sütök finom nyúlpecsenyét, mire Pista bátyád a faluból hazaér a gyerekekkel.

A házinyulak nyúzásánál szerzett tapasztalattal egy-kettőre lerántottam róla az irhát, és bevittem Annus ágyinak. Aztán nemsokára hazaértek Pista bátyámék, és nagyon finom fokhagymás nyúlpecsenye volt az ebéd. Voltaképpen ez már délutánra esett, nem is ebédirőre.

Alkonyodott már, amikor hazaértem a tehenekkel. Édesanyám mindjárt azt kérdezte, hogy bizonyára nagyon megéheztem, hiszen reggel csak egy darab kenyeret és egy kis szalonnát vittem magammal.

– Eriggy, ott van a sparhéten a vaslábasban piritott tarhonya, amit te nagyon szeretsz.

Mondom neki, hogy én bizony nem vagyok éhes, mert nyúlpecsenyét ettem a tanyán.

– Jaj, Istenem, hát hun járt annak az Annusnak az esze, hát nem tudja, hogy máma nagy-péntök van? No, majd este imádkozok, kérem az Istent, hogy bocsássa meg ezt a vétkeidet.

A Lulu nyulászatának már híre ment a csöszök között is. Egyszer odaállított hozzám a 12 gyermekes Bazsó Jóska, ő volt a legszorgalmasabb csösz a faluban.

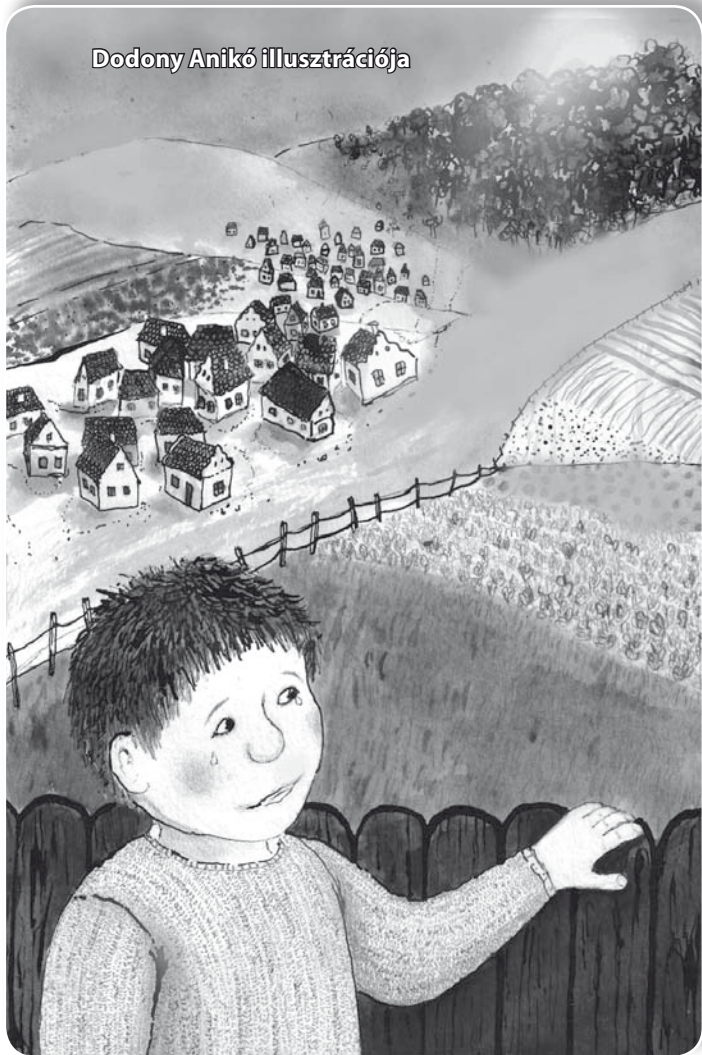
– Ugye, Pisti, te itt vagy heteken át, láttad-e már, hogy a Pista bátyádék kuttyája nyulat kerget vagy visz?

Meglepődtem a kérdéstől, de gyorsan rávágtam, hogy nem láttam én ilyet. Nem láttam még, hogy nyulat kergetett volna, vagy fogott volna, mondom én már akkor bátrabban. Aztán csak kilesték a Lulut, és lelőtték a vadászok.

Nekem több vizslám volt, de egy sem olyan gyors, mint a Lulu. Egy se tudott élő nyulat fogni.

Törköly István

Dodony Anikó illusztrációja

– A hagyományos formában kezdjem, hogy „...egyszer volt, hol nem volt, kurta farkú királykisasszony és túrós tengerimalac”, vagy rögvest a lényegre térjek?

– Az attól függ, hogy miről kívánsz szólni.

– Száraz torokkal semmiről, hiába vonogatod a vállad, Ördög... De ha csepegtetünk ide a poharamba még egy kis életelixírt, így ni!, mesélek neked a kislívúvá változott kutyáról...

– Már megint valami csuda dologgal állsz elő, Anti bácsi?

– Bácsi a nénikéd! Hisz legalább hétszer fiatalabb vagyok nálad... De hadd kezdjem már!

– Csak ugord át a hókuszpókuszt, Anti néni!

– Hm, Ördög! Tehát volt egyszer egy kislívú. Annak pedig egy kutyája. Istennek nem valami sikeres alkotása volt ez a jószág, de mégiscsak kutya: csetlő-botló állat, kajla fülei a földet szántották. Talán éppen ezért pottyantotta abba a világvégi faluba, ahol a kislívú lakott.

– Másként képzelem el: okosan csillogó, nagy, fekete szemmel, sima barna és fekete szőrrel, amely fehér a szügyénél, valamint hogy állandó farkcsóválás jellemezte játékos természetét.

– Ugyan! Végigszunyókálta az egész napot, aztán este a falu kutyáival csaholt, hogy a kislívú papája elunva a dolgot, utána hajította a papucsát.

– Ez csak a rossz nevelés miatt lehetett...

– Kitűnő nevelést kapott. A kislívú megtanította két lábán járni...

– ...amitől szédült, és másnap sajgott a kutyus hátsó lába...

– ...mindkét mellső lábával pacsizni...

– ...amely megaláztatást csak a potya vajaskifliért volt hajlandó túrni...

– ...együtt vakkantani a kalickás papagájokkal, lovacskaézni...

– ...pontosabban a kislívú lóvá tette: a hátára ült, ügetésre noszogatta...

– ...s megtanította, hogy füttyszóra letegyen abbéli szándékáról, hogy rávesse magát a gyöngytyúkokra, s azonnal betakarodjon az odújába.

Kocsis Árpád

Elmese

– A fi-fü-fi-fü füttyszó álmaiban is üldözte. A baglyok huhogására mindég riadtan ébredt éjnek idején. De úgy képzelem, a kislívúval mégis jó barátok voltak. A lovacskaézás ellenére is.

– Való igaz, a kutyus minden hibája ellenére is a legjobb barátok voltak. S együtt cseperedtek föl. Ha a kutyus éjszakai bókászásából későn tért haza, a fiú aggódva várta a kert végében, ha valamivel elrontotta a gyomrát falánkságával, a fiú tejjel kúrálta...

– Ha a fiú reggel nem ment iskolába, teregetés közben az apu vagy az anyu lábát addig bókodta az orrával, míg szóra nem bírta őket, s ha későn jött az iskolából, a kapuban már türelmetlenül várta.

– ...tehát barátok voltak. Egyszer még fénykép is készült róluk. A fiú nővére fotózta le őket, amint az udvar gyöpén birkóznak.

– A kutyus pedig előzékenyen hagyta, hogy legyőzzék.

– Aztán egy szép napon a kislívú – mert különösen jól forogtak a klikkerei – a szülei gimnáziumba írtatták. Hamuban sült pogácsát raktak a batyujába, belecúsztatták a fényképet új könyveinek lapjai közé, ő pedig elbúcsúzott a kutyától, s a távoli nagyvárosba utazott.

– A kutyus pedig végre felszabadult! Szabadon bókászhatott a szomszédban, a vajaskiflit nem kellett megfeleznie a fiúval, s megszűntek a füttögések is, gondolom. Boldog lehetett.

– Tévedsz, Ördög! A kajla fülű öreg jószág az unalomtól még inkább megöregedett. Szinte az egész napot átduromolta, s már a papagájok és a galambok sem érdekelték. Az utolsó erejét kellett összeszednie, hogy egy reggel, az apa figyelmetlenségét kihasználva kiszökjék az utcára. Feleszmélve hiába keresték az otthoniak, bottal üthették a nyomát. Úgy is mondhatjuk, szőrén-szálán eltűnt. Meg úgy is, ahogyan a szülők magyarázták a híre hazatérő fiúnak, hogy a kutyus elment meghalni. A fiú ezt nem hitte el, s elkezdte bejárni a hegyeket-völgyeket...

– Pontosabban dombokat-völgyeket. A falu ugyanis dombokra épült, úgy képzelem...

– ...tehát járt a dombokat-völgyeket, kérdezősködött, s később is hetekig várta a kutyát a kerítés mellett állva, füttögve, a nevét kiáltva, végül suttogva. Nagyfiú volt már, a felnőttek előtt visszatartotta a könnyeit. De este, amikor végre minden fény elbóbiskolt a házban, különös teher telepedett a mellkasára.

– Ó, ezt nagyon szépen mondtad...

– Aztán egy éjjelen mintha ismerős csaholást hallott volna az utcáról. Nyomban talpra szökött. De hiába kémelet ki az ablakon, nem mozdult semmi. Viszont újra felhangzott a vakkantás, de már sokkal közelebről. Mintha a sötétben valaki megrángatta volna a fülcimpáját.

– Mért nem gyújtott villanyt?

– „Hahó! Eszedbe ne jusson villanyt gyújtani!” – sügták neki, „hiszen akkor sem leszek láthatóbb!” „Hol vagy?” – kérdezte a fiú. „Itt vagyok” – válaszolták neki, „én vagyok a kislívú, aki a te híres klikkereiddel birkózik”. „Hogy kerülsz oda?” – kapta a tenyere közé a fejét a fiú. „Mindég is itt voltam” – szóltak hozzá újra, „Csak már majdnem elfelejtettél!”. „Csak egyre kérlek” – sügták neki, „ne felejsz el soha”.

– No, ilyen meséid is csak neked lehetnek, Antikám!

– Nem mese ez.

– És mi lett a fényképpel?

– Milyen fényképpel?

– Amelyiken a fiú meg a kutyája van.

– Várj, mindjárt megmutatom... Itt van a zsebemben.

– De hisz ez teljesen sötét...

– Az idő megvakította.

– S hogy kerül hozzád?

– Nem talátlad ki?

– Ki ez a fiú, akiről meséltél, Anti bácsi?

– Én vagyok.

– S a kutya, aki fiúvá változott?

– Te vagy az, Ördög. Te voltál.

Minden városnak van egy jellegzetes hangulata. Egy mondat, egy kifejezés, egy kép, ami eszünkbe jut róla.

Moszkva anyácska. Moszkva a harmadik Róma.

Mindkettőnek megvan a maga története. A Moszkva anyácska kifejezés onnan ered, hogy amikor Szentpétervárral felépült, létrejött a megosztottság Oroszországon belül: Moszkva az anya, Szentpétervár az apa. Moszkva Ázsiához tartozik, Pétervár Európához. Moszkva a hagyományos, tradicionális, Pétervár a modern. Sőt voltak még olyan elvadult vélemények is, hogy Moszkva az aranykupolás, keresztény város, amíg Szentpétervárt, a sötétség fővárosát maga az Antikrisztus, vagyis nagy Péter alapította...

Még jóval korábban terjedt el, hogy Moszkva a harmadik Róma, az igaz hitűek (görögül ortodoxok, oroszul pravoszlávok) utolsó városa. Persze felmerül a kérdés, mi volt a második Róma.

Róma volt az első fővárosa a kereszténységnek. A Római Birodalom összeomlása után két császárság osztozkodott az örökségen: a Nyugat-Római Birodalom és a Kelet-Római, más néven Bizánci Birodalom. Ez magával hozta a kereszténység kettészakadását egy nyugati és egy keleti egyházra. A keletit hívják görögkeletinek vagy ortodoxnak, ide tartoznak a görögök, szerbek, ukránok, oroszok, bolgárok, grúzok. A Bizánci Birodalom nyelve a görög volt.

Minket (környezetünkön kívül) két kifejezés emlékeztet a Bizánci Birodalomra. Az egyik a „görögtűz” a tűzijátékoknál, amelyet a Bizánci Birodalomban fejlesztettek, és arra használták, hogy a népet elkápráztassák, és kicsit ráijesszenek. Természetesen az egyszerű emberek nem tudták, hogyan működik egy tűzijáték, az egyház csodájának tartották.

A másik a „felszarvazni” kifejezés, amely szintén Bizáncból ered. Bevett szokás volt ugyanis, hogy a császár öfelsége elszorakozott valamelyik nemes úr feleségével, cserébe pedig vadászterületet ajándékozott az illetőnek. Így amikor a nemes úr elkezdett vadászni, és a ház kapuja fölött megjelent a szarvas fejedelmi trófeája, akkor már mindenki tudhatta, hogy az illetőt felszarvazták.

Aki jobban el szeretne mélyülni a témában, annak Prokópiosz „Titkos történet” című művét ajánlom, lefordították magyarra. Bizánc fővárosát, Konstantinápolyt (Constantinopolis) egyébként a régi szláv nyelvű szövegekben Carigradnak is hívták.

Konstantinápoly és a Bizánci Birodalom összeomlott, és értelemszerűen Oroszország vált a méltó örökösévé. Filofej pszkovi szerzetes által 1522–1524 körül írt levélben jelenik meg először ez a gondolat: Moszkva a harmadik Róma, negyedik pedig nem lesz.

Moszkva alapítója a hagyomány szerint Jurij Dolgorukij, akinek a szobrát a Duma épületénél láthatjuk. Számtalan legenda maradt

Moszkva, a harmadik Róma

fenn a város alapításáról. Az egyik legenda szerint a várost a bibliai Magóg alapította, Jáfet fia, Noé unokája. Oroszul Magóg neve Moszoh, a feleségét oroszul Kvának hívták, innen eredezteti a legenda a Moszkva nevet. Ez az elmélet nagyon népszerű volt a 17. században, és ma is sok pravoszláv hisz benne. Ezek szerint ők is Góg és Magóg fiai?

Egy másik népszerű legenda Jurij Dolgorukij és Sztjepan Kucska ellentétéből származtatja Moszkva alapítását. 1158-ban Jurij Dolgorukij Kijev városából Vlagyimir városába tartott. Vlagyimir egy nagyon régi város, egészen közel Moszkvához, az orosz HÉV-vel, az elektricskával kell mennünk a végállomásig.

Út közben egy mocsár mellett haladtak el, és egyszer csak egy szörnyűséges, óriási vadállatot láttak, amint kiemelkedik a mocsárból, testét tarka szőr borítja. Azután hirtelen köddé vált, és többet nem lehetett látni. Jurij Dolgorukij megkérdezte a görög filozófusát, hogyan értelmezi a jelenést. A görög filozófus azt felelte: ezen a helyen egy óriási háromszögletű város emelkedik majd, amely köré egy nagy birodalom épül. Az állat sokszínű szőre pedig azt jelenti, hogy távoli vidékekről költöznek majd ide a népek.

Ezután Dolgorukij továbbment, és amikor elérkezett Moszkva várához, bebocsátást kért Sztjepan Kucsától, a város vezetőjétől, aki semmiféle tiszteletet nem mutatott iránta, és nem volt hajlandó beengedni. Azt mondta, hogy minden koldust és menekültet ideeszt a fene, öhozzájuk aztán ne jöjjenek.

Erre Jurij Dolgorukij megdühödött, embereivel elfoglalta a várost. Kucska serege a kisebbik városkapun elmenekült, őt magát az erdőben érték utol, és megölték. Jurij Dolgorukij uralkodása alatt pedig Moszkva hamarosan nagy várossá nőtte ki magát.

Moszkvában, mely jelenleg az „Európa legdrágább városa” kétes hírnévvel büszkél-

kedhet, az első két nevezetesség, amit már az első nap megnézünk: a Kreml a Vörös térral és az Arbat, Moszkva sétálóutcája, de akár egy hónapig is mászkálhatunk, látvány jut minden napra bőven.

Moszkva valós előélete

Moszkva (oroszul, cirill betűkkel: Москва) Oroszország fővárosa és elsődleges politikai, gazdasági, pénzügyi, oktatási és közlekedési központja. A Moszkvai területen, a Moszkva folyó partján fekszik, szövetségi jelentőségű város. A legenda szerint a kijevi nagyfejedelem, Jurij Dolgorukij alapította, bár az első írásos emlékek a városról 1147-ből származnak. A 18. és 19. században polgári város volt, a Szovjetunió idején munkásvárossá vált. A városnak tíz közigazgatási körzete és 123 kerülete van. Moszkva 2009-ben a világ harmadik leggazdagabb városa volt az itt élő milliárdosok számát tekintve. Épületei – mint például a Kreml, a Szent Vazul-székesegyház vagy a Hét nővér – és metróállomásai világhírűek.

A mai Moszkva területén már a neolitikumban is éltek, az első települések mintegy háromezer évvel ezelőtt jelentek meg itt. I. sz. az első évezred második felében szláv törzsek foglalták el a területet. A város név szerint 1147-ben említik először, 1156-ban Jurij Dolgorukij fejedelem cölöppökkal és vizesárokkkal vette körül. 1237–38-ban a tatárok földig rombolták. Ezután újra felépült, és egy független fejedelemség fővárosa lett. 1300-ban Moszkva fejedelme Danyil Alekszandrovics volt, Alekszandr Nyevszkij fia, a Rurik-dinasztia tagja. A város gyorsan nőtt, köszönhetően annak az előnynek, hogy közel feküdt a Volga folyóhoz. 1304-ben Danyil fia, az Arany Horda támogatásával uralkodó Jurij Danyilovics, valamint öccse és utóda, I. Iván (Kalita) győztes háborúinak köszönhetően bővítették a Moszkvá-

hoz tartozó területeket. 1480-ban III. Ivánnak sikerült megszabadulnia a tatár befolyástól, és Moszkva egy egyre növekvő birodalom fővárosa lett.

A későbbi cárok, például Rettegett Iván uralkodása alatt a birodalom, bár növekedett, lassan hanyatlásnak indult. 1571-ben a krími tatárok elfoglalták és felégették Moszkvát. 1610 és 1612 között a lengyel-litván seregek elfoglalták a várost, 1612-ben Nyizsnij Novgorod és más orosz városok népe fellázadt a lengyel hódítók ellen, elfoglalták a Kremlt, és megölték a hódítókat. 1613-ban egy gyűlésen I. Mihályt választották cárrá. Vele kezdetét vette a Romanov-dinasztia uralma, ami több mint háromszáz éven át tartott.

1703-ban, mikor Nagy Péter megalapította Szentpétervárt, Moszkva megszűnt főváros lenni, ám fejlődése nem állt meg. Mikor I. Napóleon császár seregei 1812-ben Moszkva felé közeledtek, nem messze tőle zajlott a borogynói csata. A városlakók szeptember 14-én kiűrtették és felégették a várost. Napóleon seregét annyira megviselte a hideg és az éhség, hogy vissza kellett vonulniuk. A város felszabadítása után elkezdődött az újjáépítés, ekkor épült például a Bolsoj és a Malij Színház, a Sándor-kert és az első moszkvai kórház.

1905 januárjában Alekszandr Adrianovot nevezték ki Moszkva első polgármesterévé. Az 1917-es forradalom után Lenin az esetleges idegen megszállástól tartva Szentpétervár helyett újra a határtól távolabb eső Moszkvát tette meg fővárosnak (1918. március 5.). Vasúti csomópontként Moszkva – Leningráddal és Kijevvel együtt – a német offenzíva egyik stratégiai célpontja volt a második világháború alatt.

A Szovjetunió első éveiben a jobb megélhetés reményében számos paraszt vándorolt a falvakból Moszkvába, ahol szakképzetlen munkaerőként gyárakban és építkezéseken dolgoztak – ez megváltoztatta a város addigi polgári arculatát és Moszkva munkásvárossá vált.

Az ezredfordulót követően, a második csecsen háború idején Moszkva a csecsen terroristák célpontjává vált. 2004. február 6-án egy metróállomáson bomba ölt meg legalább 40 embert, 2002 októberében pedig a Dubrovka színházban elkövetett merénylet következtében halt meg száznál is több ember.

330-cal száguld az ország büszkesége

Lassan három éve már, hogy beindult a Szapszan, Oroszország első nagy sebességű vasútja, amely már több új csúcst is beállított, többek között 290 km/h-s sebességével és ezzel az ország leggyorsabb vonatává lépett elő. Ha elkészülnek a tervezett pályafelújítások, akár 330 km/h-val is száguldhat majd az ország új büszkesége.

E (valóban szupergyors) vonattal 3 óra 45 perc alatt lehet eljutni az új fővárosból a régiibe. A legtöbb vonat ezt az útvonalat körülbelül nyolc óra alatt teszi meg, a korábbi rekordot pedig 4 óra 30 perccel az a Néva-expressz tartotta, amely ellen néhány évvel ezelőtt ismeretlen elkövetők merényletet követtek el.

A Siemens honlapján arról ír, hogy a Velaro típusú vonatok – ilyen az új orosz modell is – 100 kilométeren csak 0,33 liter üzemanyagot fogyasztanak ülésenként, valamint ugyanez a típus a Madrid–Barcelona 625 km-es útvonalat 2,5 óra alatt teszi meg.

A tíz vagonból álló, 604 utas szállítására alkalmas Szapszan a német Siemens és az orosz RZsD közös projektje. A november óta kapható első osztályú jegyekért 5300 rubelt (33 000 forint), a másodosztályért pedig 3300 rubelt (21 000 forint) kell fizetniük a szupergyors vasúttal utazni vágyóknak.

A világ egyik leghíresebb nagy sebességű vonala, a közel 600 km/h sebességi rekordot magáénak tudó TGV, már 28 éve üzemel Franciaországban. A Szapszannal Oroszország is csatlakozott az utóbbi évtizedekben kialakult

trendhez, és felírta magát a 200km/h fölötti sebességgel száguldozó vonatokat üzemeltető országok listájára. Erre a listára Magyarország is évek óta szeretne felkerülni egy Budapest–Bukarest vonallal, de eddig csak a tervek készültek el.

A Szapszan első, nem hivatalos útját november végén tartotta, mikor Bologoje mellett a Néva-expressz utasait segített evakuálni.

A Moszkva–Szentpétervár vasútvonal legendája

A két város közötti közel 650 km hosszú vasútvonal évekig teljesen egyenes volt, kivéve egy rövid, 17 km-es szakaszt Novgorod közelében, melyet csak 2001-ben egyenesítettek ki. A történet szerint, mikor Miklós cárnak megmutatták a terveket, nem tetszett neki a terepviszonyoknak megfelelő girbe-gurba vonalvezetés. Megkérdezték tőle, hogy akkor mi legyen az útvonal, mire ő fogott egy ceruzát és vonalzóval meghúzta az egyenes Szentpétervár–Moszkva vonalat. Ahol azonban a vonalzó az ujjával a térképre nyomta, ott a ceruza egy rövid szakaszon a körméhez ért. Félve a cár haragjától senki nem tette szóvá a hibát, így a pálya végül ennek megfelelően készült el.

Az ív valódi oka azonban jóval triviálisabb. A 19. században használt gőzmozdonyok túl gyengék voltak ahhoz, hogy Moszkvába mennek felkapaszkodjanak a hegyre, a Szentpétervár irányába haladó vonatok pedig nem tudtak volna megállni a következő állomáson, ezért kénytelenek voltak egy kisebb ívet beletenni az amúgy teljesen egyenes vasúti pályába.

A borogynói ütközet körképe

Amikor a Tél megrázza a szakállát, hullani kezd a hó a Földön. Január, a Tél középső fia, kisgyermek korában nagyon irigyelte ezért édesapját. Szerette volna, ha neki is van valami hasonló tudománya, de ahhoz persze még mindenképpen kicsi volt, hogy szakállt növelessen. Mivel azonban ez a dolog annyira érdekelte, hogy emiatt rengeteget nyaggatta szüleit, apja megengedte, hogy segítsen megrajzolni a hópolyhek mintáját.

A kis Január az elején nagyon örült ennek a feladatnak, és rendkívül ügyesnek bizonyult; szebbnél szebb mintákat formázott a hópolyhekből. Sokan megcsodálták munkáit, és gyakran dicsérették ügyességét.

Hamarosan viszont, úgy érezte, a sok dicséret ellenére is, hogy neki ez nem elég. Arra vágyott, hogy hatalmas virágokat rajzolhasson, óriási képeket komponálhasson. Fantáziája határtalan volt; lendületes, nagy íveket, ezernyi mintát, alakot képzelt maga elé, de hiába, mert ceruzájával csak apró csillagocskákat lehetett formázni, amikből csak kis hópolyheket tudott összerakosgatni. Így nem csoda, hogy egy idő után már cseppet sem élvezte a munkát, ráunt, mert szabadságra vágyott.

Volt Januárnak egy unokatestvére és egyben legkedvesebb játszópajtása: Március. Ő volt a Tavasz legidősebb fia. Neki panaszkodott egyszer munkája unalmaságáról a kislány, amikor is Márciusnak hirtelen eszébe jutott valami. Kotorászott egy darabig a zsebeiben, végül előhúzott egy ceruzát, pontosabban egy fél ceruzát, és odaadta Januárnak.

– Mit kezdjek én ezzel? – kérdezte csodálkozva a fiú. – Van nekem éppen elég ceruzám.

– Tudom – válaszolta Március mosolyogva –, de ez varázsceruza. Édesanyámé volt, de eltörött, és kidobta a szemébe. Én pedig kimentettem onnan, és most neked adom, mert lehet, hogy hasznát veheted.

– Azt mondd, hogy varázsceruza? – kérdezte Január csillogó szemekkel.

– Igen, édesanyám ezzel szokott szívárványt rajzolni az égre. Talán te is rajzolhatnál szívárványt vele, vagy bármi mást, hisz olyan ügyesen rajzolsz.

Január megköszönte és zsebre vágta a varázsceruzát, és csak este vette elő újra, amikor barátja már hazament. Egyedül szerette volna kipróbálni, mert félt a kudarcától, és szegyllte volna magát, ha valami rosszul sikerül.

Kezébe fogta a kis ceruzacsonkot, és megpróbált vele szívárványt rajzolni az

Január

égre, amint azt nagynénje teszi, de hiába próbálkozott, nem járt sikerrel. Már éppen el akarta hajítani a haszontalannak tűnő eszközt, amikor észrevette, hogy a Földön, a házak befagyott ablaküvegein megjelent a szívárvány íve, pontosan úgy, ahogyan ő rajzolta.

Megörült a felfedezésnek, de nem volt benne biztos, hogy ez csakugyan az ő keze munkája, ezért gyorsan rajzolt egy kis virágocskát, és csodák csodájára, ez a kis virág is rögtön megjelent a házak ablakain.

„Nagyszerű – gondolta –, most végre szabadon rajzolhatok, amit csak akarok!” És

valóban így lett. Egész éjszaka dolgozott, és reggelre, mire felébredtek a Földön az emberek, szebbnél szebb jégvirágok borították be ablaküvegeiket.

Ettől a naptól kezdve, a jégvirágok rajzolása lett Január kedvenc időtöltése, és mindenki, aki látta, nagyon meg volt elégedve munkáival.

Amikor a Tavasz meghallotta, hogy mi történt, megajándékozta unokaöccsét egy egész készlet varázsceruzával, hogy Január az ő ablakaira is tudjon mindig jégvirágot rajzolni.

A szánkó

Kegyetlen hideg tél volt, azóta se tudok hozzáfoghatót. Fénekig befagyott a patak, a verebek megdermedve hullottak le a fákról, a háztetőről olyan vastag jégcsapok meredeztek, hogy kővel is alig bírtuk őket lehajigálni. Először a báránybőr sapkánkat vagdosztuk hozzájuk, de evvel nem sokra mentünk. A fülünk megfázott, a sapka a tetőn maradt, s ami a legnagyobb baj volt: a jégcsap se esett le.

Még jobban szerettünk a hóban játszani. Akkora hó volt, hogy alig látszottunk ki belőle, ástunk is benne akkora barlangokat, hogy akár a medvék királya ellakhatott volna bennük. Persze a medvének több esze volt, mint hogy hópalotában lakott volna. Nem is fagyott el se keze, se lába, mint nekünk.

Legkülönb mulatság mégis csak a szánkázás volt. Szomszédunkban lakott a bíró. A bíró csináltatott a fiainak olyan szánkót, hogy annál szebb még nem volt a világon. Még most is sokszor álmodom vele így tél idején. Kőrifából volt a talpa, diófából a karja, az ülése lószórvánkos, beterítve bársonyposztóval, a lábtakaróján bolyhos szőnyeg. Be volt festve az egész szép pirosra, tán a kötele is selyemből volt.

Megvolt a mesés szép szánkó, de nem volt, aki húzza. Nagy úr volt akkor Bíró Pali is, Bíró Gyuri is, mind a kettő csak húzatni akarta magát. Engem fogtak be, meg egy másik szegény gyereket, a Favágó Jánoskát.

– Egyszer ti húzzátok, máskor mi ülünk benne – biztattak a bíró fiai.

Bántuk is mi a csúfolódást, csakhogy hozzáférhettünk a szánkóhoz. Gyuri, Pali elnyújtózkodtak nagyurasan a puha ülésben, mi ketten nyakunkba akasztottuk a cifra istrángot, szél se érhetett a nyomunkba aztán. Meg se álltunk az ötödik fordulói, ott is csak lélegzetet venni.

Igy tartott ez egy hétig, hanem Favágó Jánoska már akkor olyan búsan lógatta a fejét, mint egy igazi ló. Meg is kérdezte tőle a kisebb gazdánk, a Bíró Pali, hogy tán kevesli az abrakot?

– Szeretnék már egyszer én is beleülni a szánkóba – motyogta félősen Jánoska –, csak egyetlenegyszer, csak egyik saroktól a másikig!

Bíró Gyuri nevetve csördítette meg fejünk fölött a pántlikás osztorát:

– Mást nem kívánnál, kis rongyos? Nem olyan gúnyához csináltak ezt a szánkót, mint a tied.

Pali még jobban rákiáltott:

– Örülj, hogy húzhatod. Gyi, Szellő, gyi Bogár!

Összenéztünk Jánoskával, s akkorát rántottunk a szánkón, hogy mind a két gazdánk kigurult a hóra. Olyat hemperedtek, hogy öröm volt nézni, ámbátor igyekeztünk elhordani az irhát.

Hanem aztán megbántuk, amit tettünk. Másnap majd meghasadt a szívünk, mikor a bíró fiai elszánkáztak a ház előtt. Most már a Szabó Gergőék húzták őket.

Ekkor énnekem egy gondolatom támadt:

– Jánoska, van egy hatosod?

– Volt tavaly, de labdát vettem rajta.

– Tudod mit, Jánoska? Ha neked is volna egy hatosod, nekem is, vennénk rajta szánkót.

Másnapra kerítettünk pénzt. Én a Csacsadér vargától kaptam, mert segitettem neki kivinni a csizmákat a piacra, Jánoska meg eladta a labdáját meg a márvány golyóját meg a bicskáját a molnárinasnak.

Délután lementünk a szenesboltba, vettünk a pénzünkön egy szenesládát. A ládát félig megraktuk szalmával, a fenekére szögeztünk két gyalult deszkát, kerítettünk egy ruhaszárító kötele, s azt ráerősítettük a láda két oldalára. Megvolt a szánkó.

Biz az nem egészen olyan volt, mint a bíró fiaie, de éppúgy csúszott.

Az udvaron próbáltuk ki, mert az utcára szégyelltünk kimenni a másik szánkó miatt.

Hanem az udvar kicsi volt.

Megegyeztünk, hogy kimegyünk a falu végére, ahol senki se lát. Közökön, zigzag utcákon bujkáltunk kifelé, hogy ne találkozzunk a bíró fiaival. Fújta a szél kegyetlen, sodorta a tetőkről az arcunkba a havat, de nem törődünk vele. Csak arra gondoltunk, hogy milyen jó lesz szánkóba ülni. Először Jánoska ül bele, én elhúzó a kis erdőig, ő meg engem vissza. Jaj, istenem, de jó lesz!

Kiértünk a falu végére. Az utolsó ház a Kati nénié volt, az öreg koldusasszonyé. Rogyott kis szalmás kunyhó, se udvara, se kerítése. Most csupa hó és jégcsap az egész kunyhó, csupa dér még az ajtókilinc is. A Kati néni kutyája, a szegény Morzsa, ott nyöszörgött a küszöbön.

– Megállj, Ferkó – mondja a Jánoska –, eresszük be ezt a szegény kutyát, mert megveszi idekint az isten hidege. Az öregasszony bizonyosan alszik.

Belőttük az ajtót, a Morzsa csaholva szaladt előre.

Kati néni ott gubbasztott a vackán, elkéült orcával, dideregve vékony kendőjében. Olyan hideg volt odabent, hogy még a tűzhely sarkait is kivirágozta a dér.

– Nem égett ebben a tűz, lelkeim, már három nap óta. Sem egy marék szalmám, sem egy gyújtat fám. Majd megfagyok, lelkeim – sóhajtozott az öregasszony.

Jánoska rám nézett, én meg őrá. Előhúzta a sarokból a baltát, kiment, csattogott, pattogott odakint: fölvágtá tűzrevalónak a szánkót.

Kisvártatva hatalmas tűz lobogott a kunyhóban. Égett a szánkó. A mi szánkónk, amelyikbe egyszer se ültünk bele.

A szánkódarabok piros lángja hosszú csikokban táncolt a falon, amely mintha sírt volna örömeiben, ahogy a dér leolvadt róla. Az öreg koldusasszony orcája is színesedni kezdett. Ahogy ránk vetette háládatos tekintetét, a mi szívünkben is valami melegség támadt. És egyszerre megsajnálta a gazdag bíró fiait, akik érzik, hogy milyen jólesik repülni a szánkón, de nem tudják, milyen jólesik jót tenni a szegényekkel.

Téli népszokásaink, hagyományaink

*Luca Panna megy a kútra,
Fehér rózsát hint az útra,
Aki aztat felkapkodja,
Azé lesz a Luca Panna.
Luca, Luca, kitty-kotty, Sári hopp!*

Ezt énekeltek a kis ovisok december 26-án az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör színháztermében, amikor a téli ünnepekre, népszokásokra emlékeztek.

Először is Nagy Klára köszöntötte a nagyszámú közönséget, majd szólt a téli népszokásokról.

– Advent ideje egyben a fonók, fonóházak ideje is. Egy Galga menti néni így emlékezik vissza régi szórakozására: „Szerettük a fonóházat, ott szörnyű jó vót. Szombaton nem mentünk, vasárnap gyűttek a legények, hoztak citerát vagy harmonikát, és húzták. Táncotunk.”

A fonóban egyébként fontak, slingöltek, kendőt, zsákot, inget varrtak. Kedden és csütörtökön volt a „legényes nap”, ilyenkor a fonást eleinte a játék, majd a tánc váltotta fel. A jó hangulatot néha a csendőrök zavarták meg, mert az, „nem volt engedélybe, hogy legények is jöhetnek”.

Karácsony havában szinte minden nap jeles nap: Borbála, Miklós, Luca, Tamás, Ádám-Éva, István, János, Szilveszter, hogy csak a névnapokat említsem, és mindegyikhez fűződik valamilyen szokás, nem beszélve karácsony napjáról, másnapjáról vagy aprószentek napjáról – hallhattuk a műsorvezetőtől.

A karácsonyra ft. Pósa László emlékezett, majd a néptáncosok közös műsorában fonóbeli jelenetet láthattunk, melyben megelevenedett a lucázás emléke, a rábaközi, vitnyédi bölcsőcskézés szokása, valamint a regölés hagyománya.

A műsor résztvevői: a Szelence táncgyűttes, a Dúdoló énekcsoport, a Kenderkóc, a Csiperke és a Bekecs táncsoport volt. Kísért Sterbik László és a Csalóka zenekar.

A Kiscimbora táncgyűttes, a Pityke kamaracsoport, a Botra férfikórus és a Szelence táncgyűttes műsora Erdélybe kalauzolt bennünket. Küküllő menti táncokat, István- és Já-

Bognár Renáta csoportja

Mulatozás a fonóban

Kenderkóc együttes – lucázás

nos-köszöntőt, kalotaszegi újévi mulatságot láthattunk előadásukban.

A néptáncgyűttesek műsorát Kisimre Árpád állította össze. Együttesvezetők: Cseszák Korcsik Anikó, Cseszák Balázs, Cseh Ferenc,

Kisimre Szerda Anna és Kisimre Árpád voltak. A műsor végén Péter Lea tanítványai Rúza Magdi dalával búcsúztak, amely a szívről és a szeretetről szól.

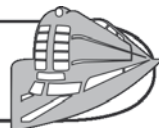
K. E.

Sárkány Krisztina csoportja

Bölcsőcskézés

A wieliczki sóbányák

A Szent Kinga-kápolna

egyetlen tömbből faragták ki, akárcsak az 55 m hosszú, 14 m széles és 10 m magas Kinga-kápolnáét, melyet a bánya védőszentjeként tisztelt királynő szobra díszít. A termetet megvilágító, káprázatos csillárok szintén sókristályból készültek.

Igazi élményt nyújt a múzeum, ahol a sóki-termelés technikája tekinthető meg. A bánya egykori életét régi bányászszerszámok, csillék, felvonók és gépek elevenítik fel. Az úgynevezett Kristálybarlangokban harmadkori állatok és növények kőületei láthatók. Egyes járatokat asztmaszanatóriumként használnak, tánctermet nyitottak, sőt, igazi kuriózumként föld alatti teniszpályát is kialakítottak, ami a maga nemében páratlan a világon.

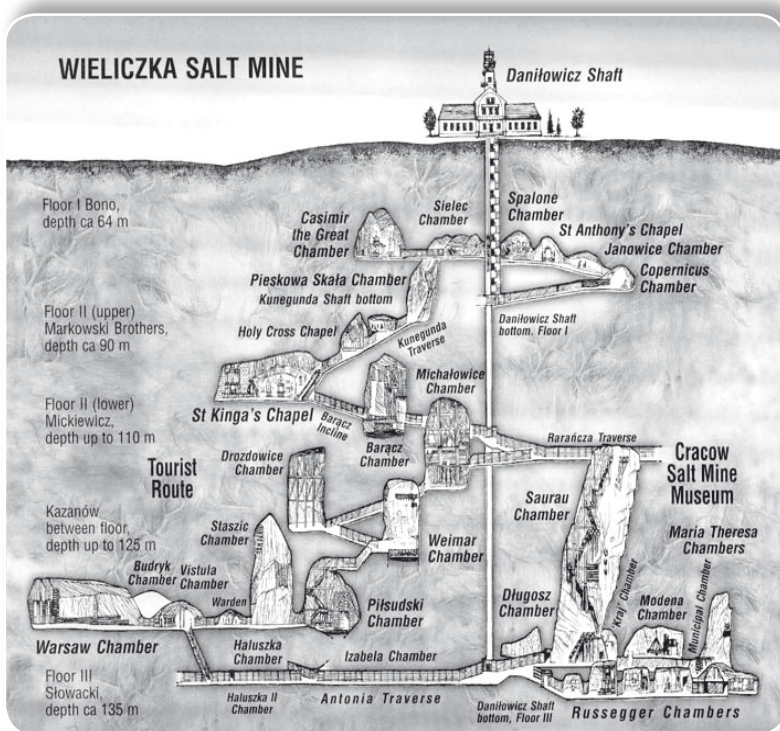
A Krakkótól 14 km-re fekvő Wieliczkat már a középkorban Magnus Salnak (Nagy Sónak) nevezték. A legenda szerint IV. Béla magyar király egy erdélyi sóbányát adott hozományul leányának, Kingának, aki egy óvatlan pillanatban beleejtette a gyűrűjét. Amikor férjével, Szemémes Boleszlávval Lengyelországba költözött, csodák csodájára az ékszer Wieliczka sóbányájából került elő.

Ipar és művészet

A wieliczki sóvidék a miocén kori tenger lerakódásából alakult ki. A felszín közeli sózárványokat feltehetőleg már a neolitikum óta, a mélyebben fekvő rétegeket pedig legalább ezer éve hasznosítják. A sóbányászatból és -kivételből a lengyel királyok jelentős bevételhez jutottak.

A ma 9 szinten, több mint 300 kilométer hosszan elnyúló bánya alsó, legfiatalabb folyosói 327 méter mélyen húzódnak. A szerteágazó labirintus egyes számítások szerint még 21 millió tonna sót rejt. A turisták számára a harmadik, 135 m mélyen lévő szintet nyitották meg. A régi tárnák a kitermelés során hatalmas termékké bővültek, ahol a fény csodálatos szobrokon és reliefeken játszadozik. Tehetséges bányászok elképesztő fantáziával faragtak ki a kősóból történelmi jeleneteket, szenteket és mesebeli állatokat.

A jámbor kézművesek buzgó vallásosságukról is tanúbizonyságot tettek. A Szt. Antal-kápolna zöldesszürke oltárát

A bánya metszeti képe

Sósobrok

Az Utolsó vacsora

Öltözködési tippek fogcsikorgató hidegre

Ha elegendő van az állandó fagyoskodásból, és szeretnéd már végre élvezni a telt üggy, hogy közben nem ázik át a csizmád, nem árt megfogadnod pár jó tanácsot!

Tippek lányoknak

Az a fő, hogy jól nézz ki, akár mínusz van, akár plusz, nem igaz? Nos, ezt néhány megkötéssel el is lehet érni, feltéve ha le tudsz mondani arról, hogy télen miniszoknyát vagy éppen vékony kötött ruhácskát hordj.

A lányok köztudottan „önkínzó”, ha az öltözködésről van szó, és inkább fagyoskodnak egy csinos vékony talpú csizmában vagy éppen vékony bélésű kabátban, mintsem, hogy rontsanak az összképen. Hidd el, nemcsak vékony ruhácskákban lehet jól kinézni. Itt van rögtön a kabát kérdése, ami akkor divatos, ha lehetőleg deréki, maximum csípőig ér. Csípőtől lefelé tehát fagyhalál. Ezért is ajánlatos inkább a karcúsított fazonú, térdig érő rokona, ami nézhet ugyanolyan jól ki, mint a rövidebb

verzió, mégsem fagysz meg benne. Ugyanez a helyzet a bokacsizmával is. Léteznek nagyon divatos lovaglósizmák is, melyek hosszított fazonúak, és nemcsak a bokádat és a lábfejedet, hanem a lábszáradat is védik a hidegtől. A bőrcsizmákkal ellentétben a szintetikus anyagból készült nem áznak át olyan hamar, tehát ha nagyon zord az idő, érdemesebb ilyet felvenni.

Elég kevés olyan lány van, aki szívesen hord sapkát, mert tönkreteszi a frizurát. Azért, hogy nehogya megtörténjen ez a katasztrófa, inkább lefagyasztyják a füleiket és a hajhagymáikat. Aztán már negyvenéves korukra nem a sapka lesz a baj, hanem hogy nincs mit beletenni. Ha végképp nem tudod magad elképzelni sapkában, legalább a kapucnidat húzd a füledre, ha már annyira esik, hogy jégcsapok lógnak az orrodról!

Tippek fiúknak

A fiúk általában pont az ellenkezőjét vallják. Mindegy, hogy mi, csak kényelmes

legyen. Lehet az egy bőrdarab is, amit maguk köré tekernek, a lényeg, hogy lehessen benne focizni. Persze vannak, akiknél nem ilyen súlyos a helyzet.

Nekik szintén az a legjobb tanács, hogy válasszanak jól bélelt kabátot, valamilyen jó hőszigetelő anyagból készült béléssel. Nem árt télen az edzőcipőt bakancsra cserélni, főleg húszcentis hóban. A bakancsok között is lehet kapni divatosat és kényelmeset, amiben legalább nem fagy meg a lábad. Hóglyók gyártásához, lányok fürdetéséhez a hóban kesztyű viselete ajánlott. Kötött kesztyű helyett a szintetikus anyagból készült sokkal hasznosabb. Neked sem árt, ha beszerezel egy sapkát, ez ugyanis nemcsak a mínuszoktól véd, de még jól is néz ki. Tehát irány a legközelebbi bevásárlóközpont, ha nem sikerült karácsonyra kapni egyet!

A hideg hónapokban rendszeresebben kell ápolni a bőrt. Különösen azon testrészeket – arc, kéz, ajak –, amelyek jobban ki vannak téve a szárító hatású levegőnek.

A kemény szél és a csökkent páratartalom kipirosíthatja az arcodat, a kezedet, és cserepekké teheti az ajkaidat. A kicserepedett ajkak nemcsak csúnyák, fájnak is, hiszen a bőr szabályosan kirepedezik, és nyílt sebek keletkeznek.

A kicserepedett ajkakért a túlzott szél, a nap, a száraz levegő a felelős az év minden szakában, de ősszel és télen különösen oda kell figyelni az ápolásukra. Az ajkakon a bőr nagyon vékony, éppen ezért kevesebb ideig képes megtartani a nedvességet, mint más testrészek, így hajlamos hamarabb kiszáradni.

Az ember, amikor az ajkát száraznak érzi, automatikusan megnyalja. Úgy gondolja, hogy ez segít. De sajnos a nyál, amikor elpárolog, főleg ha a szél fúj, még rosszabbá teheti a helyzetet.

Az ajkak mindenképpen meg kell védeni az időjárás viszontagságaitól. Íme

A kirepedezett ajkak ápolása

néhány jó tanács, hogyan „teljesítheted” a szépségápolási rutinodat:

- Használj fényvédő ajakápoló balzsamot! Mindig legyen a táskádban, bárhová is mérsz. Tartalmazzon a balzsam E-vitamint, aloe verát vagy bőrhidratáló összetevőt. Az ajakbalzsam nedvessé és megfelelően hidratálttá varázsolja a bőrt, és megakadályozza a kiszáradást. A lanolinolaj, a shea vaj és egyéb vitaminok puhítják az ajkakat. Bármikor, amikor úgy érzed, hogy száraz, ne nyald meg, hanem kend be ajakbalzsammal.

- Igyál sok folyadékot, hogy megakadályozd a kiszáradást!

- A hideg időben fedd be a szádat egy sállal. Ez véd a hideg és a szél ellen is.

- Kérd meg a szüleidet, hogy vegyenek egy párasítót, hiszen a fűtés szárazzá teszi a levegőt, ezért szárad ki a bőr. A legideálisabb a bőr számára, ha a relatív páratartalom 50 százalék vagy magasabb.

- Ha az ajkad berepedezett, a bőrradványokat óvatosan dörzsöld le nedves, meleg, puha ruhával. Lehet, hogy ezt a műveletet többször szükséges megismételned, míg teljesen be nem gyógyul az ajkad.

- Kerüld az ízesített ajakbalzsamokat! Lehet, hogy vicces, illetve jó illatú és ízű, de ez egy jó ürügy arra, hogy nyalogasd a szádat, így az kiszárad, és hamarabb eltávolítod róla az ápoló ajakbalzsamot. Válassz olyan ajakbalzsamot, amely természetes összetevők

ből áll. A kókuszolaj és a kókuszvaj tökéletes az ajkak ápolására.

- A gyógynövényes ajakbalzsamok jól hangzanak, de ezek általában tartalmaznak mentolt, borsmentát és más adalékanyagot, amely tovább irritálhatja az ajkát.

Plusztipp

- Vágj le egy karika uborkát, helyezd az ajkaidra pihenés közben, és hagyd rajtuk addig, míg a zöldségben található nedvesség megnyugtató és feltölti a kiszáradt bőrt.

- Készíts finom barna cukorból és egy kis vízből masszát, és gyengéden, rendszeresen dörzsöld át az ajkaidat. Ezzel mindig friss és puha lesz a bőröd, hiszen eltávolítod az elhalt sejteket.

Felejtse el!

- NE nyalogasd a kiszáradt szádat! A nyál emésztőenzimeket tartalmaz, és ezek károsítják az ajkak vékony bőrét, ráadásul a gyógyulást is nehezítik!

- NE tépd le a felszakadt bőrt! Ettől ugyanis csak még sebesebb lesz a szád, és azonkívül, hogy kaput nyitsz a fertőzéseknek, komoly fájdalmat is okozhatsz magadnak!

- NE igyál narancslét vagy egyéb savas italt, míg tökéletesen meg nem gyógyulnak az ajkaid, hiszen ezek irritálhatják a vékony bőrt.

A hideg, sötét téli napok miatt akár tartósan is romolhat a közérzetünk. Legyőzésére íme pár egyszerű gyakorlat, amik segítségével növelheted a boldogságszintedet.

Ahogy a világ kisebbé válik az internetnek és a technikai fejlődésnek köszönhetően, az embereknek egyre nagyobb igényük és lehetőségük van a testi és lelki kiegyensúlyozottság elérésére.

De mi a boldogság titka?

Ezt szinte örök kérdésnek tekinthetjük, hiszen mindenki törekszik a boldogságra, de még a filozófusok is alig tudják meghatározni, hogy egyáltalán mit is jelent maga a szó.

Boldogságfokozó gyakorlatok

Abban egyetérthetünk, hogy a boldogság az életünkkel való elégedettséget takarja. Ha boldogok vagyunk, elfelejtjük a kudarcainkat, konfliktusainkat, megpróbáltatásainkat, és sokkal inkább a pozitív dolgokra koncentrálnunk. Valószínűleg nincs olyan ember, aki mindig boldog, vagy legalábbis nagyon ritka az, aki bármikor képes nevetni. Hiszen, ha nem figyelünk oda, könnyen elveszhetünk a szürke hétköznapi sodrában, és a negatív érzések hajlamosak átvenni az uralmat közérzetünk felett.

Bemutatunk pár egyszerű gyakorlatot, amelyek igazán kevés erőfeszítést igényelnek, mégis javíthatnak a közérzeteden. Annyi a dolog, hogy kiválasztasz egyet, amit egy héten keresztül, naponta egyszer véghezviszel.

Három jó dolog

Írj le naponta három jó dolgot, ami megtörtént veled, és magyarázd is meg, hogy miért valósulhattak meg!

Számold a kedvességeket!

Jegyezd meg a kedves dolgokat, amiket a nap folyamán megtettél, majd este összegezd, és írd le őket!

Az idő ajándéka

Ajándékozz meg három személyt az időddel a hét folyamán! Ezt megteheted akár egy beszélgetés, akár a házimunkában való segítség, vagy egy magányos emberrel való társalgás útján is. A lényege, hogy az előre betervezett programjaidon kívül kerüljön sor ezekre az időtöltésekre.

Hálát kifejező levél

Írj levelet egy olyan személynek, aki pozitív hatást gyakorolt rád, akinek sokat köszönhetsz! (Ha szeretnéd, akár át is adhatod a levelet az illetőnek, de azért nem árt, ha felméred a kézbesítés előnyeit és hátrányait.)

Ahol egy ajtó bezárul, ott kinyílik egy másik

Egy héten keresztül, mindennap írd le egy olyan történetet a saját életedből, amikor egy negatív eseménynek olyan pozitív kimenetele lett, amire nem számítottál!

Egy héten keresztül végezd el az általad kiválasztott gyakorlatot, majd figyeld meg, milyen hatással volt a hangulatodra!

Sok tini legjobban az ágyon fekvé, vagy a padlón szeret tanulni, mégis ajánlatos a lehetőségek szerint legalább egy tanulószókat kialakítani a szobádban (akár a sajátod, akár osztod a tesóddal), ahol nemcsak tanulni tudsz, de még jól is érzed magad.

Az íróasztal

Az első és legfontosabb dolog, amire szükség van, egy íróasztal. Fontos, hogy legyen rajta hely az olvasáshoz, íráshoz, és ha van számítógéped, az is elférjen rajta. Célszerű olyat választani, melynek több fiókja is van, hiszen a könyveid és a füzeteid sok helyet elfoglalnak. A választásnál első-

Sulibarat szoba

sorban a praktikumot nézd, és ne a látvány alapján válassz!

A szék

Az íróasztalhoz dukál egy jó minőségű szék is, hiszen a sulis évek alatt sok időt fogsz benne eltölteni. Érdeemes görgőset választani, állítható háttámlával, így ha nősz még néhány centit, nem kell új székkért szaladni, elegendő csak állítani rajta egy keveset.

Megfelelő világítás

Célszerű úgy elhelyezni az íróasztalt, hogy biztosítva legyen a természetes világítás. (Tehát ablak elé, vagy közel az ablakhoz.) Továbbá szerencsés, ha jobbezesnek balról, balkezesnek pedig jobbról érkezik a fény.

Ezután érdemes beszerezni egy asztali lámpát, hiszen a hideg hónapokban már a délutáni órákban sötét van, amikor valószínűleg még nem készültél el az összes leckével. A jó asztali lámpának állítható a magassága és a feje is, így szabályozni lehet a fény szögének esését.

Polcok

A könyvek tárolására célszerű felszerelni néhány polcot a falra, hiszen az iskolás éveid alatt bizonyára te is gazdagodsz majd néhány értékes darabbal, melynek méltó helyet kell találnod a szobádban.

Az is remek megoldás, ha beszerel egy görgős konténer, hiszen így kedved szerint tologathatod a szobádban, ugyanakkor bármi kényelmesen elfér rajta.

Persze feldobhatod a polcaid megjelenését néhány virággal, érdekes kiegészítővel vagy vidám könyvtámasszal is.

Ügyelj az esztétikumra!

Bizonyára nem szívesen ülsz le tanulni, ha a tanulószó a szobádban komor hangulatot áraszt. Dobd fel néhány kedves fotóval, vidám színekkel a szobád ezen részét! Beszerezhetsz egy krétás táblát is, melyre nem csupán az aktuális dolgokat jegyezheted fel, hanem mindennap kedved szerint díszítheted.

Remek választás egy parafa tábla is, melyen a fontos teendőkön kívül bőven akad hely az emlékeztető fotóknak is.

Maja horoszkóp

Denevér – Tzootz
(július 26.–augusztus 22.)

A denevér a sötétség ura. Sejtelmességet és intuíciót jelképez, amely kiválóan rimel az évkedéshez. A természetfelettit szimbolizálja, és emlékeztet arra, hogy felülemelkedhetünk a szabályokon.

Jellemzőid: Ha használod a belső hangot, ugyanúgy szárnyalhatsz, akár a denevér, könnyen felülkerekedhetsz félelmeiden. Tele vagy új ötletekkel, szeretsz kezdeményezni, de nem mindig fejezed be, amit elkezdted.

Védőköved: a szívárvány obszián.

Skorpió – Dzec (augusztus 23.–september 19.)

A kihívást és a végtelenséget szimbolizálja. A skorpió egy erőteljes, tisztelt és rettegett élőlény az egész világon. A halálos mérgű állatot a fájdalom és a túróképeség próbájára használták, ha valaki túlélte csípését, azt hatalommal és varázserővel ruházták fel.

Jellemzőid: Kiszámíthatatlan vagy, szereted a kihívásokat, és könnyen leküzdöd az akadályokat. A mágiában úgy ismernek, mint jó

védelmet a gonosz ellen. Életed tele van kihívásokkal, és gyakran kivívod mások elismerését.

Védőköved: a sárga topáz.

Szarvas – Keh
(szeptember 20.–október 17.)

A szarvas mitikus és legendás alakja a legtöbb kultúrának, a túlélést szimbolizálja. Emellett a szolgálatot jelképezi, mert húsa és bőre emberemlékezet óta az ember szolgálatában áll.

Jellemzőid: Nagy hasznára válsz az emberiségnek. Életed nem egyszerű, mert az a küldetésed, hogy a Földanyát és embertársaidat feltétel nélkül szolgálj. Szerecsére megbecsülnek, mert a szarvas méltóságát és szelidségét is magadban hordozod. Árad feléd a többiek csodálata, amelyet hűvös eleganciával és bölcsességgel fogadsz.

Védőköved: a macskaszem kristály.

Bagoly – Moan (október 18.–november 14.)

A bagoly erőteljes szimbólum, mindenhol különleges jelentőséggel bír. Sok kultúrában összefüggésbe hozzák a boszorkányokkal, egy-két nyelvben ugyanaz a szó jelenti mindkettőt. Sokan féltek tőle, mert attól tartottak, ő a kapocs a szellemvilág és a való világ között.

Jellemzőid: Nagy erővel rendelkezel, de ezt nem mutatod ki. A jó időzítés is jellemző, tudod,

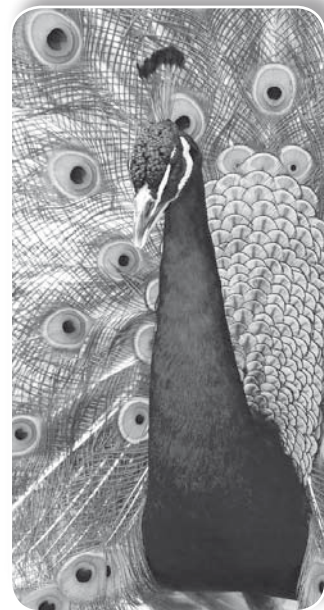
A maják 13 jegyre osztották fel az évet. Minden jegy különleges és misztikus történettel rendelkezik, mely kihat a jellemekre is. A nyugati horoszkópokkal ellentétben a maja horoszkóp 13 jegyből áll. Az ősi nép szerint az állatok és holdjaik befolyásolják életünket. A maják a hónapokat 28 nappal számolják, így jön ki végül egy évben a 13 holdjegy. Egy nap ugyan kimarad a számolásból – július 25. –, amelyet Idön kívüli napnak hívnak, és a maja újév – július 26. – előtt ünneplik. Akik ezen a napon születtek, minden jegy legjobb tulajdonságait tudhatják magukénak.

hogy mikor kell cselekedni, és mikor kell pihenni, ez a sikered titka. Racionális vagy, de ha a megérzéseidre is hallgatsz néha, akkor bölcsé válhatsz.

Védőköved: a tűzopál.

Páva – Cutz (november 15.–december 12.)

A páva erős kisugárzással rendelkezik, hatalma van, de leginkább a szépségéért tisztelik. Jellemzőes farktollai miatt a maják

úgy gondolták, hogy lelki szemével mindent lát. A legenda szerint a páva szokatlan hangja a lelkek sikítása.

Jellemzőid: Nagyon hiú vagy. Életed nehéz, mert mindig az élvezeteket hajszolod, de csak ritkán találsz meg. Tanuld meg használni intuícióidat, hiszen ebben rejlik a legnagyobb erő, amely elvezethet a boldogsághoz és a sikerhez.

Védőköved: a vörös topáz.

Gyík – Xibkay (december 13.–január 9.)

A gyíkokat jó ritmusérzék és szervezés jellemzi. Érzékeik élesek, mindig tisztában vannak azzal, hogy mi történik körülöttük. Jó az alkalmazkodó képességük, és képesek beleolvadni a környezetükbe.

Jellemzőid: Szeretsz észrevétlen maradni, gyorsak a reflexeid, és nagyon jó megérzéseid vannak. Az életedben nagy szerepet kapnak az álmok és a tudatalatti üzenetek. Gyakran te vagy az alkalmazkodó fél, de ha megtalálsz az egyensúlyt, boldog életed lehet.

Védőköved: a rubin és a gránátkő.

Majom – Batz (január 10.–február 6.)

A majom vibráló személyiség, intelligens és spirituális. A legtöbb vallásban megtalálható, mint jelkép. A buddhizmusban okos, intelligens állat, és minden 12. év a majom éve. A hinduizmusban szent állatként tisztelik, mint a nők és a gyerekek védőszentjét.

Jellemzőid: Kíváncsi vagy, és mindig jár valamin az eszed. Az életed tele van mókával és kacagással, ezért nagyon sok embert, barátot tudhatsz magad körül. Néha nem árt azonban a komolyság, hiszen nem lehet mindent tréfára venni.

Védőköved: az igazgyöngy.

Sólyom – Coz (február 7.–március 6.)

A sólyom gyors és kitartó. Sok legendában kapott szerepet. A sólyom segíthet megfejteni a természetfeletti, sokan ezért a párnájuk alá teszik a tollát.

Jellemzőid: Éles elméjű vagy, gyorsan reagálsz, és az intuitív oldalad nagyon erős. Nagyon bátor vagy, és mindig megvéded

magad. Néha türelmetlen vagy, és gyakran zavar mások butasága. Az életed abból áll, hogy igyekszel minden mögé látni.

Védőköved: az ametiszt.

Jaguár – Balam (március 7.–április 3.)

A jaguár egy nagyon erős állat. Mozgása puha és pontos. A dzsungel egész területén otthonosan mozog, szinte bárhol felbukkanhat. Az indiánok úgy hitték, hogy a mennydörgés a jaguár üvöltése.

Jellemzőid: Mindig mérlegelsz, mielőtt cselekszel, szerencsés vagy a pénzügyekben. Jó tanító és vezető vagy. Gyakran háru rád a döntés felelőssége, de általában jól választasz a lehetőségek közül.

Védőköved: az alexandrit.

Kutya – Pek (április 4.–május 1.)

A kutya az ember legjobb barátja, ezért sok nép mítoszában is megtalálható. Mindig ugyanazok-

kal a tulajdonságokkal – barátságos, védelmező és lojális – ruházzák fel.

Jellemzőid: Sokan szeretnek, mégpedig azért, mert te is sok szeretetet adsz. Mély gondolataid vannak, és általánosságban boldog vagy. Az életed azonban nem mindig csak a mókáról szól, mások gyakran a te védelmedre szorulnak, de szívesen segítesz másoknak.

Védőköved: az igazgyöngy.

Kígyó – Kaw (május 2.–május 29.)

A maják nagyon tisztelik a kígyót. Azon kevés állat közé tartozik, amelyek megtalálhatók minden földrész és vallás legendájában. Itt, mint az egészség szimbóluma jelenik meg.

Jellemzőid: Bármikor képes vagy megújulni. Ahogy a saját farkába harapó kígyó, úgy te is az élet és a halál örök körforgására emléktetted embertársaid. Az életed tele van spiritualitással, de minde mellett racionálisan is képes vagy gondolkodni.

Védőköved: a smaragd.

Nyúl – Tzub (május 30.–június 26.)

A nyúl a gyorsaságot, fürgeséget és csavaros észjárását testesíti meg. Ugyanakkor nem épp a bátorság szimbóluma.

Jellemzőid: Nagyon nehéz kategorizálni, de ami biztosan jellemző rád, hogy igazságos, barátságos és

illemtudó vagy. Néha gyávának tűnsz, de félelmeidet könnyen le tudod győzni. Az életed tele van varázslattal, és könnyen átlátsz az illúziókon.

Védőköved: a malachit.

Teknős – Aak (június 27.–július 24.)

A teknős az örök életet szimbolizálja. A majáknál a Föld és az Ég viszonyát jelképezi.

Jellemzőid: Szereted az állandóságot. Otthonod különösen fontos neked, ahová úgy tudsz elbújni, mint az állat a pánceájában. Nagyon jó védelmező és nagyszerű barát vagy, aki mindig tudja, mikor van szükség rá. Türelmes és kitartó vagy.

Védőköved: az antigonit.

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

Elmehetsz, de megmagyarázd neki, hogy még megboldogult édesapám felesketett téged familiárisunknak, és ezért sokszor leszel távol.

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

A legrövidebb út

Egy járókelő kérdezi egy másiktól:
 – Meg tudná nekem mondani, melyik a legrövidebb út a vasútállomásra?
 – Nem tudom.
 – Miért, nem idevalósi?
 – De igen, csak én taxisofőr vagyok.

Tésztagyár

Hajtja a székely bácsi komótosan a szeke-rét. Egyszer csak lelassít mellette egy kocsi, és kiszól a sofőr:
 – Bácsi, nem tudná megmondani merre van a makarónigyár?
 – Nem tudom fiam.
 A kocsi továbbhajt, a székely bácsi elgondolkodik, aztán utánakiált:
 – Jöember, nem a tésztagyárat keresi?
 A sofőr örömmel tolat vissza:
 – De igen, tudja hol van?
 – Dehogynem tudom, fiam.

Kéri a nevét

A rendőr megállítja a szőke nőt:
 – Hölgyem, kérem a nevét!
 – Na de akkor engem hogyan fognak hívni?

Vasaló

Hazamegy a férj, a felesége büntudatosan megy elé:
 – Ne haragudj, drágám, de ki akartam vasalni a nadrágodat, véletlenül rajta felejtettem a vasalót, és egy nagy lyukat égettem a szárába.
 – Ne is törődj vele – mondja a férj. – Van még egy ugyanolyan.
 – Igen, ez nekem is eszembe jutott – mondja büszkén a feleség. – Abból foltoztam be a kitégetett lyukat!

Cipő

– Milyen az abszolút vékony talpú cipő?
 – ???
 – Amiben, ha rálépsz egy pénzérmére, meg tudod mondani, hogy fej vagy írás!

Ha minden autó elmegy

Pistike az út szélén áll, és keservesen zokog.
 – Miért sírsz, kisfiam? – kérdezi egy néni.
 – Azért, mert az anyukám azt mondta, csak akkor mehetek át az úton, ha minden autó elment, de még eddig egy sem jött!

Mexikói nyaralás

Egy fickó hazajön a mexikói nyaralásáról, és a barátainak az élményeiről mesél.
 – Szörnyű dolog történt ott... Képzeljétek a helyzetet: indiánok jobbról, indiánok balról, indiánok előttem, indiánok a hátam mögött...
 – És mit csináltál?
 – Mit? Megvettem az egyik takarót, amit árultak.

Jean leugrik a boltba

– Jean, ugorjon le a boltba tejért!
 – Igen uraaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaam....

Galilei

Sorakozó van a katonaságnál. Az őrmester egyszer csak felkiált:
 – Ki mozog ott?
 – Uram, csak a Föld mozog – vágja rá az egyik lelkes kiskatona.
 – Ki mondta ezt?
 – Galilei.
 – Galilei közlegény, lépjen ki!
 – De hát ő a 17. században mondta!
 – Nincs is nálunk 17 század...

Balkezes

– Melyik az én bal kezem, Jean?
 – Hát a szélső!
 – De Jean, nekem mind a két kezem szélső!
 – Akkor két bal keze van, uram.

Zenész vendégek

– Jean! Holnap zenész vendégek érkeznek vacsorára!
 – Rendben uram, akkor majd cintányéron szolgálom fel az ételt!

Vidéki busz

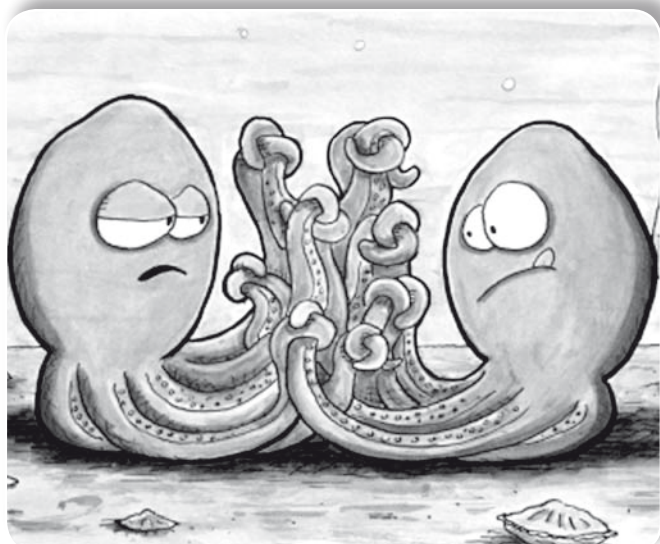
Karambolozik egy vidéki busz.
 – Hogy történhetett a baleset, Józsi bácsi?
 – Kérde a riporter a buszsofőrtől.
 – Fogalmam sincs. Épp a busz hátuljában ellenőriztem a jegyeket, amikor hallottam a nagy csattanást.

Fuvar az iskoláig

Móricka lestoppol egy kocsit az iskolába menet:
 – Bácsi kérem, vigyen el az iskoláig!
 – Nem arra megyek.
 – Annál jobb.

Forma-1-es versenyző a McDonald'sban

Bemegy a Forma-1-es versenyző a McDonald'sba.
 – Mit kér uram? McRoyalt? McChikent?
 – McLarent!

– A te ötleted volt ez a titkos kézfogás, most akkor te találd ki, hogyan bogozzuk ki.

– Nem! Nem adhatod ki a házad egy mókusnak.

2011 nyara óta, illetve az I. Gion Nándor Irodalmi Tábor óta immár harmadszor rendezte meg az újvidéki Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a vajdasági felsős tanulók olvasási versenyének döntőjét.

2012. december 1-jén 36 ötödik és hatodik osztályos, valamint 33 hetedik és nyolcadik osztályos tanuló jelent meg Újvidéken, az Apáczai Diákotthon olvasótermében, hogy összemérje tudását. A verseny háromtagú csapatokban zajlott két korcsoportban.

A vajdasági döntőt több iskolában iskolabajnokság előzte meg.

Az ötödik és hatodik osztályosok csapatai

VADŐRÖK. Ada: Cseh Károly iskola, Dobrotka Mária tanárnő tanítványai: Körösi Kitti, Muzslai Anikó és Katona Corine.

NYOMOZÓK. Ada: Bara-parti iskola, Dobrotka Mária tanárnő tanítványai: Bognár Ivett, Rác Szabó Enikő és Bera Laura.

VARÁZSLÓK. Óbecse: Samu Mihály iskola, Józsa Zsuzsanna tanárnő tanítványai: Nagy Zita, Rama Krisztina és Tokodi Melánia.

SÁMÁNOK. Csantavér: Hunyadi János iskola, Ózsvár Ildikó tanárnő tanítványai: Szabó Alisza, Zabos Enikő és Berényi Dorina.

KARACSIÁK. Doroszló: Petőfi Sándor iskola, Brindza Ildikó tanárnő tanítványai: Balla Réka, Brindza Mátyás és Takács Filip.

LOVAGOK. Magyarcsernye: Petőfi Sándor iskola, Lőrinc Natália tanárnő tanítványai: Apró Flórián, Fazekas Anasztázi és Kiss Zsanett.

BAKFISOK. Mohol: Novak Radonić iskola, Fehér Mária tanárnő tanítványai: Csasznyi Hilda, Rusai Krisztina és Mihályi Zselyke.

DETEKTÍVEK. Székelykeve: Žarko Zrenjanin iskola, Binecz Margit tanárnő tanítványai: Jankó Emese, Szatmári Leontina és Ambrus Andrea.

RÉVÜLŐK. Szenttamás: Jovan Jovanović Zmaj iskola, Glulovak Lenke tanárnő tanítványai: Molnár Zsolt, Vékony Evelin és Kis Noémi.

TÁLTOSOK. Temerin: Kókai Imre iskola, Gergely Gizella tanárnő tanítványai: Lackó Dóra, Mező Vanessza és Kalácska Rita.

Olvasási verseny

VÁNDOROK. Ūrményháza: Dositelj Obradović iskola, Viola Lujza tanárnő tanítványai: Virág Szabina, Lelik Róbert és Rakić Döme Doloresz.

KALAPOCSKÁK. Székelykeve: Žarko Zrenjanin iskola, Binecz Margit tanárnő tanítványai: Sebestyén Laura, Jankó Ákos és Erős Misel.

I. helyezettek: Detektívek és Sámánok.

II. helyezettek: Varázslók.

III. helyezettek: Vadőrök.

A hetedik és nyolcadik osztályosok csapatai

DELAVÁROK. Ada: Cseh Károly iskola, Kurcinák Árpád tanár úr tanítványai: Könyves Regina, Balázs Patrik és Tóth Teodóra.

MOHIKÁNOK. Óbecse: Samu Mihály iskola, Józsa Zsuzsanna tanárnő tanítványai: Magyar Zsófia, Nagy Sándor és Varnyú Adél.

SORTÜZET ADÓK. Csantavér: Hunyadi János iskola, Kecsenovics Szabó Dóra tanárnő tanítványai: Zabos Réka, Horák Emese és Gregus Áron.

DOBOZOLÓK. Magyarcsernye: Petőfi Sándor iskola, Lőrinc Natália tanárnő tanítványai: Golić Jagoda, Kiss József és Hoffmann Delilla.

EMINENSEK. Nagyikinda: Fejős Klára iskola, Momić Violetta tanárnő tanítványai: Fekete Mária, Szakáll Márta és Kiss Tamás.

AMICENKÓK. Mohol: Novak Radonić iskola, Vámos Andrea tanárnő tanítványai: Kiss Dorottya, Benedek Tünde és Szemerédi Ilona.

FÜRTÖSHAJÚÁK. Szenttamás: Jovan Jovanović Zmaj iskola, Drobnyik Aranka tanárnő tanítványai: Vékony Vivien, Tancsik Karolina és Szabó Bernadetta.

KARAKTEREK. Temerin: Kókai Imre iskola, Nemes Ildikó tanárnő tanítványai: Horák László, Petro Éva és Jankovics Bocskovics Éva.

REBELLISEK. Temerin: Petar Kočić iskola, Gergely Gizella tanárnő tanítványai: Fuszko Nikolett, Csernák Mátyás és Ádám Dániel.

NEBULÓK. Ūrményháza: Dositelj Obradović iskola, Viola Lujza tanárnő tanítványai: Oszlanszki Áron, Szabó János és Endrész Árpád.

I. helyezettek: Delavárok.

II. helyezettek: Amicenkók.

III. helyezettek: Karakterek.

Amint az a felsorolásból kiderül, a főszervező, Aladicsné Kollár Mária temerini nyugdíjas magyartanár nemcsak a feladatlapok kidolgozásán fáradozott, hanem érdekes csapatneveket is kitalált, amelyek közül valamennyi egy-egy elolvasott műhöz kapcsolódott.

Minden résztvevő tanuló két szabadon választott és egy kötelező Gion-művet kellett, hogy elolvasson az ajánlott irodalomjegyzékből.

A verseny szervezői voltak még mg. Viola Lujza ūrményházi, Dulka Gyöngyi nagyikindai és Brindza Ildikó doroszlói magyartanár-nők is.

A verseny lebonyolításában és a feladatlapok javításában minden kísérőtanár segédkezett. Amíg a felnőttek javítottak és az okleveleket írták, addig a versenyzők városnézőbe mehettek.

Nagy Margit, az egyesület elnöke ismét gazdag könyvjutalommal bocsátotta útnak mind a diákokat, mind a felkészítő tanárokat.

Az olvasási versenybe minden felsős tanuló bekapcsolódhat, aki a szervezők által felkínált irodalomjegyzékről két választott könyvet elolvas, és egy Gion-művet. Csapatonként összesen hat különböző könyvcímmel és egy közös (Gion-mű) olvasmánnyal lehet benevezni a versenyre. Aki pedig az eddigi táborlakók és versenyzők közül befejezte, vagy nemsokára befejezi az általános iskolai tanulmányait, továbbra is részt vehet az olvasási versenyen, mert a 2012/13-as tanévtől középiskolások számára is meghirdették a versenyt. A vajdasági középiskolások olvasási versenyének döntőjére a tavasszal kerül sor.

Az irodalomjegyzék megtalálható lesz majd a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének honlapján. A szervezők a legközelebbi döntőt a 2013/14-es tanév első félévére tervezik.

B. I.

A csantavérieriek sikere a III. Gion Nándor olvasási versenyen

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete szervezésében került megrendezésre 2012. december 1-jén Újvidéken, az Apáczai Diákotthonban a III. Gion Nándor olvasási verseny tartományi döntője. Ezen a megmérettetésen az általános iskolák felsős tanulói mérhették össze az olvasás során szerzett ismereteiket, tájékozottságukat.

Iskolánkat a következő tanulók képviselték az 5. és 6.-os korosztályból: Zabos Enikő, Szabó Alisza és Berényi Dorina 6. b osztályos tanulók. Felkészítőjük Oszvár Ildikó magyartanárnő volt. Az ő csapatuk I. helyezést ért el. Ez az elismerés mindannyiunkat nagy örömmel töltött el. A verseny célja az volt, hogy a mai diákok is minél több könyvet vegyenek a kezükbe, hogy megtapasztalják az olvasás örömét, izgalmát, és ezzel egy kicsit ellensúlyozzák a 21. századi technikai vívmányok nyújtotta lehetőségek egyeduralmát. A lányok lelkesen készültek a versenyre. Jó volt látni, ahogy hétről hétre újabbnál újabb kvíz kérdésekkel lepték meg egymást. Elmondásuk szerint már alig várják, hogy az idén egy újabb ilyen találkozóra kerüljön sor az olvasni szeretők táborában. A győztesek jutalmul még egy balatoni nyaralást is nyertek.

A 6. b osztály tanulói

Sólyom (III. 21.–IV. 19.)

Napjaidat állandó feszültség övezi, hiszen minden pillanatban készen kell állnod arra, hogy lecsapj a kínáló lehetőségekre. Rendkívüli megfigyelőképességednek köszönhetően rögtön felismered az adott helyzetekben rejlő lehetőségeket. Kedveled a szabadságot, minek következtében igen nehéz befolyásolni téged. Nagy hibád viszont, hogy sokszor hirtelen döntesz, és nem gondolod át alaposan a dolgokat. Ráadásul a folyamatos feszültség és stressz idővel az egészségi állapotodra is negatív hatással lehet. Ám mindezzel nem sokat foglalkozol, hiszen ösztöneidre hallgatsz, és nem mérlegeled a következményeket.

Hód (IV. 20.–V. 20.)

Minden erőddel azon vagy, hogy megőrizd a régi, jól bevált dolgokat. Az újítások idegenek számodra, ráadásul kizökkenthetnek az egyensúlyodból. Ha elhatározta valamit, azt bármi áron véghezviszed. Lételemed a biztonság, a stabilitás és a precízió. Soha nem adsz ki a kezedből félmunkát. Bármilyen feladatot nyugodt szívvel rád lehet bízni, mert kiszámítható vagy, és a tökéletességre törekszel. Ösztöneid rendszerint azt súgják,

tartózkodnod kell az újdonságtól és a számodra ismeretlen dolgoktól – te pedig legtöbbször hallgatsz is rájuk. Pedig időnként figyelmen kívül hagyhatnád óvatosságra intő megérzéseidet, mert így izgalmas kalandokról maradhatsz le.

Szarvas (V. 21.–VI. 20.)

A Szarvasra jellemző kíváncsi és felfedező természetednek köszönhetően minden érdekel, ami egy kicsit is eltér az átlagtól, nem szokványos. Ugyanakkor, mivel nem vagy túl kitarító, ismereteid legtöbbször felületesek. Gyakran száguldasz mozgékony energiabombaként a világban. Könnyen feltalálod magad a nem várt helyzetekben, és éppen ezért a társasági élet központi figurája lehetsz. Ösztöneid azt súgják, az élet lényege, hogy mozgásban maradj – és te tartod is magad ehhez, minden körülmények között. Hibád viszont, hogy külső korlátozás hatására nem tudod az elvárt teljesítményt nyújtani.

Harkály (VI. 21.–VII. 21.)

Jellemző rád, hogy vagy szeretsz valakit, vagy gyűlölsz. Nálad nincs arany középút. Állandó hangulatváltozásaid miatt sokszor kiszámíthatatlan, önző és akaratos vagy, ám mindezek ellenére a munkádban nem vágysz vezető pozícióra. Inkább a család az, ami téged foglalkoztat, és foggal-körömmel ragaszkodsz hozzájuk – még a legnehezebb helyzetekben is. Párkapcsolatodban és munkádban is kitarító, odaadó és legfőképpen hűséges vagy. A Harkályra jellemző módon ösztönösen vonzódasz a társasági élethez, mégsem tudod kinyilvánítani őszinte érzéseidet a számodra fontos emberek iránt. Ha mégis sikerül, azt rendszerint cselekedetek formájában teszed.

Lazac (VII. 22.–VIII. 21.)

Olyan jól ellavírozol a problémák mellett, hogy azt tanítani kellene. Mindenből megtalálod a kiutat, soha nem esel pánikba. A külsődre is sokat adsz, hiszen fontos, hogy mit gondolnak rólad mások. Életedet felnőtt korodban arra teszed fel, hogy a családnak megtegyed az anyagi biztonságot, és amit a fejedbe vettél, azt véghez is viszed. Hibád, hogy sikereid által arrogánssá válhatsz, és fejedbe szállhat a dicsőség. Ösztöneid azt súgják, hogy a boldog élet záloga a pénz, így a meggazdagodás érdekében sok mindenre hajlan-

dó vagy. Vigyázz azonban, hogy meddig mész el. Fontos, hogy meghúzz egy határt, amihez aztán ragaszkodsz is.

Barnamedve (VIII. 22.–IX. 21.)

Jó szervezőképességed és reális látásmódodból kifolyólag kimondottan alkalmas vagy vezető pozícióra – bár rendszerint nem törekszel ennek elérésére. Bátor és védelmező tulajdonságaid miatt családod nyugodt szívvel rád bízhatja a döntéseket. Mindent alaposan megtervezel, ám, ha nem várt dologgal találod magad szemben, az könnyen elbizonytalaníthat. Ösztöneidre hallgatva sokszor igyekszel elérni, hogy nélkülözhetetlenné válj a környezet számára. Ilyenkor viselkedésed mögött szeretettség húzódik meg. Jobban tennéd, ha elhinnéd, hogy akkor is keresik majd a társaságodat, ha nem fűződik hozzád fontos érdekük.

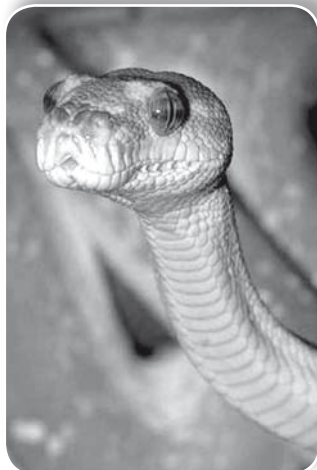
Holló (IX. 22.–X. 22.)

Ismerd meg ösztöneidet!

Az indiánok megérzéseik és ösztöneik segítségével boldogulnak az életben. Horoszkópunkból megtudhatod, te milyen képességekkel rendelkezel. Sok más népcsoporthoz hasonlóan Észak-Amerika őslakosai is megalkották a maguk zodiákusát. Az indián horoszkóp – a nyugatihoz hasonlóan – 12 jegyből áll. Ismerd meg, melyik állat jegyében láttad meg a napvilágot, és milyen ösztönök, vágyak befolyásolják életedet!

Az indián kultúrában a Holló örvend a legnagyobb tiszteletnek, mivel képes bármilyen zord helyzethez alkalmazkodni. Ha ebben a jegyben születél, kitartásod szinte emberfeletti. Társaságban érzed jól magad, a magány elpusztít, így mindig társaságra törekszel. Az életedet a harmóniára és az egyensúlyokra építed. Ösztöneid gyakran azt súgják, egyedül kevés vagy, ez azonban elősegítheti a kapcsolatfüggés kialakulását. Vigyázz, ne keresd senki társaságát pusztán azért, hogy elkerüld a magányt, és párban lehess. Várd ki azt, aki megérdemel téged!

Kígyó (X. 23–XI. 22.)

Tekintélyt és fegyelmet parancsoló jegy a Kígyó. Az új dolgok iránt mindig nagy érdeklődést tanúsítasz, az eltervezett feladatokat pedig biztosan véghez is viszed. Viselkedésed sokszor kiszámíthatatlan, és a hirtelen indulataiddal félelmet kelthetsz másokban. A kompromisszumokat ki nem

állhatod, inkább máshogy gondolkodsz, csak te legyél a nyerő személy. Elszántságod néha emberfeletti teher lehet számodra. Időnként próbálj ellentmondani az ösztöneidnek, és ne legyen minden percben a teljesítmény és a siker elérése az elsődleges. Lelki harmóniád és a boldogság megőrzése érdekében pihenj és lazíts kicsit.

Bagoly (XI. 23.–XII. 21.)

A bagoly minden kultúrában a bölcsességet és a tudást jelképezi. Indián jegyednek köszönhetően te is nagy tudással rendelkezel, kedveled a vitát, szeretsz érvelni, és társaságban bebizonyítani, hogy te vagy az okosabb. Ugyanakkor nem jellemző rád sem a higgadt viselkedés, sem a megfontoltság. Ösztöneid mindig a függetlenség és a szabadság irányába hajtanak. Így gyakran előfordul, hogy hirtelen megunsz valamit, továbbindulsz, és új kihívásokat

HOROSZKÓP

keresel. Szinte lehetetlen téged röghöz kötni, nem szereted, ha megmondják, mit tegyél.

Lúd (XII. 22–I. 19.)

Az indián horoszkóp jegyei közül te rendelkezel a legnagyobb kitartással, szinte bármilyen komoly változtatásra képes vagy. Ám előtte alaposan megtervezel mindent, energiáidat pedig beosztod, nem pazarolsz. Sokoldalúságod teret enged az újnak, aminek te már előre látod a kimenetelét. Gyakran szigorúnak tűnsz, pedig csak az alaposságra figyelsz. Ösztönösen törekszel rá, hogy a világnak minél nagyobb szeletét ismerd meg. Szívesen barangolsz be ismeretlen vidékeket – mind szó szerinti, mind átvitt értelemben. Ha pedig megtalálsz a helyed a világban, a belőled áradó kiegyensúlyozottságból másoknak is jut majd: boldogságot sugárol magadból.

Vidra (I. 20–II. 18.)

Igazi forradalmár vagy, aki állandóan lázad, és keresi a dolgok jó oldalát. Intellektuális alkatként kiváló és alaposan átgondolt tanácsokat adsz. Szereted a kalandokat és a kihívásokat, nem félsz az ismeretlentől. A változás lételemed, ha azonban szerelmes vagy, akár az állandóságot is vállalod. Ösztöneidre hallgatva világéletedben a kreatív megoldásokat keresed. Nemcsak a saját sorsodon akarsz ily módon könnyíteni, annak érdekében is mindent elkövetsz, hogy környezetet – ha csak egy kicsivel is, de – jobba tedd. Mentalitásodnak köszönhetően rengeteg barátod van.

Farkas (II.19.–III. 20.)

Vagy félnek tőled, vagy te félsz mindentől és mindenkitől. Ez a furcsa kettősség végigkíséri a mindennapjaidat. Azonnal megérezed, hogy kit hogyan lehet befolyásolni, és milyen hatással vagy rá – ezt az érzékedet sokszor ki is használod. Amennyire elszánt és céltudatos vagy, annyira tudsz rosszul tenni. Ösztöneid nehezen mutatod ki, úgy véled, ezzel gyengévé válsz. Igényled a magányt, hogy nyugodtan átgondolhasd életed dolgait. Ösztöneid a végletes viselkedésminták irányába űznek. Egyfelől rendkívül kedves és érzékeny vagy, másfelől azonban a hatodik érzékedet sokszor arra használod, hogy bántsd a környezetet.

Zöldülj Zenta! vándorkiállítás

Ezzel a vándorkiállítással hívjuk fel a figyelmet Földünk és a rajta élő élőlények pusztulására és megakadályozó tényezőkre. Továbbá a környezetvédelem fontosságára és arra, hogy elejét vegyük a környeztkárosító életmódunknak. A kiállítás készítése során a gyerekekben tudatosult, milyen fontos élővilágunk védelme, valamint hogy ők és családjuk is sokat tehetnek Földünk jövője érdekében.

Jól sikerült a vándorkiállításunk, sok helyre eljutottunk vele, több száz gyerekkel megismertettük a környezetvédelem fontosságát. A hat tablót Zenta több intézményében láthatták/láthatják az érdeklődők 2012 decembere és 2013 januárja folyamán (iskolák, óvoda, városháza, alkotóház, színház).

A csoport tagjai a zentai Emlékiskola, a Thurzó Lajos iskola és a November 11. isko-

la tanulói: Sambert J. Gergő, Tripolszki Péter, Tripolszki Ádám, Baranyi Vivien, Törteli Judit, Törteli Dóri, Zita Noémi, Bábinszki Anett, Horváth Alekszandra, Krajčo Alekszandra és Bűn Réka. Mentor: Horváth László, szervező: Tripolszki Csilla, rajztanár: Sambert B. Anikó.

T. Cs.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info